

Ran-u Ur-Takun

Takun-du ko-uyan

- ¹ Ur-takun, Ru-u nomug dom u-ru, u-dak-ne.
- ² U da-u o dak-u zatte uka ut-senusse da, tumsu o zatte okon da, cwum-u takuste shu-u radu m-bu, tumsu Yar-u u-Ru o ut-riig u-dom m-bu.
- ³ Se Ru-u zu, <<Yage u zun-mu rwuun.>> Se zun-mu mok.
- ⁴ Se Ru-u hog ur-zwar u zun-mu mok-te. Se wa ke m-zun dugu u-cwum.
- ⁵ Ru-u fog m-zun <<U-ho.>> Tumsu wa fog u-cwum <<M-gyup.>> U da-u o na kume m-rim tumsu na kum ur-wun. De o ho-du ur-takun.
- ⁶ Se Ru-u zu, <<Yage huk-du shu'ut du do'e u ke-du bu-mu o dom u bu-mu o ta u-dak-ne, tumsu yage de ke m-bu u-yur.>>
- ⁷ Ru-u nom ur-huk de keet-ut m-bu mu ooge dom-u huk-du u-ru u bu-mu ooge u-ta ur-huk ne. Tumsu iya o nomte uka Ru-u zutte.
- ⁸ Ru-u fog huk-ur re, <<Huk-du dom u-ru.>> U da-u o na kume m-rim tumsu na kum ur-wun, de o ho-du u-yurumse.
- ⁹ Se Ru-u zu, <<Yage bu-mu ooge ta-u huk-du dom u-ru mo karug ur-be ur-gan, tumsu yage u dak-u u-gagun rwuun.>> Tumsu iya o nomte uka Ru-u zutte.
- ¹⁰ Ru-u fog gas-u ooge u-gagun <<u-dak.>> Tumsu bu-mu karge ur-be ur-gan wa fog mo <<M-sa.>> Se Ru-u hyen nom-u wa nome nong u so-o.

11 Se Ru-u zu, <<Yage dak-u apun go-tu ut-kuwut us-te ne su mute ut-ya u go ne u-me to. Koyuhe uka du wa go-de.>> Tumsu iya o nomte uka Ru-u zutte.

12 Iya o hen dak-u apun go-tu ut-kuwut tu mat-du go koyuhe uka go-ur wa otte u us-te ne su mute ut-ya u go ne me. Se Ru-u hyen nom-u wa nome nong u so-o.

13 U da-u o na kume m-rim tumsu na kum ur-wun, de o u ho-du u-tuturse.

14 Se Ru-u zu, <<Yage zun-mu shu'ut u huk-du dom u-ru u ke u-ho u m-gyup ne, tumsu yage to shu'ut us-nap su kose-du u-da, ut-ho ne, tumsu us-hak ne.

15 Tumsu yage to shu'ut uka m-zun u huk-du dom u-ru u ya' m-zun u-dom u-dak.>> Tumsu iya o nomte uka Ru-u zutte.

16 Ru-u nong zun-m yat-mo m-yur, zun-m yat-mo mo nom faruk-du u-ho tumsu zunun-m rek-mo nom faruk-du m-gyup. Tumsu wa nom reger.

17 Ru-u sak ur-ho, u-pyaat u reger ne u-dom u-ru, remu e ye'et m-zun u-dak,

18 remu e nom-ut faruk-du u-ho m-gyup ne, tumsu u ke m-zun dugu u-cwum. Se Ru-u hyen nom-u wa nome nong u so-o.

19 U da-u o na kume m-rim tumsu na kum ur-wun, de ooge ho-du u-nasurse.

20 Se Ru-u zu, <<Yage u bu-mu rwuutun nom ur-fat u shi m-bu, tumsu u no ne u yune ut-kap u dom huk-du u-ru.>>

21 Iya o Ru-u nomte nom-u ur-fat i-yate m-sa, tumsu koyuhe nom ur-fat ne tu ooge m-yu u-me m-bu, kowan u du wa go-de, tumsu u koyuhe no

yu ut-kap ne kowan u du wa gode. Se Ru-u hyen nom-u wa nome o u so-o.

²² Se Ru-u wa'-u to nu-u so-o wa zu, <<Deen no mat yaag no sur u-tat no shi m-sa, tumsu yage no e sur u-tat e shi u-dak.>>

²³ U da-u o na kume m-rim tumsu na kum ur-wun, de o ho-du u-tanurse.

²⁴ Ru-u zu, <<Yage dak-u rwutun ko-uyan go-du nom-tu ur-fat tu ooge ut-kurup kowan udu wa go-de, bisa-tu u-bu u nom ur-fat ne u i ooge ut-kurup ne u-dom u-dak u bisa-tu ur-dog ne u ko-uyan nom-u ur-fat ne.>> Iya o nomte uka Ru-u zutte.

²⁵ Iya o Ru-u nomte bisa-tu u-dak ut-beet ko-uyan nom ur-fat beet koyuhe uka du wa go-de. Wa nomug bisa-tu u-bu u nom ur-fat ne u i ut-kurup beet u-dak koyuhe udu ya go-de. Se Ru-u hyen nom-u wa nome nong u so-o.

²⁶ Se Ru-u zu, <<Yage it nom net wu otte uryun u sha-m in. Yage e nom ur-faruk u dom-u jan m-bu, u dom-u no ne, tumsu u dom-u bisa-tu u-bu ne, tumsu dak u-beet ne, tumsu nom-u ur-fat ne beet i o ut-kurup u u-dak u-beet.>>

²⁷ I ya-o Ru-u nom-te
net u-me sha-m wa,
u-me sha-mu Ru-u o,
Ru-u nom-te net,
campa u neta Ru-u nom e.

²⁸ Se Ru-u wa'-u un nu-u so-o wa zu, <<Deen no mat yaag, yage e nom u-tat, e shi u-dak u-beet tumsu e nom faruk-du o. E nom faruk-du jan-u me m-sa, tumsu u dom-u no ne i dom-u u-ru, tumsu u dom-u ko-uyan nom-u ur-fat u o u-dom u-dak.>>

²⁹ Se Ru-u zu, <<Um yaag no ko-uyan go-du ku-u o u-beet u mute yaag u-dak u-beet tumsu u ko-uyan go-yu u-te yu otte ut-ya u go ne u-me ya. To shu'ut nom-tu ut-re no.

³⁰ Um yaag ut-ran ut-gwa ne ut-beet to u shu'ut nom ut-re udu ko-uyan bisa-o u o u-dak, ko-uyan no-ya u-dom u-ru, tumsu koyuhe nom-yu ur-fat ya yu o ut-kurup u-dak, u nom-u o ur-fat ne u-beet.>> Tumsu iya o nomte uka Ru-u zutte.

³¹ Se Ru-u hyen nom-u wa nome u-beet, o nomug u so-o sok. Se na kum ur-wun tumsu na kum m-rim, de o ho-du ut-shishin.

2

¹ Iya-o Ru-u taaste nom-du dom u-ru u-dak-ne, u nom-tu o me ne ut-beet.

² Kanda ho-du ur-ta'er u, Ru-u taaste nom-du ank-mu wa ooge ut-nom u-beet; se wa hure dugu ank-m wa u ho-du ur-ta'er.

³ Se Ru-u wa'-u ho-du ur-ta'er nu-u so-o, wa muut de ho-du u-hen. Ru-u nong iya remu zu u ho-ur re wa hure dugu ank-mu wa nome m-beet.

Ru-u nomug net-tu ur-takun Adamu e Hawa

⁴ Tun-to to ooge ogur-tu dom u-ru u u-dak-ne da na tase nom-du to.

Da Yawe u-Ru nome u-dak u dom u-ru ne,

⁵ tumsu gwa-tu zaar tu apne u-dak da. Tumsu kuw-ut tu zaar tu rwune u-dak da, remu zu Yawe Ru-u wa'ag yu-u rob da uro, tumsu net zaar wu de u kuw ur-tom ne u-dak da.

⁶ Sedi rap-ut u rwuun dugu u-dak, o must u-dak u-beet.

⁷ Se Yawe u-Ru nom net u rwab-tu u-dak. Wa fur mya-mu ur-fat u swa-du net, se net kum ur-fat.

⁸ Yawe u-Ru zongte u-tak, u dekun be-de du na foge Idin, gas-u ho-du rwutun. Kuna wa cinte net-u wa nome.

⁹ Yawe u-Ru wa'ag ko-uyan go-du u-te ya u apun kun, te-su o zwaru m-hyan ne tumsu u zwaru ut-re ne. Te-yu ur-fat oro tek-u tak-u o. U te-yu wadu net-ne u nap-mu nom-u so-o u nom-u yo-o ne.

¹⁰ Gi-yu yu'e u-tak m-bu ya jagun dugu Idin, dugu kun ya mot m-te us-gi us-nas.

¹¹ Dim-du gi-yu ur-takun na zu ya Pison. Gi-u ya gupe m-nar gas-u dak-u Havira u-beet, be-du otte kwam-tu shik tu bu-mu ut-ro.

¹² Kwam-tu shik tu dak-u Havira to zatte ur-waak u okon nom-o ne u de naasu o da. Tumsu un otte dap-mu wus u-hakun, u ta'ar-ut rim-to ne tu shik sok.

¹³ Dim-du gi-yu u-yurumse na zu ya Gihon, gi-u ya gup m-nar u gas-u dak-u Kus u-beet.

¹⁴ Dim-du gi-yu u-tuturse Tigris, ja-mu gi-u ya gup u gas-u u-dom u gur-u Asur. Dim-du gi-yu u-nasurse na zu ya Yupireti.

¹⁵ Yawe u-Ru wu net u-me u-tak u Idin, remu net-u nom-ut tom-du o tumsu wa gwat o.

¹⁶ Se Yawe u-Ru nomu net-u wa ut-him, <<Bo keru re-du yaa-tu us-te us-beet su o u-tak,

¹⁷ sedi A-bo re yaa-tu te-yu nap-mu nom-ut so-to u tu yo-to ne da, remu zu ho-du bo re yaa-tu te-u ya bo de m-mar za u-sakna.>>

¹⁸ Se Yawe u-Ru zu, <<Nong ur-zwar u net u shu'ut wa u-gan da. Yage um nomu wa, wa-ur-sege wu o hon-hon u wun ne.>>

¹⁹ Dugu u-dak Yawe u-Ru nomte ko-uyan go-du ut-bisa u no ne. Wa hatun e udu net wa te'e e ut-dim, tumsu ko-uyan dim-de wa fogte bisa-ut to u no ne, de shu'ute dim-ur wa.

²⁰ Adamu te'e bisa-ut to u no ne u bisa-tu ur-dog ut-beet ut-dim.

Ko ba shu'ute iya Adamu zatte wa-ur-sege hon-hon u wa ne da.*

²¹ Se Yawe u-Ru wu roog-m yat-mo ship net-u wa. Da-u wa o tek m-roog, Ru-u for shar-yu u-gas u-gan yu net-u wa, se wa zwape be-ur re du wa forte shar-yu u-gas u ap-mu u-war.

²² Iya o Yawe u-Ru kubte shar-yu u-gas yu wa fare dugu-du net-u wa, wa nom neta. Se wa haatun neta-u ya udu net-u wa.

²³ Se net-u wa zu,
<<M-vaste! Sham-m ri ya,
shar-ya yu rwune
dugu shar-ut ri,
Tumsu ap-m wa
dugu ap-m ri.
Na de fag-du wa <Neta,>
remu zu, Ru-o
rwutun neta dugu war-u net.>>

²⁴ Remu iya, campa de yagu uso-u wa u ino-u wa ne, wa dap neta wa, e shu'ute u-war u-gan.

²⁵ Net-u wa e neta wa ne beet e o ut-so, sedi e hok m-'e da.

3

Adamu e Hawa nomug ut-ba'as

* **2:20** Adamu: Dim-de rem-du ut-Ibraniya, de na foge net ur-takun <<Net>>.

¹ Fa-yu zek ko-uyan bisa-tu Yawe u-Ru nome us-ver. Se fa-yu zu neta, <<¿Ko Ru-u zuug A no re u tek-u yaa-tu ko-uyan te ya yu o me tak-u Idin da? >>

² Se neta zu u-fa, <<Ru-u zuug it u kere re-du yaatu us-te su ooge u-tak,

³ Sedi Ru-u zuug, <A no jarun no re yaa-tu te-u ya yu ooge u-tek u-tak da, tumsu A no tam ya da, taas no mar da.> >>

⁴ Tumsu fa-yu zu neta, <<Iya o da, no za m-mar da.

⁵ Ru-u zuug iya remu zu wa nak uzu a no reye is-u no de ut-upus, no shu'ut uka u-Ru, no nap nom-ut so-to u tu yo-to ne.>>

⁶ Da-u neta-yu hyane uzu yaatu u-te o so-to udu ut-re, tumsu otte zwarru m-hyan, ut-nom ur-zwar remu ya-du m-nap; se wa ku wa re. Wa yaase tokon udu campa wa, wu ooge ur-kot u wa ne, se wa re.

⁷ Za rem se is-u un beet u-pus un nup uzu so-to un oye. Se e saan ran-tu u-te yu mute ut-ya yu na foge te-yu u-rumba.

⁸ Da-u rim-mu tore se e hog ram-us Yawe u-Ru u-tak. Net-u wa e neta wa e puk te-su u-tak, taas u Ru-u hyan e da.

⁹ Se Yawe u-Ru fog net-u wa uzu, <<¿He bo otte? >>

¹⁰ Se wa zu, <<Um hok ram-us ro u-tak, sedi um hok u-gyer, remu zu so-de um oye, se um puk.>>

¹¹ Yawe u-Ru zu, <<¿Wana waru bo uzu so-de bo oye? ¿Ko bo re m-re yaatu u-te tu um zu a-bo re da? >>

¹² Se net-u wa zu, <<Neta wa wu bo ya me wa ya' me yaatu te-u ya, tumsu um re.>>

13 Se u-Ru Yawe zu neta-u ya, <<¿Yan-o bo nome inya?>>

Se neta-u ya zu, <<Fa-ya engusse me se um re.>>

14 Se Yawe u-Ru zu u-fa, Remu zu bo engusse neta,

Um wa'agu bo nu-u yo-o bo

o do'e ut-dor u war ro

u-me bisa-tu u-bu

u bisa-tu ur-dog ne ut-beet.

Bo de ut-fuk ut-men

tumsu huug-mo de shu'utu

nom ut-re ro u yuur-ur ro ur-beet.

15 Me wa'-u yu-ur yo-de

u tek-u ko-ur ro u du neta-u ya ne,

ko-ur neta tumsu u ko-ur ro ne, *

Wa jangu hi-ur ro

tumsu hen bo de ket-du dukunte-ut e.

16 Se Ru-u zu neta,

<<Me swuru bo swadu

ur-kob udu ur-mat,

u tek-u swadu ur-kob de bo

dote mat-du yaag-u ro,

Cwan-ut ro do'e ut-shu'ut

remu campa ro,

sedi wa de ut-shu'ut yu-Yat-ya ro.>>

17 Wa zu Adamu, <<Remu bo erte cwar-yu neta ro, bo re yaatu te-u ya, <yu um zu bo a-bo re da,>

<<Um wa'agu u-dak nu-u

yo-o remu ro,

se bo nong m-ank sok mu

swadu ur-kob kanda bo kum nom ut-re

* 3:15 Gom-du ur-ko du neta, rem-su ko-du campa-ne se tumsu su net gan. Ut-net u-tat kabug uzu rem-su haan-ur Yeso Kiristi se.

u bō de ut-re,
u yu-ur ró ur-beet.

¹⁸ Dak-u dō'e apun-du us-hir
m-baat ne remu ró,
u same us-gwa ne
su na-su ut-kuwut.

¹⁹ Us-hund se
bō dōte re-du nom ut-re,
M-te hō-du bō dō'e m-mar
tumsu bō de mu-du u-dak,
remu zu dugu me
u-dak o bō rwune.

Bō rwab-to
tumsu bō de ut-barum ut-rwab.>>

²⁰ Net-u wa fog dim-du neta wa Hawa, remu zu
wa oye ino-u ut-net ut-beet tu o ur-fat.

²¹ Se Yawe u-Ru nomu Adamu e neta wa ut-kus
u ka-tu ut-bisa tumsu wa takus so-ut un.

²² Se Yawe u-Ru zu hi-ur wa, <<Gwat u da-o net
shu'ute us-gan u in ne, wa otte nap-mu nom-u so-o
u yo-o ne. Na zaaru yage wun u jakus u-kom u wa
ka yaatu te-yu ur-fat, taas wa re, u wa nom ur-yu
m-mommo da.>>

²³ Remu iya Yawe u-Ru wa yanug Adamu e Hawa
dugu tak-u Idin, remu zu Adamu nom-ut ur-tom u
dak-u Ru-u nom-tu wa.

²⁴ Da-u Yawe u-Ru buze Adamu e Hawa dugu
me tak-u Idin, se wa wu' eken a-tomu wa i na foge
kerobin ur-'e ur-kot u-van ne yu o m-re sha-mu u-
ra m-bakut ne, u gas-u u-dom e nom ur-'e u fun-yu
cwadu be-du te-yu ur-fat.

4

Kayinu e Eber

¹ Adamu roogte u neta wa ne Hawa, wa nom ut-men, wa mut Kayinu. Hawa zu, <<Um kwumug ya-du ur-campa, remu sege-ur Yawe.>>

² Hawa mut tumsu huno-u wa, wa te'e wa ur-dim Habira.

Habira shu'ut wa-gwat-du ban-du ut-bisa, Kayinu shu'ut wa-ur-tom.

³ U tek-u da-u o Kayinu haatun nya-u nom-tu ur-tomu wa u du Yawe.

⁴ Tumsu Habira haatun mat-tu ur-takun u tek-u ban-du bisa-ut wa tu seme, Yawe kub nya-u Habira, Habira kum hyu-m pus-mo u nya-u wa haatun.

⁵ Sedi Yawe onkte Kayinu u nya-u wa nome ne da, se Kayinu hog us-ryab sok, wa naas u-shu.

⁶ Kuna Yawe zutte Kayinu, <<¿Yan-o wa'e jab-u ro nuut? ¿Yan-o wa'e bo naaste u-shu?

⁷ Me kabu nya-u ro, a-bo nome nom-tu u-hon-hon. Ba'as-tu ya ur-e' u bon-du is, a-bo gugme nom-du nom-tu u-hon-hon; to o ut-sa to ship bo. Se bo zek beb-du to.>>

⁸ U tek-u da-u o Kayinu zu du-fade wa Habira, <<Haane in cwa ur-dog.>> Da-u e o ur-dog, Kayinu kut du-fade wa Habira se wa ho wa.

⁹ Da-u waase, Yawe zu Kayinu, <<¿Du-fade ro Habira yu?>>

Wa shus wa zu, <<Um nak da! ¿Me wa o wa-gwat-du du-fade ri?>>

¹⁰ Yawe zu, <<¿Yan o bo nome inya? Hyu-mu du-fade ro nong us-kan dugu u-dak u haan udu ri!

¹¹ U da-o, bō o nu-u yō-o ne tumsu um de buz-du bō dugu u-dak, u upse u-nu o so hyu-mu du-fade ró dugu kom-ut ró.

¹² Da-u bō nome ur-tom bō za kwum-du nom-tu ur-tom da, bō de ut-shu'ut wa-za ur-hure wa riig-tu m-zan u-dak.>>

¹³ Se Kayinu zu Yawe, <<kwup-du us-rem ri, zek beb-ur ri.

¹⁴ Bō yanug me dugu u-dak, tumsu dugu shu ró, tumsu um de ut-shu'ut wa-za ur-hure u riig-tu m-zan u-dak. Tumsu kowana hyane me wa de ho-du me.>>

¹⁵ Tumsu Yawe zu wun, <<Iya-o da! Kowana ho bō, um de top-u bō ur-mag u-uso u-ta'er.>> Se Yawe wa'-u Kayinu us-nap su ut-him remu uzu kowana hyanu wa, wa za ho wa da.

¹⁶ Kayinu yune wa aruk dugu-du Yawe, wa do'e wa shu'ut u dak-u Nod, u-dom u Idin ne.

¹⁷ Kayinu roog u neta wa ne, wa nom ut-men se wa mut Enok. U da-u o Kayinu o ma-du okon bō-o, se wa te'e bō-u o dim-du zwar-u wa Enok.

¹⁸ Enok otte zwar wu na foge Irad, tumsu Irad wa mate Mehujayer, tumsu Mehujayer wa mate Metushayer, tumsu Metushayer wa mate Ramek.

¹⁹ Ramek gaag neta-ne yur, wa ur-takun na zu wa Ada, wa-u-yurumse na zu wa Zira.

²⁰ Ada wa mate Jabar, wuna o net ur-takun wu heese gwat-du ut-bisa tumsu wa yi ut-rimpa.

²¹ Dim-du or-u wun wa na zuye Jubar, wuna o takun-du a os-du u-moro ur-tukkurma ne.

²² Zira wu oye neta u-yurumse, wa mate Tubar-Kayinu wa shu'ute wu tak-ne m-ank u kwam-tu

bu-mu u-dak tu shik tu nom-du tokon nom-to ne.
Huno-u wa-neta Tubar-Kayinu dim-ur wa Naama.

²³ Dekun ho-de Ramek zu neta-ut wa,
<<Ada e Zira, ganun ut-to udu-ri,
neta-ut Ramek,

hogan nom-u um de waru no.

Um hogog wa'-u zwar,
Remu zu wa zwargun me
tumsu wa honse me.

²⁴ A mune uzu na ya'u wu hoye Kayinu
ur-kob u-so u-ta'er,
kowana ho me,
wa de swadu ur-kob u-so ut-shik ut-tut
u op-u ta'er [77].>>

²⁵ Adamu roog u neta wa ne tumsu. Hawa nom
ut-men, wa sur m-mat ya-du ur-campa. Hawa te'e
wa ur-dim Set.* Wa zu, <<Ru-u yaag me dekun
ya-du ur-campa de u swas-m Habira wu Kayinu
hoye.>>

²⁶ Da-u Set rogeme wa kum zwar wu na zuye
Enosh. U da-u o net-tu heese nomu dim-ur Yawe
ut-huuk.

5

Yaag-u Adamu

¹ Tun-to o dim-tu ya'ag-u ko-ur Adamu.

Da-u Ru-u nome net, wa nom wa uka sha-m wa.

² Wa nomug campa u neta-ne, se wa wa'-u e nu-u
so-o. Da-u wa nomu un, wa foge <<ut-net.>>

³ Da-u Adamu nome ur-yu us-hak u-kok u-gan
ur-shik u op [130], wa kum zwar wu otte sha-m

* **4:25** Nomu na zuye dim-ur re u-nya.

wa, u-me ryun-u wa u sha-m wa; tumsu wa te'e wa ur-dim Set.

⁴ Ba Adamu mate Set, Adamu nom ur-yu us-hak ut-kok ut-nas [800] u tek-u hak-su ut-kok ut-nas wa kum eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

⁵ Adamu nong ur-yu us-hak ut-kok ut-jwuur ur-shik u op [930] se wa murus.

⁶ Da-u Set nome ur-yu us-hak ut-shik ut-tan us-tan [105], wa mut Enosh.

⁷ Tumsu ba wa mate Enosh, Set sur m-nom ur-yu us-hak ut-kok ut-eer us-ta'er [807] u tek-u hak-su ut-kok ut-nas us-ta'er wa sur m-mat eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

⁸ Hak-su Set nome se o us-hak ut-kok ut-jwuur u op us-yur [912], se wa murus.

⁹ Da-u Enosh nome ur-yu us-hak ut-shik ut-nas u-op [90], wa mut zwar wu na zuye Kenan.

¹⁰ Tumsu ba wa mate Kenan, Enosh sur m-nom us-hak ut-kok ut-eer u op ut-tan [815] u tek-u hak-su ut-kok us-nas u op us-tan wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

¹¹ Hak-us Enosh su wa nome us-beet se o us-hak ut-kok ut-nas u op us-tan [905], wa murus.

¹² Da-u Kenan nome ur-yu us-hak ut-shik ut-tut u op [70] wa mut Mahararer.

¹³ Ba wa mate Mahararer, Kenan sur m-nom us-hak ut-kok ut-eer u ut-shik ut-yur [840], u tek-u hak-su ut-kok ut-nas ut-shik ut-yur wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

¹⁴ Hak-su Kenan nome se o ut-kok ut-jwuur u us-op [910] se wa murus.

¹⁵ Da-u Mahararer nome ur-yu us-hak ut-shik ut-tut us-tan [65] wa mut Jared.

¹⁶ Ba Mahararēr mate Jared, wa sur m-nom ūs-hak ūt-kōk ūt-eer ūr-shik-ū op [830] ū tek-ū hak-su ūt-kōk ūt-nas ū ūr-shik-ū op wa mut ēken ya'ag-ū campa-ne ū yaat ūt-gwup-ne.

¹⁷ Hak-su Mahararēr nome se o ūt-kōk ūt-eer ū ūt-shik ūt-nas ū op ūs-tan [895], se wa mūrū.

¹⁸ Da-ū Jared nome ūr-yu ūs-hak u-kōk u-gan ūt-shik ūt-tūt ūs-yūr [162], wa mut Enōk.

¹⁹ Tumsu ba Jared mate Enōk, wa sur m-nom ūs-hak ūt-kōk ūt-eer [800] ū tek-ū hak-su ūt-nas wa mut ēken ya'ag-ū campa-ne ū yaat ūt-gwup-ne.

²⁰ Hak-ūs Jared su wa nome se o ūt-kōk ūt-jwuūr ūt-shik ūt-tūt ūs-yūr [962], se wa mūrū.

²¹ Da-ū Enōk nome ūr-yu ūs-hak ūt-shik ūt-tūt ūs-tan [65] wa mut Metusera.

²² Tumsu ba wa mate Metusera, Enōk nom ūs-hak ūt-kōk ūt-tūt [300], wa nong m-ha ūr-kot u-Ru-ne, tumsu wa sur m-mat ēken ya'ag-ū campa-ne ū yaat ūt-gwup-ne.

²³ Hak-su Enōk nome se o ūt-kōk ūt-tūt ūt-shik ūt-tūt ūs-tan [365].

²⁴ Enōk nong m-ha ūr-kot u-Ru-ne, se Ru-ū kub wūn, wa umus wūn m-da u-ru.

²⁵ Da-ū Metusera nome ūr-yu ūs-hak u-kōk u-gan ūt-shik ūt-nas ūs-ta'er [187], se wa mut Ramek.

²⁶ Tumsu ba wa mate Ramek, Metusera sur m-nom ūs-hak ūt-kōk ūt-ta'er ūt-shik ūt-nas ūt-yūr [782], ū tek-ū hak-su ūt-kōk ūt-ta'er ūt-shik ūt-nas ūt-yūr wa mut ēken ya'ag-ū campa-ne ū yaat ūt-gwup-ne.

²⁷ Hak-su Metusera nome ūs-beet se o ūs-hak ūt-kōk ūt-jwuūr ūt-shik ūt-tūt ūs-jwuūr [969], se wa mūrū.

28 Da-u Ramek nome us-hak u-kok u-gan ut-shik ut-nas us-yur [182], se wa mut ya-du ur-campa.

29 Ramek te'e wa ur-dim Nuhu, wa zu, <<Yage unwa hatun it rus-du jab dugu pama-u swadu ur-kob-u it u remu ank-mu ut-kom mu it ne u dak-u Yawe wa'e nu-u yo-o.>>

30 Ba Ramek mate Nuhu, Ramek nom us-hak ut-kok ut-tan ut-shik ut-nas u op us-tan [595], u tek-u hak-su ut-kok ut-tan ut-shik ut-nas u op us-tan wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

31 Hak-su Ramek nome us-beet se o us-hak ut-kok ut-ta'er ut-shik ut-tut u op-us ta'er [777], se wa murus.

32 Ba Nuhu nome us-hak ut-kok ut-tan [500], se wa mut Shem, Ham, u Japet ne.

6

Men-ut jas-to tu net-ne

1 Se net-ne heese ut-nom u-tat u-dak, tumsu na matu un ya-ut-gwup.

2 Se tokon yar-tu m-mya tu dom u-ru hyen ya-ut-gwup ut-net o so-ye sok, tumsu un gaan ya-ut-gwup i he un u jab.

3 Yawe zu, <<Yar-u ri zaru ut-shu'ut u-me net m-mommo da, remu zu war-tu m-mar to un otte. Sedi u ane u-shu, hak-us wa zaar ut-zeg u-kok u-gan ur-shik [120].>>

4 U da-u o, tumsu da tase, tokon net-to oró beb-ne i na zuye <<Nepirim.>> E o ur-yu u-dak, da-u tokon yar-tu m-mya tu dom u-ru rooge u ya'at ut-gwup u net-ne, se e matu e yaag. E shu'ute campa-ne tumsu beb-ne i na o m-hog u e ne i da-u dim.

⁵ Se Yawe hyen jab-u yo-o net nong u-tát u-dak, dorog-su jab-u wa us-beet okon zarra se nom-ut yo-to u-da u-beet.

⁶ Yawe nom namu jab sok u wa nomte net u-dak, tumsu wa shi u remu jab.

⁷ Se Yawe zu, <<Me hastu ut-net ut-beet tu um nome, dugu me u-dak, net-ne, ut-bisa ne u nom-tu ooge ut-kurup ne, u no ne e o ut-riig u-dom u-ru, remu jab naag me um nom-tu e.>>

⁸ Sedi Nuhu kwumug hyu-m pusmo udu Yawe.

Nuhu

⁹ Tun-to ooge ogor-tu ko-ur Nuhu.

Nuhu net-u gyer u-Ru wa, wa zatte ur-pyap u net-tu da-u wa da. Tumsu wa nong m-ha ur-kot u-Ru-ne.

¹⁰ Nuhu mak-ut ya'ag-u campa-ne tut: Shem u Ham u Japet ne.

¹¹ Sedi Ru-u hyen uzu net-tu u-dak u naag tumsu o shug u yunus-du jab ne.

¹² Ru-u hyen uka dak-u nuute, net-tu u-dak ut-beet e naag u yuur e.

¹³ Ru-u zu Nuhu, <<Um nong us-dorog uzu me horussu ut-net ut-beet, remu zu un shuuste u-dak u jab-us yo-se ne. Iya o hen, um de horussu un beet u-dak-ne!

¹⁴ De'e bo nomu hi-ur ró u-hat u ut-bak tu te-yu u-jarin. Bo nom ut-kur tumsu bo rake o dap-mu u-te, u-do ne.

¹⁵ Ka bo dote u nom-du hat-u ya: wur-mu hat-u ya do'e ut-shu'ut us-na ut-kok ut-nas ut-shik ut-yur op [450], bo nom m-huk us-na ut-shik ut-tut u op us-tan [75], tumsu ja-mu shu'ut us-na ut-shik ut-yur u us-tan [45].

¹⁶ Bō nomu hat-u ya ur-byam, bō yage u-na u-gan ur-mot dugu dom. Se bō nom u-is u-me gas-yu u-hat. Bō nom ya ut-kur ut-tut ko-u-he dom-u oru wa.

¹⁷ Gwat! Um do'e tage du u-dak u bu-mu do'e re-du u-dak, mu do'e horusse nom-tu ur-fat ut-beet tu us-vu'e. Ko-uyan u-dak o do'e ut-mar.

¹⁸ Sedi um de estedu us-rem ri u bō ne, tumsu bō de cwadu u-hat, bō u ya'ag-u ró ne u neta ró ne u neta-tu ya'ag-u ró ne ur-kot u bō ne.

¹⁹ Tumsu um o ut-sa um guu koyuhe go-tu nom-tu na nome ut-beet. Remu iya se bō haatun yur u-me nom-tu ur-fat ut-beet, u-so u u-gob ne u nomu ooge ut-kurup ne u-dak, u-me u-hat ur-kot u bō ne, ko e ut-kwus ur-fat.

²⁰ Kab yur u tek-u go-tu koyuhe bisa ya m-cwa u-me u-hat u-so u u-gob ne tumsu koyuhe no ya ne, ko e ut-kwus ur-fat.

²¹ Bō do'e u kab-du go-du nom-tu ut-re u do'e koru bō ut-beet u net-tu u-bu ró ne u nom-tu ur-fat ne ut-beet.>>

²² Nuhu nom ko-uyan uka Ru-u zutte wa nom u-beet.

7

Bu-mu takuste u-dak

¹ Se Yawe zu Nuhu, <<Cwa u-hat, bō u bu-u ró ne beet, remu zu um hyanug bō wa jab-u so-o wa u-me net-tu unō da-o.

² Bisa-tu u-hen ut-beet, kab kag ta'er u so ne ta'er dugu koduhe go-de. Bisa-tu za u-hen ut-beet, kab u-kag u-gan u so ne u-gan dugu koduhe go-de.*

³ Go-tu no ut-beet, kab kag ta'er u rob ne ta'er, u remu go-ut e reet u-shu ur-yu ne da-u bu-mu re-du u-dak arke.

⁴ Kwukus m-roog ut-ta'er dugu da-o, um do'e kasnu u-yu u re-du u-dak ut-ho ut-shik ut-yur [40] m-gyep ne ut-ho ut-shik ut-yur [40], har se um haste nom-tu ur-fat tu um nome u-dak u-beet.>>

⁵ Se Nuhu nom ko-uyan uka Yawe zutte wa nom.

⁶ U da-u o Nuhu oog us-hak ut-kok ut-shishin [600] da-u bu-mu takse u-dak.

⁷ Tumsu Nuhu, u ya'ag-u wane, u neta wa ne, u neta-tu ya'ag-u wa ne, e to u-hat remu e poste bu-mu do'e re-du u-dak.

⁸⁻⁹ U dame ya-ubu Nuhu ne, bisa-tu to u-me u-hat: ut-bisa ut-go ut-go tu u-hen u tu za u-hen ne, u go-tu no ne u nomu hog ne i o ut-riig u-dak. E to u-hat u-so u u-gob ne yur yur ka Ru-u zutte Nuhu.

¹⁰ Da-u roog-mu ut-ta'er nome, se bu-mu re-du u-dak haan mo takus u-dak.

¹¹ Da-u Nuhu o us-hak ut-kok ut-shishin [600], u ho-du op ut-ta'er [17] u pyaat-yu u-yur, bu-mu ta u-dak mo bokon dugu me u-dak, na nom yu-u ut-turum sok dugu dom u-ru.

¹² Yu-u re u-shu ur-rob ne m-te ut-ho ut-shik ut-yur [40] u m-gyup ne.

¹³ U gandi ho-ur re de Nuhu to u-hat, ur-kot u ya'ag-u wa ne Shem, Ham, u Japet ne, ur-kot u neta wa ne u neta-tu ya'ag-u wa ne tut.

* **7:2** bisa-tu u-hen to ooge nom-tu na ya-e Yahuda-ne kerru ut-tu, bisa-tu za u-hen to ooge tu na hose ut-tu.

¹⁴ Un to u-hat u ko-uyan go-du ut-bisa tu u-bu, u ko-uyan bisa-tu ur-dog ne tu o ut-riig u-dak kowan u du wa gode, u ko-uyan bisa-tu ut-kurup ne ur-kot, u no ne ut-go ut-go.

¹⁵ Nom ur-fat i ko-uyan go-de e haan udu Nuhu u-kag u-so ne e to u-hat.

¹⁶ Campa u neta-ne u go-tu ut-bisa ne ut-beet e to u-hat uka Ru-u zutte Nuhu. Se Yawe tage u-is yu u-hat u-dim.

¹⁷ M-roog ut-shik ut-yur [40] na o u rob-du u-yu u-dak, bu-mu hu swurun, mo hu jak-su u-hat dugu u-dak m-da u-ru.

¹⁸ Se bu-mu sur m-nom u-tat mo nom m-ja sok dugu u-dak, hat-yu hu ut-riig u-dom m-bu.

¹⁹ M-vaste bu-mu takus m-ha ror-tu zuge m-ja ut-beet u-dak.

²⁰ Bu-mu nom m-ja mo pus ja-mu ut-ror m-te us-na ur-shik [20], tumsu mo takus ut-ror ut-beet.

²¹ Nom-tu ur-fat ut-beet tu ooge u-dak to murus. E murumuste beet: u no ne, u bisa-tu u-bu ne, u bisa-tu ur-dog ne, u nom-tu ur-fat tu rek-to u i ooge ut-riig u-dak, u net-ne ut-beet.

²² Nom-tu ur-fat ut-beet, e murmusse, tu nome us-vu'e i ooge ut-riig u dak-u gagun.

²³ Ru-u hast nom-tu ooge u-dak ut-beet, net-ne ut-bisa ne u nom ur-fat ne i o ut-riig u-dak u no dom u-ru ne beet na hast e dugu me u-dak. Nuhu wa Ru-u yage u i o ur-kot u wa ne u-hat.

²⁴ Bu-mu re-du u-dak mo rees u-dak m-te m-roog u-kok u-gan u roog-mu ur-shik ut-yur u op [150].

8

Bu-mu re-du u-dak

heeste ur-aruk

¹ Sedi Ru-u bakuste Nuhu u bisa-tu ur-dog ne ut-beet u bisa-tu u-bu ne, tu ooge ur-kot u wa ne u-hat. Se wa yagne m-mya u-dak, tumsu bu-mu hub.

² Se Ru-u wu bu-mu u-dak yage ur-rwun, tumsu wa wu bu-mu dom u-ru yage ur-rob.

³ Se bu-mu heese ut-hab u-dak cashi cashi, da-u roog-mu ut-shik ut-ta'er u op [150] arke, se bu-mu hub m-cum.

⁴ Tumsu u ho-du op ut-ta'er [17] u pyat-yu u-ta'er se hat-yu ees u dom-u ror-tu Ararat.

⁵ Bu-mu re u-shu m-hab m-te takun-du pyat-yu u-op, u takun-du pyat-u ya, dos-tu ut-ror rwuun u-do.

⁶ Da-u tokun ho-to ut-shik ut-yur [40] arke, Nuhu upus pyam-yu wa nome u-hat.

⁷ Se wa tom u-ryag, se ya hu ut-riig ya hu pam-du ut-kap u-dim u-shu ne se da bu-mu hose dugu u-dak.

⁸ Tumsu wa tom ur-gorop u de hyan uzu bu-mu hab-ug ko de hyanu gagun u-dak.

⁹ Sedi gorop-du kwumug be-du ur-juz da remu zu bu-mu takuste u-dak, se de barmun u-hat. Tumsu se Nuhu nub u-kom wa maas de wa muut de u men-tu u-hat.

¹⁰ Wa sur m-este m-roog ut-ta'er se wa sur m-tom ur-gorop dugu u-hat.

¹¹ Da-u gorop-du muune udu wun m-rim, se wa muun u ran-u yar-o ne u te-yu zetun u-nu! Se Nuhu nup uzu bu-mu habug dugu u-dak.

¹² Wa sur m-este tokon ho-to ut-ta'er, se wa sur m-tom ur-gorop, sedi u da-u o de swurug m-muun udu wun da.

¹³ U ho-du ur-takun du u-pyaat, da-u Nuhu nome us-hak ut-kok ut-shishin u-gan [601], se bu-mu tuus dugu u-dak. Se Nuhu hast is-yu u-hat se wa hyen dak-u guuste.

¹⁴ M-vaste da-u pyat-yu rooge ur-shik ut-ta'er u pyaat-yu u-yur dak-u guus u-beet.

¹⁵ Se Ru-u zu Nuhu,

¹⁶ <<Rwuune dugu me u-hat, no beet u neta ro ne, u ya'ag-u ro ne, u neta-ut un ne.

¹⁷ Rwutun go-tu nom-tu ur-fat ut-beet tu ooge ur-kot u bo ne: u no ne, u bisa-tu u-bu ne, u nom-tu na nome ne ut-beet tu ooge ur-da u-dak. Nom iya ko e ut-nom ur-kes u-dak e nom u-tat u-dak.>>

¹⁸ Nuhu rwuun u-do, ur-kot u neta wa ne, u yaag-u wa ne, u neta-tu yaag-u wa ne.

¹⁹ Ut-bisa ut-beet u nom-tu ur-fat ne ut-beet tu ooge ut-riig u-dak u no ne beet, u ko-uyan u ooge ur-nok u-dak rwuun dugu u-hat, koyuhe u du wa go-de.

Sak-ur Nuhu

²⁰ Se Nuhu ma-u Yawe ur-sak. Se wa kub tokun bisa-tu u-hen to ut-beet u no ne i u-hen, wa yu' ur-toog u-dom ur-sak.

²¹ Yawe hog wus u-hakun se wa zu u-me jab-u wa: <<Um zamun ut-sur wa'-u u-dak nu-u yo-o remu net da, ko ba shu'ute uzu dorog-us wa dugu ur-ya nom-ut yo-to to. Um zamun ut-sur horussete nom-tu ur-fat da, ka um nomte.

²² <<Abite dak u-beet oro:

na nomu da-u kuw

u da-u ket ne,

da-u m-tor u da-u hund ne,

da-u u-gos u da-u

u-zwuun ne,
u-ho m-gyup ne,
to zamun ut-yage da.>>

9

Ru-u nong estedu us-rem
u Nuhu ne

¹ Se Ru-u wa'-u Nuhu u ya'ag-u campa-ne wa nu-u so-o. Tumsu wa waru e, Matun yaag tumsu no nom u-tat, no shuus u-dak.

² Bisa-tu u-dak ut-beet, u no dom u-ru ne beet, bisa-m rek-mo m-beet i o ut-riig u-dak, tumsu u jan ne me m-bu, e do'e hog-du gyer-u no. Um wa'ag to ut-beet u ta-u beb-ur no.

³ Nom-u ooge ur-fat tumsu ut-riig um yaag no to shu'ut nom ut-re no ut-beet. Uka um yete no hyu ut-ran ne, um yaag no ko-uyan u da-o u-beet.

⁴ A no jarun no tu ap-mu bisa-yu za na pan da.

⁵ Kowana kabe fat-du net, na nomu wa kwup-du us-rem. A bisa-yu ur-dog u hoye net, na ho ya. Tumsu kowana ho or-u wa net kowana ho wa.

⁶ <<Kowana azge
hyu-mu or-u wa net,
net wa do'e u ho-du wa,
Remu uzu sha-mu u-Ru mo
na nomte net.

⁷ <<U da-o matun yaag no nom u-tat, tumsu no sur m-shus u-dak.>>

⁸ Se Ru-u waru Nuhu u ya'ag-u campa wa ne tumsu wa zu,

⁹ <<U da-o um nong estedu us-rem u bo ne u yaag-u ro ne i do'e haan,

10 tumsu ut-bisa ne tu ooge u-hat u bo ne u no ne, u bisa-tu u-bu ne, tumsu u bisa-tu ur-dog ne, u nom-tu na nome ne tu ooge u-dak.

11 Um nong estedu us-rem ri u no ne: Um zamun tumsu ho-du nom-u ur-fat u-beet u bu-mu re-du u-dak da, um zamun tumsu nom-du bu-mu re-du u-dak mu de ho-du u-dak da.>>

12 Se Ru-u zu, <<Um o kose no sha-mu estedu remu-us ri tumsu u nom-tu ut-fat ne ut-beet, estedu us-rem u net-tu da-u do'e u haan ne ut-beet.

13 Um wa'ag u-rokoromb ut-ku'ut. Ya o kose-du sha-mu estedu us-rem ri u no ne tumsu u-dak-ne u-beet.

14 Da-u um haatun ut-ku'ut u-dom u-ru, rokoromb-yu do'e ut-rwun ut-ku'ut,

15 tumsu me baksu estedu us-rem ri u no ne tumsu u nom-tu ur-fat ne ut-beet. Um zamun u ho-du ut-fat u bu-mu re-du u-dak da.

16 Da-u um hyane u-rokoromb ut-ku'ut, me baksu estedu us-rem su m-mommo su um nome u nom ur-fat ne u-dak.>>

17 Ru-u zu Nuhu <<Inya ya o ut-kose sha-mu estedu us-rem su um nome u mot-tu nom-tu um nome tu u-dak u-beet.>>

Yaag-u campa-ne Nuhu

18 Yaag-u campa-ne Nuhu i rwune dugu me u-hat u uso-u e ne na zu e: Shem, Ham u Japet (Ham wa mate Kan'ana).

19 Un tut e o yaag-u Nuhu, dugu-du e de na kume net-tu burgussete u-dak.

20 Da-u bu-mu arke, Nuhu heese ur-tom u-dak, tumsu wa ooge net wu tak-ne kau-du u-tak u inabi.

21 Da-u wa swaye ke, se ke ho wa. Wa rut ur-so u rimpa-ur wa.

22 Ham (uso u Kan'ana) wa hyen uzu uso-u wa o ur-so, wa aruk m-rwu u-do wa waru or-ut wa ne.

23 Sedi Shem ne e Japet e kub u-kus e hobog o u zag ut-kap-u e. E hu m-ha m-targadim e do'e e takus so-du uso-u e. Se e hast shuut e u kit taas e hyan so-du uso-u e da.

24 Da-u Nuhu yune ugu udu ke, wa nup nomu vaste-ur wa nomu wa.

25 Se wa wa'-u Kan'ana nu-u yo-o,

<<Yage u Kan'ana
shu'ut u nu-u yo-o ne!

Yage tumsu wa shu'ut tok
u tek-u or-ut wa ne.>>

26 Tumsu wa zu,

<<Yage Yawe,
Ru-u Shem, wa wa'-u
Shem nu-u so-o,
tumsu Kan'ana do'e
shu'ut tok-u Shem.

27 Yage Ru-u sur tat-u
kwum-ut Japet,
yage Japet nom ur-yu
rimpa-ut Shem,
tumsu u Kan'ana
shu'ut tok-u Japet.>>

28 Da-u bu-mu re-du u-dak arke, Nuhu sur m-nom seken hak-se ut-kok ut-tut u ut-shik ut-yur u op [350].

29 Nuhu nong us-hak ut-kok ut-jwur ur-shik ut-yur u op [950], se wa murus.

10

Yaag-u campa-ne Nuhu

¹ Tun-to ɔ ogor-tu ya'ag-u Nuhu: Shem, Ham, u Japet. Na mak-ut ya'ag-u campa-ne e da-u bu-mu re-du u-dak arke.

Ban-du ya'ag-u Japet

² Yaag-u campa-ne Japet e oye:

Gomar, Magog, Midiya, Jaban, Tubar, Meshek,
u Tiras.

³ Yaag-u campa-ne Gomar e oye:

Asukenaz, Ripat, u Togarma.

⁴ Yaag-u campa-ne Jaban e oye:

Erisha, Tarshish, Kittim, u Rodanin.

⁵ Ine ya'ag-u net-ut to ne, e rwune dugu ko-ur Jaban i ɔ ur-yu u-kit m-sa. Yaag-u e shu'ut ut-ko, kowan udu e rem-de, u dak-u e ne.

Ban-du ya'ag-u Ham

⁶ Yaag-u campa-ne Ham e oye:

Kush, Masar, Put, u Kan'ana.

⁷ Yaag-u campa-ne Kush e oye:

Seba, Havira, Sabata, Raama, u Sabateka.

Yaag-u campa-ne Raama e oye:

Sheba u Dedan.

⁸ Kush wa mate Nimro, wa oye net ur-takun wu shu'ute u-keg udu m-gag u-dak.

⁹ Wa oye yu-shu a u-sa ne u-shu Yawe; <<O wa-e na zut Nimro, wa ɔ yu-shu a u-sa ne u-shu Yawe.>>

¹⁰ Bo-tu wun taktun ur-faruk to ooge Babira, u Ereḱ, Akat u Karne ne. Bo-ut to ut-nas ut-beet to ɔ me dak-u Shinar.

¹¹ Dugu dak-u ɔ wa aruk m-ha Asur, se wa mu bo-tu Neneba, Rehobot-Ir, Kara-ne,

¹² tumsu Resen, u ooge u-tek u Neneba u Kara-ne; o oye bo-u yat-o.

¹³ Masar wa mate:

Ruda-ne, Anama-ne, Rehabita-ne, u Naputa-ne,

¹⁴ Patarus-ne, Kasaruhi-ne (kuna Firistiya-ne rwutun), u Kapator-ne.

¹⁵ Kan'ana wa mate:

Sidon, Sidon mat-du ur-takun wa, tumsu u Het-ne,

¹⁶ u Jebusi-ne, u Amoriya-ne, u Giragashi-ne,

¹⁷ u Hiwi-ne, u Araki-ne, u Sinite-ne,

¹⁸ u Awadi-ne, u Zemara-ne, u Hamati-ne.

Da-u tase ko-ur Kan'ana, se e burug kohene.

¹⁹ Tumsu bor-su Kan'ana teeg dugu Sidon m-ha gas-u Gerar m-te Gaza, tumsu m-te bo-tu Sodom, u Gomora, u Adma, u Zeboyim ne (ut-mor u Rasha ne).

²⁰ Tunto oye ko-tu ya'ag-u campa-ne ko-ur Ham, koduhe ko-de u du wa rem-de, tumsu dak-u wa ne.

Ya'ag-u campa-ne Shem

²¹ Na mak-tu Shem ya'ag-u campa-ne, wu ooge yu-wuya Japet. Tumsu Shem wa ooge uso-u ko-ur Eber ur-beet.

²² Yaag-u campa-ne Shem e oye:

Eram, Ashur, Arpazad, Rud, u Aram.

²³ Yaag-u Aram e oye:

Uz, Hur, Geta, u Mash.

²⁴ Arpazad wa mate Shera,
Shera wa mate Eber.

²⁵ Eber wa mate ya'ag-u campa-ne yur,

Wa gan na zu wa Pereg, remu u da-u o dak-u mote, du-dim-u wa na zu wa Jokta.

- ²⁶ Jokta wa mate:
 Armodad, Sherep, Hazaramavet, Jera,
²⁷ Hadoram, Uzar, Dikara,
²⁸ Obar, Abimayer, Sheba,
²⁹ Opir, Havira u Jobab. Ayan-ne oye ya'ag-u
 ko-ur Jokta beet.
³⁰ Gas-u dak-u un shu'ute o yunge dugu Mesha m-
 ha Separ m-ha gas-u ror-tu u-dom.
³¹ Tunto ooge ko-tu ya'ag-u Shem uka ko-ut e u
 rem-ut e ne, be-tu ur-shu'ut-u e u dak-ut e ne.
³² Armo ne oye ko-du ya'ag-u Nuhu, dugu takun-
 ur e. Dugu-du e de rem-tu burge u-dak u-beet, da-u
 bu-mu re-du u-dak arke.

11

Ma-u Babira

- ¹ U da-u takun-du u-dak rem-de ur-gan du net-tu
 nomte us-rem.
² Da-u net-tu rwune dugu u-dom, e kum dak-u
 ooge nurugse u-me dak-u Shinar e shu'ut ukun.
³ E zu or-ut e ne, <<Haanun in nom ut-kunku in
 zom-to sok.>> Un nom ut-kunku to shu'ut uka ut-
 taar, tumsu rwab-tu shu'ut uka m-kwarta.
⁴ E zu, <<Haanun, in nomu hi-du war in u-bo, u
 ma-u m-wur u do'e te-du dom u-ru in nomon hi-du
 war in ur-dim taas in burugse u-dak da.>>
⁵ Tumsu Yawe cuzun u remu wa got bo-u ma-u
 m-wur u ya'ag-u ut-net o ut-ma.
⁶ Yawe zu, <<A-muune zu net-tu o same-du ut-hi
 ne tumsu e wur ur-rem ur-gan e takun nom-du go-
 du uno nom-o, okon zaar u e do'e ut-zong ut-nom
 u do'e zeg-du beb-ur e da.

⁷ Haane, in ciz u-dak, in wagusse rem-ur un, uka un zatte ut-nap rem-du or-ut un ne o ut-war da.>>

⁸ Iya-o Yawe burgusse un kohene u-dak u-beet, se un yage ma-du u-bo.

⁹ Remu iya na fogte be-ur re Babira, remu zu kuna Yawe engusse ut-rem tu u-dak u-beet, u kuna Yawe burgusse ut-net u-dak u-beet.

Ko-ur Shem u haan u Ibram

¹⁰ Tun-to ooge ogor-tu ya'ag-u ko-ur Shem.

Da-u hak-su us-yur arke ba na tase bu-mu re-du u-dak, Shem wa mut Arpazad. Da-u Shem o us-hak ut-shik ut-tan [100].

¹¹ Ba wa mate Arpazad, Shem sur m-nom us-hak ut-kok ut-tan [500], u tek-u hak-su ut-kok ut-tan wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

¹² Da-u Arpazad nome ur-yu us-hak ur-shik u op us-tan [35], se wa mut Shera.

¹³ Ba wa mate Shera, Arpazad sur m-nom ur-yu us-hak ut-kok ut-nas us-tut [403], u tek-u hak-su ut-kok ut-nas u op us-tut wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

¹⁴ Da-u Shera nome ur-yu us-hak ur-shik-u op [30], wa mut Eber.

¹⁵ Ba wa mate Eber, Shera sur m-nom us-hak ut-kok ut-nas us-tut [403], u tek-u hak-su ut-kok ut-nas us-tut wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

¹⁶ Da-u Eber nome ur-yu us-hak ur-shik us-op us-nas [34], wa mut Pereg.

¹⁷ Ba wa mate Pereg, Eber sur m-nom us-hak ut-kok ut-nas ur-shik u op [430], u tek-u hak-su ut-kok ut-nas u op wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

¹⁸ Da-u Pereg nome ur-yu us-hak ur-shik u op [30], se wa mut Rewi.

¹⁹ Tumsu ba wa mate Rewi, Pereg sur m-nom us-hak ut-kok ut-yur u hak-su us-jwur [209], u tek-u hak-su ut-kok ut-yur u op wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

²⁰ Da-u Rewi nome ur-yu us-hak ur-shik u op us-yur [32], se wa mut Shurug.

²¹ Ba wa mate Shurug, Rewi sur m-nom us-hak ut-kok ut-yur us-ta'er [207], u tek-u hak-su ut-kok ut-yur us-ta'er wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

²² Da-u Shurug nome ur-yu us-hak ur-shik us-op [30], se wa mut Nahor.

²³ Ba wa mate Nahor, Shurug sur m-nom us-hak ut-kok ut-yur [200], u tek-u hak-su ut-kok ut-yur wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

²⁴ Da-u Nahor nome ur-yu us-hak ur-shik us-jwur [29], se wa mut Tera.

²⁵ Ba wa mate Tera, Nahor sur m-nom us-hak ut-shik ut-tan u op us-jwur [119], u tek-u hak-su ut-shik ut-tan u op us-jwur wa mut eken ya'ag-u campa-ne u yaat ut-gwup-ne.

²⁶ Ba Tera nome ur-yu us-hak ut-shik ut-tut u op [70], se wa mut Ibram, Nahor u Haran.

Ko-ut Tera

²⁷ Tun-to o ogur-tu ko-ur ya'ag-u Tera.

Tera wa mate Ibram, u Nahor u Haran. Tumsu Haran wa mate Rot.

²⁸ Da-u uso-u wun Tera ooge ur-fat, Haran murus u bo-u Ur u dak-u Kardiya-ne, be-du ur-mat u wa.

²⁹ Ibram nomug ur-gu, tumsu Nahor nom ur-gu. Dim-du neta Ibram wa na zuye Sera, neta Nahor wana zuye Mirka. Mirka u huno-u wa Iska e oye yaat ut-gwup u Haran.

³⁰ Sera o u-makut wa zatte yaag da.

³¹ Tera kagub wa'-u wa Ibram, u Rot ne zwaru wa'-u wa Haran, u Sera ne kumuwa wu o neta wa'-u wa Ibram. E aruk ur-kot dugu bo-u Ur dak-u Kardiya-ne m-ha u dak-u Kan'ana. Tumsu da-u e tene bo-u Haran, e shu'ut ukun.

³² Tera nomug us-hak ut-kok ut-yur us-tan [205], se wa murus u Haran.

12

Ru-u fak Ibram

¹ Yawe zu Ibram, <<Yune, bo yage dak-u ro, u net-ut ro ne, u bu-u uso-u ro ne, bo do'e u dak-u um de kosu bo.

² <<Me ya'u bo ya'ag,
tumsu ko-ur ro ut-shu'ut
dak-u yat-o,
me wa'-u bo nu-u so-o;
Me ut-wa bo nom ur-dim sok,
remu bo shu'ute fun-yu
kwum-du nu-u so-o udu eken.

³ Me wa'-u nu-u so-o,
udu i wa'-u bo nu-u so-o.
Tumsu kowana wa'-u bo
nu-u yo-o me wa'-u
wa nu-u yo-o,
Ko-tu u-dak ut-beet
e kwum-u nu-u so-o dugu-du ro.>>

⁴ Se Ibram aruk, uka Yawe war-tu wa, se Rot dor wa. Da-u wa arke dugu bo-u Haran, Ibram o us-hak ut-shik ut-tut u op us-tan [75].

⁵ Ibram kub neta wa Sera, u Rot wa'-u yu-wuya wa, u nom-tu wa otte ne ut-beet, u ca wa u na u wa u gwar-u wa u tok-ne i u-bu wa ne beet tu wa kargusse u dak-u Haran, wa aruk m-ha u dak-u Kan'ana. Un te kun.

⁶ Ibram u net-tu bu-u wa yune e aruk m-ha men-tu bo-u Shekem. Wa de wa cust-u kug-du yakun te-yu Ok yu na foge More. U da-u o, net-tu Kan'ana to ooge u shu'ut ukun.

⁷ Yawe kose hi-ur wa udu Ibram wa zu, <<Me ya'u bo unō dak-o udu ko-ur ró.>> Se Ibram ma'e Yawe ur-sak, wu kose hi-ur wa udu rò.

⁸ Dugu kuna wa arke m-ha u gas-u ror-tu u-dom u Beter ne. Wa nom rimpa-ur wa ukun, u tek-u Beter u gas-u u-ta tumsu Ai u gas-u u-dom. Wa mu ur-sak du nom-du toog ukun wa nomu Yawe ut-huuk.

⁹ Ibram yune wa re u-shu m-haane m-sa gas-u Negiv.

*Ibram e Saratu haag
u Masar u-da cashi*

¹⁰ U da-u o na nong us-mer u dak-u Kan'ana sok, wa'ag Ibram u cwadu dak-u Masar. Wa shu'ut ukun uka ham-ut u-da cashi.

¹¹ Da-u e nome ut-mor u cwadu Masar ne, Ibram zu neta wa Sera, <<Um nak uzu bo neta so-wa wa bo ooge.

¹² Da-u net-tu dak-u Masar u hyane bo, e do'e ut-zu, <Neta wunu ya.> E do'e ho-du me sedi e yagu bo ur-fat.

¹³ Zu un bō hūno-u ri o, remu zu a-bō waru un iya, unu yagu me ur-fat. Un za hō-du me da u remu ró.>>

¹⁴ Da-u Ibram tene Masar, net-tu Masar hyen uzu Sera o so-ya sok.

¹⁵ Da-u tu-yat-to pyu-u faruk hyane wun, se e nom-u wun ut-vam u-shu Faruk-u Masar, na kub wa m-cwa u pyu-u faruk.

¹⁶ Remu iya Faruk-u Masar nom-u Ibram u-nya u-tat u remu Sera: ban-du ca, u gwar-ne, u na-ne, u so-u janka ne, u gob-u janka ne, u tok-ne neta-ne, u tok-ne campa-ne, u rakum-ne.

¹⁷ Tumsu Yawe haatun gom-us yasse, u bu-u Faruk-u Masar u-beet u remu Sera, wu ooge neta Ibram.

¹⁸ Se Faruk-u Masar fog Ibram, wa zu, <<¿Yan o bō nomu me iya? ¿Remu yan-o wa-e bō wargu me uzu neta ró wa da?

¹⁹ ¿Remu yan-o bō nomtu me, us-bi uzu hūno-u ró wa? Bō za nom-ut iya da! U da-o kab neta ró, bō yage be-ur rinde bō aruk.>>

²⁰ Se Faruk-u Masar wu eken tok-ne wa u e shu'e Ibram u net-ut wa ne. Se un kub Ibram tumsu un tok wa, wa aruk, u neta wa ne u nomu wa otte ne u-beet.

13

Ibram e Rot mokot be-du ur-shu'ut

¹ Ibram e neta wa e yage Masar, e kub nom-tu e otte ut-beet, tumsu Rot dor un m-nok m-cwa dog-du Negiv

² Ibram shu'ute wa ut-kwum sok, ut-bisa ne, u kwam-tu shik ne tu bu-mu ut-ro u tu pus-to ne.

³ Ibram ne hu ut-riig dugu Negiv m-te bo-u Beter m-ha dekun be-de u tek-u bo-u Beter u bo-u Ai ne, e tamug ut-cust e nom rimpa-ut e u be-ur re.

⁴ Tumsu be-du Ibram maate Yawe ur-sak. Kuna Ibram nomte Yawe ut-huuk ukun.

⁵ Rot, wu nome m-ha e Ibram, kowa wa otte ban-tu ca, u ban-tu gwaar ne, u ban-tu na ne, ut-rimpa ne u-tat.

⁶ Sedi e otte ut-bisa u-tat, tu do'e hosu un ur-shu'ut ur-be ur-gan. Dog-du gwat-du ut-bisa nom un cashi u bu-mu us-swa ne, u nom-tu ut-re tu ut-bisa ne.

⁷ Se har u to u tek-u a-gwat-du bisa-ut Rot ne u a-gwat-du bisa-ut Ibram ne. Tumsu net-tu Kan'ana u net-tu Periziya-ne o shu'ut ukun u da-u o.

⁸ Ibram zu Rot, <<Remu uzu in huub-tu ur-mat to na ooge, nong ur-zwar na hog in u-har da, ko tek-u a-gwat-du ut-bisa ro u a-gwat-du ut-bisa ri ne da.

⁹ ¿Dak-u u-no u-beet o za u-shu ro da? Duste gas-u cite bo u bo ooge ussa, u yu-u mot. Abite Gas-u kom ur-beer o bo ooge ussa, se um kab Gas-u kom ut-cwa. Abite uzu kom ut-cwa o bo ooge ussa, se um kab Gas-u kom ur-beer.>>

¹⁰ Rot jakus is-u wa wa hyen gas-u fug-yu Jordan u-beet, m-te Zowar, otte m-bu kohene. Gas-u o u-beet, be-to so-to uka tak-u Yawe tumsu uka dak-u Masar. (Na nong iya kanda Yawe horusse Sodom u Gomora ne.)

¹¹ Se Rot dustu hi-du war-wa gas-u gote fug-yu Jordan m-sa gas-u u-dom. Wa aruk u gas-u o u bisa-

ut wa ne u tok-ne wa ne beet, tumsu e burgusse e Ibram.

¹² Ibram aruk u gas-u dak-u Kan'ana, Rot shu'ut u gas-u bo-tu gi-yu Jodan se wa ku ut-rimpa u dapus Sodom.

¹³ Net-tu bo-u Sodom net-ut yo-to to tumsu e o yu-du ut-ba'as sok udu Yawe.

¹⁴ U-dim da-u Ibram mote u Rot ne, Yawe zu Ibram, <<Bir bo gwat be-du bo otte ur-beet. Gwat gas-u kom ur-beer gas-u kom ut-cwa ne, u-dom u-ta ne.

¹⁵ Me ya'u bo dak-u u-no u-beet, bo u ya'ag-u ro ne m-mommō.

¹⁶ Me ut-wa ko-ur ro nom u-tat uka tat-u m-herereg! Wu kere ogru herereg-mu u-gi wa keru ogru u ko-ut ro.

¹⁷ Yune bo nar dak-u o u-beet kohene, um o yasu bo o.>>

¹⁸ Se Ibram hast rimpa-ut wa, wa aruk, wa shu'ut u dapus seken te-us yat-se su Ok u Mamre u bo-u Hebron. U be-ur re, wa maate Yawe ur-sak du toog.

14

Ibram gwuug Rot

¹ U da-u o gag-mu yunne u gas-u o. U da-u Am-raper faruk-u Shinar, u Ariyo faruk-u u Erasar, u Kedoramar faruk-u Eram, u Tidar faruk-u Goyim,

² e ru u remu e nom-ut m-gag u Bera ne faruk-u Sodom ne, Birha faruk-u Gomora, Shinab faruk-u Adma, u Shimeba faruk-u Zeboyim, u faruk-u Bera ne Tumsu net-tu fog bo-u Bera <<Zowar.>>

³ Tun-to faruk-to ut-tan e same net-tu m-gagu e fug-yu Sidim <<yu na foge Sa-mu ut-ma.>> *

⁴ Us-hak op us-yur e o dorru Kedoramar faruk-u Eram, sedi u hak-yu op u-tuturse un nom gug-mu us-rem u wa ne.

⁵ U hak-yu op us-nas [14], se Kedoramar faruk-u Eram u farkina-ne i ooge ur-kot u wa ne, e do'e e re net-tu bo-u Refatis m-gag u bo-u Asterot Karayin ne, u net-tu Zuzi-ne u bo-u Ham, tumsu net-tu Emim-ne ne u bo-u Sheve u Kiriyaatim ne,

⁶ u net-tu Hori ne u dom-u ror-du Seyir, m-sa gas-u Er-paran-ne u dapus ur-dog.

⁷ Se un muun u-dim un do'e u bo-u Mispas (du na foge u da-u o Kades). Un re gas-u net-tu Amerek otte u shu'ut m-gag, tumsu ur-kot u Amoriya-ne i o shu'ut bo-u Hazazon Tamar.

⁸ Se farku Sodom u farku Gomora ne, u faruk-u Adma ne, u faruk-u Zeboyim ne u faruk-u Bera (tumsu u na zuye Zowar) e do'e e nom zong-su m-gag fug-yu Sidim.

⁹ E ru e nom m-gag u Kedoramar ne faruk-u Eram, u Tidar ne faruk-u Goyim, u Amraper ne faruk-u Shinar, ur-kot u Ariyo ne faruk-u Erasar. Ut-faruk ut-nas to nom m-gag u faruk-tu ut-tan ne.

¹⁰ Fug-yu Sidim otte ut-kub u u-rwabur ne. Tumsu da-u faruk-u Sodom u faruk-u Gomora ne kusme, tokon net-to heemse u-rwabur tumsu eken som m-da dom ut-ror.

¹¹ Faruk-tu ut-nas e kub cwu-tu net-tu Sodom u Gomora ne u nom-tu ut-re e ne ut-beet, se e yune e aruk.

* 14:3 o na foge sa-mu m-mar.

¹² Tumsu un maas Rot wa'-u yuwuya Ibram. Rot o u shu'ut u Sodom, tumsu un kub nom-tu wa otte ne ut-beet.

¹³ Sedi wa-gan u tek-u net-ut Rot wa kusum wa do'e wa waru Ibram nomu un nome u-beet u net-ut Eber-ne. Da-u o Ibram o shu'ut u dapus te-us yat-se su Mamre, netu Amoriya-ne. Ibram nong estedu us-rem u Mamre u or-ut wa ne yur Eskor u Aner ne, e same ut-hi u Ibram ne.

¹⁴ Da-u Ibram hoge uzu na maste wa'-u yu-wuya wa Rot, wa kargusse net-tu na iise m-gag net-tu me bu-u wa ut-kok ut-tut u op-u eer [318]. E yune e buz karma-ne Kedoramar m-ha u Dan.

¹⁵ Da-u gyup-mu nome, Ibram mot net-ut wa ut-kir ut-kir. E heese karma-ne un m-gag koyuhe gas-ya un re e m-gag. Un buz un m-te Hoba, u ooge u m-erug mu kom ur-beer u bo-u Dimaskus ne.

¹⁶ Ibram onkun nom-tu na kabe ut-beet. Wa onkun Rot wa'-u yuwuya wa u nom-tu Rot otte ne ut-beet u neta wa ne u tokun net-to ne.

¹⁷ Ba Ibram muune da wa tase re-du net-tu Kedoramar u net-ut wa ne m-gag, faruk-u Sodom do'e wa bit Ibram u fug-yu Sheve (yu na zuye Fug-yu Faruk).

¹⁸ Merkizedek faruk-u Sarem wa rwutun ur-beredi u ke ne. Wa ooge wa-toog yu u-Ru wu Zuge ur-Beb.

¹⁹ Se wa wa'-u Ibram nu-u so-o, wa zu,
<<Yage u-Ru wu Zege ur-Beb,
wu nome dom u-ru u-dak-ne,
u wa wa'-u bo nu-u so-o.

²⁰ Yage na nomu u-Ru wu zege ut-vam,
wu ya'u bo re-du ur-korro

dom-u huub-ut yo-to ró.>>

Se Ibram yase Merkizedek ur-kwus ur-gan u tek ut-op u-me nom-tu wa onkon u kom-ut un ut-beet.

²¹ Se faruk-u Sodom zu Ibram, <<Mutun me net-ut ri tu na mase. Sedi cinu hi-du war ró cwu-tu bo onkun ut-beet.>>

²² Se Ibram zu faruk-u Sodom, <<Um nongu Yawe estedu us-rem, u-Ru wu Zuge ur-Beb, wu nome dom u-ru u-dak-ne.

²³ Um zuug um zaar u kab-du okon nom-o dugu-du ró da, ko u-randi u-gan, ko na-u u-kaat u-gan, remu zu taas bo zu, <Me wa wa'e Ibram kum-ut nom ut-kom.>

²⁴ Me onk-u nomu ya'ag-u beb-ne ri i m-gag tase ut-rees u war-o. Tumsu um o u kon-us ró bo ya' huub-ut ri Aner, Eskor, u Mamre og-du cwu-tu e onkun m-gag.>>

15

Estedu us-rem su u-Ru e Ibram

¹ Ba da-u arke, Yawe nom us-rem u Ibram ne u bo' uzu,

<<Ibram, a-bo hog u-gyer da,

remu uzu me ut-e' bo,

og-ur ró ut-nom u-tát.>>

² Ibram zu, <<Yawe, Uso-u u-bu ri, remu remer-mu yan-o bo dote ya'u me tun-to nom-to me ya um zatte wa' da? Bo yaag me ya'ag da, ko Eriyazer dugu Dimaskus, tok u-bu ri wa do'e u re-du nom ut-kom-u ri?

³ Bo yaag me ya'ag da, tok-u u-bu ri de shu'utu wa re-du nom-u ut-kom ri.>>

⁴ Se Yawe nom us-rem, <<Iya-o da, tok-u ró zaar ut-shu'ut wu do'e u re-du og-du u-bu ró da. Bo do'e u kwum-du ya-du ur-campa du hi-ur ró wa do'e u re-du nom-u ut-kom tu u-bu ró.>>

⁵ Wa-ko-uyan rwutun wun u-do wa zu wun, <<Jakse is bo gwat dom u-Ru bo ogor reger abite bo ut-ker. Iya-o ko-ur ró dote ut-shu'ut.>>

⁶ Se Ibram ye jab udu Yawe, tumsu Yawe got wun wa nom-du nom-ut so-to u remu yadu jab-u wun udu u-Ru.

⁷ Se wa zu wun, <<Me wa Yawe wu rwutun bo dugu Ur dak-u Kardiya-ne remu um ye'et bo uno dak-o, o shu'ut u ró.>>

⁸ Se Ibram shus wa zu, <<Uso-u u-bu ri Yawe ɔre-o um dote ut-nap uzu dak-u uno ut-shu'ut u ri?>>

⁹ Yawe zu wun, <<Haatun me so-yu u-na yu us-hak us-tut, u so-yu u-gwaar ne yu us-hak us-tut, u kag-yu u-ca ne yu us-hak us-tut, ur-gorop ne, ur-tuntubur ne.>>

¹⁰ Ibram haatun nom-ut to ut-beet udu u-Ru. Se wa kwupurse bisa-ut to wa mot to u-yur hon-hon wa cin to kowan m-gwat or-u wa. Sedi wa kwupurte no e da.

¹¹ Da-u sagra heene u-dak e tu'ut ap-mu nom-ut to, Ibram buz e.

¹² Da-u ho-du do'e m-he, roog-mu ho Ibram, se cwum-yu ya-du u-gyer takus wun.

¹³ Se Yawe zu Ibram, <<Nap uzu ko-ur ró ut-shu'ut uka ut-hamut u dak-u zaare dak-u e da. Na do'e wadu e m-tok tumsu e do'e swadu ur-kob us-hak ut-kok ut-nas [400].

¹⁴ Sedi me ut-ya dak-u un nome m-tok ur-kob, da tase um do'e ut-wa un ru dugu dak-u o u nom-u ut-kwum ne u-tat.

¹⁵ Bo tumsu, bo ut-ha udu uso-ut ro m-yar tumsu na do'e u jwak-du bo u teku wuur so-de.

¹⁶ Ba tek-u cara-u u-nasurse* ko-ur ro do'e ut-muun u ane, tumsu e kab dak-u uno u e re net-tu Amoriya-ne m-gag remu zu ba'as-tu net-ut to shuug u-ro ne da u na dote ya-du e ur-kob da.>>

¹⁷ Da-u ho-du heye dak-u nongon u-cwum, se Ibram hyen rem-du u-ra u rwudu m-fu'ut u u-ra ne u o m-tok de rwuun, de haan de o m-da u tek-u ap-mu Ibram keme.

¹⁸ U ho-ur re, Yawe nom estedu us-rem u Ibram ne wa zu, <<Me ya'u ya'ag-u ro uno dak-o, dugu gi-yu Masar m-ha u gi-u yat-ya yu Yupireti ne.

¹⁹ Me ut-ya bo dak-u Keni-ne, u Kenizi-ne, u Kadmona-ne,

²⁰ u net-tu Het-ne, u Periziya-ne, u Rifatis-ne,

²¹ u Amoriya-ne, u Kan'ana-ne, u Giragashi-ne, u Jebusi-ne.>>

16

Hajaratu ne e Ismaru

¹ Sera neta Ibram, wa mak-tu wa yaag da, sedi wa otte tok-u neta wu ooge netu dak-u Masar wu na zuye Hajara.

² Sera zu Ibram, <<Yawe hooste me ur-mat, cwa bo roog u tok-u ri ne, jiya me ut-kwum yaag dugu-du wa.>>

Ibram ees u nomu Sera waru wa ne.

* **15:16** u-cara u-gan o us-hak u-kok u-gan.

³ Da-u Ibram nome us-hak us-op u shu'ut dak-u Kan'-ana, Sera, neta wa, kub Hajara wu Masar wa yasu Ibram u wa shu'ut neta wa.

⁴ Ibram roog u Hajara ne, wa nom men-tu ub.

Da-u Hajara hyane uzu wa ut-men ne, wa hu u jurmu ino-u u-bu wa.

⁵ Sera zu Ibram, <<Bo wa wa-e uno nom o u-beet. Um ya'aste bo Hajara, da-u wa hyane wa kwumug men-tu ub wa hu u jurmu me. Yage Yawe nomu in kwub-du us-rem u nom-u uno u bo nomu me.>>

⁶ Ibram shasu Sera, <<Tok-u ro wa, nomu wun uka cittu bo.>> Se Sera hu kosu wun m-tok, se Hajara som dugu-du wa.

⁷ Wa-tom-u Yawe* hyen Hajara u kit-u per-mu m-bu ur-dog, u dapus fun-yu ha-mu bo-u Shur.

⁸ Wa zu, <<Hajara tok-u Sera dugu hene o bo oone, tumsu he bo otte m-ha?>>

Wa zu, <<Um somgon dugu-du ino-u u-bu ri Sera.>>

⁹ Wa-tom Yawe zu wun, <<Barme udu ino-u u-bu ro, bo yase hi-ur ro udu wa.>>

¹⁰ Wa-tom Yawe sur m-zu wun, <<Me ut-wa ya'ag-u ro nom u-tat, na za keru ogru e da.>>

¹¹ Wa-tom Yawe zu wun,

<<Bo ya men-tu ub ne,

bo do'e u mat-du ya-du ur-campa.

Bo te'e wa'-u wa ur-dim Ismaru,†

remu zu Yawe hok kan-us ro

su swadu ur-kob ro ne.

¹² Wa do'e ut-shu'ut uka

* **16:7** Wa-tom-u Yawe unwa wu haane Ru-o kose hi-ur wa u-me wa-u ne. † **16:11** nomu na zuye Ru-u hokos.

janka-yu ur-dog[‡] yu net,
 Tumsu wa do'e u nom-du
 shu'ut-ur yo-de u kowan ne,
 kowan do'e u nom-du shu'ut-ur
 yo-de u wun ne.

Wa do'e ut-shu'ut
 m-ra u or-ut wa ne.>>

¹³ Dugu kun, Hajara fog Yawe u dekun dimde,
 wu nome us-rem u wane, wa zu, <<Bo wa u-Ru
 u hyene me.>> Wa sur m-zu, <<¿Nip-to uzu um
 hyanug wu hyene me?>>

¹⁴ Remu iya-o wute na fog-ut du-ur re Beer-
 Rahai Roi, wata <<Ru-u ur-fat wu hyene me.>> De
 o ukun u tek-u bo-tu Kades u Bered ne.

¹⁵ Hajara matu Ibram ya-du ur-campa, Ibram
 te'e wa ur-dim Ismaru.

¹⁶ Ibram oog us-hak ut-shik ut-nas us-shishin
 [86] da-u Hajara matu wa Ismaru.

17

Estedu us-rem su ur-pes

¹ Da-u Ibram nome us-hak ut-shik ut-nas u op us-
 jwuur [99], Yawe haan udu wun wa zu wun, <<Me
 wa Yawe u-Ru wu otte beb-du ko-uyan, nomu me
 m-tok u-me jab-u so-o tumsu bo shu'ut za ur-pyap.

² Me ut-nom estedu us-rem u bo ne, me ut-wa ko-
 ur ro e nom u-tat sok.>>

³ Se Ibram kakus hi-ur wa u-dak, tumsu Ru-u zu
 wa,

⁴ <<Estedu us-rem-u ri ya u bo ne, net-tu ut-dak
 u-tat to do'e ut-shu'ut ko-ut ro.

[‡] **16:12** Nom-u na o ut-war wa de nom-du ur-yu du wakun zaar wu
 do'e dor-tu wa da.

⁵ Na zamun u fag-du bo Ibram da, dim-ur ró do'e ut-shu'ut Ibrahi, rem uzu um wa'ag bo shu'ut uso u ut-dak u-tát.

⁶ Me ut-wa bo mat yaag u-tát, ya'ag-u ró do'e ut-shu'ut ut-dak u-tát, dugu-du ró de faruk-tu dote u rwuun.

⁷ Me ut-nom estedu us-rem su m-mommo u bo ne tumsu u ya'ag-u ró ne u ko-ur ró du do'e u haan ne. Um shu'ut Ru-u ró u Ru-u ko-ut ró ne tu do'e u haan u dim-u ró.

⁸ Dak-u Kan'ana u-beet, u bo ooge shu'ut-du ur-hamut o, me ya'u bo dak-u o u o shu'ut u ró m-mommo u ya'ag-u ró ne i do'e haan u dim-u ró, me ut-shu'ut Ru-u e.>>

⁹ Ru-u zu Ibrahi, <<Sedi bo um ut-sa bo ship estedu us-rem-u ri, bo u ko-ut ró ne beet i do'e u haan u dim-u ró remu dak-tu de haan.

¹⁰ Estedu us-rem u ri ya su um ooge ut-nom u bo ne u ya'ag-u ró ne, ya-du ur-campa ur-beet se na nongu de ur-pes.

¹¹ Se na nongu no ur-pes, ut-kose uzu um nong estedu us-rem u no ne.

¹² Dugu u-cara m-te okon cara-o, ya-du ur-campa ur-beet se na nongu de ur-pes u ho-du roogmu ut-eer ur-mat ne. Za ya-ubu ró ne war-e da tumsu u tok-ne i na mate bu-u ró tumsu u tok-ne i bo one u shik dugu do i mate.

¹³ Se na nongu e beet ur-pes, ko i na mate bu-ut no ko i na one u shik, war-ut no do'e kose-du sham estedu rem-us ri su m-mommo.

¹⁴ Campa u-beet wu na nome ur-pes da, na ruutu wa dugu or-ut wa remu zu wa pakus estedu us-rem.>>

15 Se Ru-u sur m-nom us-rem u Ibrahi ne, <<Neta ró Sera na za ut-swur m-fag wa Sera da, dim-ur wa do'e ut-shu'ut <Saratu.>

16 Me wa'-u wun nu-u so-o, me ut-wa wun matu bo ya-du ur-campa. Me wa'-u Saratu nu-u so-o, tumsu net-tu ut-dak u-tát to shu'ut ko-ut ró, faruk-tu do'e u rwuun dugu-du ko-ur Saratu.>>

17 Ibrahi kakus hi-ur wa u-dak. Wa nom ut-numus wa o us-dorog jab-u wa, wa zu, <<¿Ut-nome nengen-yu us-hak ut-shik ut-tan [100] nazu wa shu'ute uso u wa'? ¿Ut-nome Saratu ut-shik ut-nas u op [90] na zu wa makut ur-ya?>>

18 Ibrahi zu u-Ru, <<Yage Ismaru u kum nu-u so-o udu ró!>>

19 Sedi Ru-u zu, <<E, neta ró Saratu wa matu bo ya-du ur-campa. Bo te'e wa u wa ur-dim Ishaku. Me shusu estedu us-rem su um nome u bo ne udu ko-ur wa. Estedu us-rem se ut-shu'ut m-mommo udu wa u ko-ur wa ne.

20 Sedi kon-us ró mottu Ismaru ne, um hok kon-us ró. Me wa'-u wun nu-u so-o tumsu me ya'u wun yaag u-tát. Me ut-wa ya'ag-u wun e nom u-tát. Wa ut-shu'ut uso ut-faruk op u ut-yur. Me ut-ya wun ut-ko u-tát wu do'e ut-shu'ut dak-u yat-o.

21 Sedi estedu us-rem-u ri u Ishaku ne. Hak-yu oone, Saratu do'e matu bo Ishaku.>>

22 Da-u Ru-u tase us-rem u Ibrahi ne, se wa aruk.

23 U gandi ho-ur de, Ibrahi kub wa'-u wa Ismaru, u yaag-u campa-ne beet i ooge bu-u wa, ur-kot i na mate ne bu-u wa, tumsu u i wa oone-ne. Se wa nomu e ur-pes beet, ka Ru-u zutte wa nom.

24 Da-u na nomu Ibrahi ur-pes, wa oog us-hak ut-shik ut-tan za u-gan [99].

²⁵ Da-u o wa'-u wa Ismaru o us-hak us-op us-tut da-u na nomu wa ur-pes [13].

²⁶ U gandi ho-du ur-ganu de, na nomu Ibrahi ne e Ismaru ur-pes.

²⁷ Campa-ne beet i ooge me bu-u Ibrahi, u i na oone ne u shik dugu do, na nomu e ur-pes u wa ne.

18

Ru-u nongu Sera estedu us-rem su ur-ya

¹ Da-u Ibrahi ooge u shu'ut u is-yu cwadu rimpa-ur wa u da-u ho-yu dunge sok, Yawe haan udu Ibrahi u dapus seken te-us yat-se su Ok su Mamre.

² Se Ibrahi jakus is u-ru wa hyen net-ne tut u ees u dapus wa. Da-u wa hyane un, se wa kusum m-som dugu is-yu rimpa-ur wa m-ha udu un. Wa he ut-kwukut u-dak u yadu m-zeg.

³ Ibrahi zu, <<Uso-u u-bu ri, a um kume hyu-m pusmo udu ro, a-bo aruk bu-u ri da.

⁴ Yagun na haatun no m-bu, u no jaas na-us no, u no hure u kug-du te-u inya.

⁵ Yage um haatun no nom ut-re u no re, ko no kumu beb-du ur-nok. Bashute no haagun u bu-u tok-u no, yagun um nom iya.>>

Un zu, <<Nonge, nom uka cittu bo.>>

⁶ Ibrahi aruk m-mu m-som u rimpa-ur wa. Wa zu Saratu, <<Nom m-hor, bo kab kok-tu m-hyu ut-tut, bo kwuut to, bo nom ut-kak.>>

⁷ Se Ibrahi do'e udu ban-du bisa-ut wa, wa dug gob-du u-na du o so-de wa yasutok-u wa, se tok-u wa do'e wa ho tumsu wa mang ya m-hor m-hor.

⁸ Da-u na tase nom-du nom ut-re, Ibrahi kub nomtu m-bengu m-me ne u ap-mu na mange mo ne, wa huutu hamut-ut wa. Da-u un o tek-u re-du nom ut-re, Ibrahi ees u kit-u un u dapus yakun te-ya.

⁹ Da-u un tase re-du nom ut-re, un shit wa, <<¿Neta ró Saratu yu?>>

Wa zu un, <<Wa o men-tu ur-rimpa.>>

¹⁰ Wa-gan u tek-u net-ut to wa zu, <<Hak-yu one badane, um o u muun udu ró, Saratu neta ró wa ut-kab ur-ya.>>

Saratu o u erru wun u ur-rimpa.

¹¹ U da-u o Saratu ne e Ibrahi e wuumte, Saratu yakke hyan-du u-pyaat.

¹² Saratu nom ut-numus u war-wa uzu, <<Ur-wu ba me ne, tumsu uso u-bu ri wa wumte kowa. ¿Um zamtun m-hog zwaru m-roog u camp-a-ne um dote ur-mat da?>>

¹³ Se Yawe zu Ibrahi, <<¿Yan o wa'e Saratu ut-numus? ¿Remu yan-o wa zutte, <Ur-mang ba me ne ut-kab ur-ya?>>

¹⁴ ¿Okon oro u zege beb-ur Yawe? Me ut-muun m-moon u go-du da-u uno, Saratu ut-kab ur-ya du ur-campa.>>

¹⁵ Saratu hog u-gyer, wa nom m-se mu nomu wa ware. Wa zu, <<Um numuste da.>>

Sedi Yawe zu wun, <<Bo nong ut-numus.>>

Ibrahi nong us-kon u remu Sodom

¹⁶ Da-u net-ne tut-u e yune ur-aruk, Ibrahi shu'u un. Da-u un o tek-u ur-nok u fun-u un, un teen dekun be-de. E gwatun u-dak u-fug, e hyen bo-u Sodom.

17 Se Yawe zu hi-ur wa, <<Nong ur-zwar uzu um yase Ibrahi nom-u um zonge ut-nom da.

18 Ko-ur Ibrahi ut-shu'ut dak-u yat-o tumsu ur-beb ne sok, tumsu dak-tu u-dak u-beet ut-kwum nu-u so-o dugu-du wa.

19 Um dak Ibrahi remu zu wa wartu ya'ag-u wa u a bu-u wa ne i do'e u haan u dim-u wa e ship fun-u Yawe, u remu nom-du nom-tu o tu so-to ur-zwar ne. U da-u o um do'e nomu Ibrahi nom-u um nomte estedu us-rem.>>

20 Se Yawe waru Ibrahi, <<Um hok us-rem u-tat su nom-ut yo-to u mottu Sodom u Gomora ne, remu zu ba'as-ut e nong u-tat.

21 Um do'e ut-cuzun um hyan ko uzu ko yur un nong u yo-de uka um hokte re, um ut-sa um nap.>>

22 Se net-ut to aruk dugu kun m-ha Sodom, sedi Yawe kus u ees u-shu Ibrahi.

23 Ibrahi hikne u kit-u wun. Wa zu, <<Bo horusse a-jab-us so-se ne u a-za-jab-us yo-se ne?

24 A-na kume net-ne a-jab-us so-se ne ut-shik ut-yur u op [50] u-bo, bo horusse un beet bo za yage e u remu net-ne ut-shik ut-yur u op a-jab-us so-se?

25 Um nupuste bo zaar u nom-du go nom-u o da, bo horusse a-jab-us so-se ne ur-kot u i yo-ye ne. Remu yan-o bo dote u horusse i yo-ye us-gan u i so-ye ne? Za u-sakna bo zaar u nom-du go-o nom-o iya da. Bo de nomu u-dak u-beet kwup-du us-rem, tumsu bo nomu nom-u ooge hon-hon.>>

26 Yawe shus wa zu, <<A mune uzu um kwumug net-ne ut-shik ut-yur u op u bo-u Sodom a-jab-us so-se ne, me yage bo-u o u-beet u remu a-jab-us so-se ne.>>

²⁷ Ibrahi sur m-shas wa zu, <<Remu uzu um kerge nom-du us-rem za u-gyer udu Uso-u u-bu ri, ko uzu a wakun wa um ooge da sedi m-huug m-cwa ne,

²⁸ a mune uzu na kwumug net-ne ut-shik ut-yur u tan [45] a-jab-us so-se ne, ¿bo ut-ho u-bo u-beet u remu kob-du tan?>>

Yawe zu, <<Um za horusse o da a mune zu um kwumug net ne ut-shik ut-yur u tan [45] net-tu o ukun.>>

²⁹ Ibrahi sur m-zu, <<M-ha iya ne bo horusse bo-u Sodom, a mune uzu na kwumug net-ne a-jab-us so-se ne ut-shik ut-yur [40]?>>

Yawe zu, <<Um za horusse un da u remu net-ne jab-us so-se ne ut-shik yur [40].>>

³⁰ Ibrahi zu, <<Uso-u u-bu ri, a jab-u ro na u remu ri da, yage um nom us-rem. ¿Bo horusse bo-u Sodom, a mune uzu shik-de na kume u op [30] a-jab-us so-se ne?>>

Se wa zu wun, <<Um za ho-du un da, a mune zu um kwumug net-ne ur-shik u op [30] ukun a-jab-us so-se ne.>>

³¹ Ibrahi zu, <<U da-o remu zu um kwumug beb-du us-rem u Uso-u u-bu ri ne, a mune uzu shik-de [20] na kume warre ukun ne.>>

Wa zu, <<U remu kwaz-ur re [20], um zaar u horussu bo-u o da.>>

³² Ibrahi zu, <<Uso-u u-bu ri, a jab-u ro na da, yage um sur m-nom us-rem u-so u-gan. ¿A mune uzu net-ne op e na kume a-jab-us so-se ne?>>

Yawe zu wun, <<A um kume net-ne op a-jab-us so-se ne, um zaar u horusse bo-u o da.>>

³³ Da-u Yawe tase us-rem u Ibrahi ne, wa aruk wa, se Ibrahi aruk m-mu u rimpa-ur wa.

19

Ba'as-ut Sodom

¹ A-tom u-Ru ne yur e haan u Sodom m-rim, tumsu Rot o u shu'ut u is-yu cwadu u-bo. Da-u wa hyane un, wa yune, wa bit un, wa kwukut ut-jwun u-dak wa kakus shu-u wa u-dak.

² Wa zu un, <<Haanun u bu-u tok-u no, u no jaas naas no tumsu no roog u ane a is-u gase ur-wun tep tep se no aruk m-mu.>>

Sedi un zu wa, <<O'o, yage it roog u ane kat-du u-bo.>>

³ Se Rot ekse un, da tase un aruk m-mu unu e ne u bu-u wa. Rot zonge un morog-du re-du nom ut-re, wa nomu un ur-beredi du za m-yis, se un re.

⁴ Kandi un toot m-roog, campa-ne i ooge bo u Sodom u-beet, u yaag-u beb-ne ut-nengen ne gunus bu-u un otte.

⁵ Se un fog Rot, un zu, <<Net-ut to yu tu haane udu ro m-gyup? Rwutun un u ane udu it, it roog u e ne!>>

⁶ Se Rot aruk m-rwu u-do wa tage u-is u dim-u wa, wa do'e unu e ne nom us-rem.

⁷ Wa zu un, <<Gagun jab, or-ut ri, a no jarun no nom go nom-u yo-o uno da.

⁸ Gwatun, um o yaat ut-gwup-ne yur i tame nap-du campa da. Yagun um rwutun no e udu no, u no nom nom-u citu no u e ne. Sedi a no nomu net-ut tun-to okon da, ham-tu ut-ri to u bu-u ri.>>

⁹ Sedi un zu wa, <<Ya it ur-be!>> Tumsu un zu hi-ur un, <<Unwa net wa ham-ut wa, sedi wa o ussa wa shu'ut wa kwupu in us-rem. U da-o it u nomu bo m-zeg nomu it ooge ussa u un ne.>> Se un hu ekse Rot sok. Un o ut-sa un vukus is-yu u-bu.

¹⁰ Sedi hamut-ut to nabun u-kom e nuk Rot m-cwa u-bu. Se e tage is-yu u-bu.

¹¹ Se un muut net-ut to po-ne beet, u ya'ag-u campa-ne, ut-nengen ne, i ooge u ees u is-yu u-bu, taas e hyan is-yu cwadu u-bu da.

Rot somog dugu Sodom

¹² Se net-ne yur-u e zu Rot, <<Kō bo otte wakun u ane, kō maan-ut ró, ya'ag-u campa-ne kō yaat ut-gwup, kō wakun u-me bō-u uno wu ooge wu ró? Rwtun e dugu ane,

¹³ remu uzu it do'e u horussu bō-u uno u-beet. Yawe hok uzu nom-ut yo-to net-ut tunto nong u-tát o wa'e wa tomtōn it horusse bō-u uno.>>

¹⁴ Se Rot aruk m-rwu wa do'e wa nom us-rem u maan-ut wa ne, e sa'e gutu ya-ut-gwup-u wa. Wā zu e, <<Zongun nō aruk m-rwu dugu ane, remu zu Yawe o mottu horussu bō-u uno!>> Sedi maan-ut wa kub uzu horō wa otte.

¹⁵ Da-u is ut-sa ut-gas, se a-tom u-Ru ne waru Rot uzu, <<Nom m-hor, bō kab neta ró u ya-ut-gwup-u ró ne yur i ooge ane, taas na haan na horussu bō-u uno ur-kot u nō ne remu ba'as-ut un da.>>

¹⁶ Da-u Rot gugme nom-du m-hor, se net-ut to shipus wa u-kom, u neta wa ne, u yaat ut-gwupu wa ne yur, e ruut un m-yar dugu bō-u o, remu zu Yawe o hog-du on-ur un.

¹⁷ Da-u na ruute un m-yar dugu bō-u o, wa-tom u-Ru wa-gan zu un, <<Somtun fat-ut nō! A nō gwat u-dim da kō nō ees u bedu o nurugse da. Dusun u dom-u ur-ror, taas na horussu nō da.>>

¹⁸ Sedi Rot zu un, <<O'o, Uso-tu u-bu ri.

¹⁹ Um kwumug hyu-m pismo dugu-du nō, nō gu fat-ur ri u nomu so-o u nō nomu me. Um

zaar u kerru te-du dom-u ur-ror kanda bo horusse Sodom da. Uno nom-u yo-o u masu me, tumsu me ut-mar.

²⁰ Gwat, okon bo-u rek-o oro u kit-u kun. Yage um do'e ukun, no hyang o rek-o, u da-u o fat-ur ri ut-kusum.>>

²¹ Wa-tom u-Ru shus wa zu wun, <<Um hok kon-us ro, um zaar u ho-du bo-u rek-o o da.

²² Zonge m-hor-m-hor bo som m-ha ukun, um zaar u nom-du okon da se bo teeg kun.>> (O wa-e na fog-ut bo-u o Zowar, wata be-ur rek-de).

Ru-u horusse bo-u Sodom u Gomora ne

²³ Da-u ho-du ooge u rwuun, Rot u bu-u wa ne te u-bo u na foge Zowar.

²⁴ Se Yawe hu u dasun eng-tu u-ra dugu dom u-ru u bo-tu Sodom u Gomora ne.

²⁵ Wa horussete bo-ut to u net-tu ooge ur-yu ne u-me to, u bo-tu o nurugse ne ut-beet, ut-ran ne ut-beet.

²⁶ Sedi neta Rot bir u-dim da-u wa ooge u dorru dim-u wa, se wa barum kirru ut-ma.

²⁷ Da-u is gase ur-wun tep tep, Ibrahi barum m-mu u-dim u be-du wa tamte ur-ees u-shu Yawe.

²⁸ Se wa gwatun u-dak u gas-u Sodom u Gomora ne, u be-du o nurugse ne ur-beet, wa hyun fu'ut-u yat-o u rwuun dugu me bo-ut to sha-mu m-fu'ut dugu ra-u yat-o.

²⁹ Sedi Ru-u hok kon-us Ibrahi, wa yage Rot ur-fat. Wa ruut Rot dugu swadu ur-kob du heene bo-ut to.

Takun-du Mowab u Amon-ne

³⁰ Da-u tase Rot yage bo-u Zowar remu zu wa o gyer-u net-tu ooge ukun. Wa do'e wa shu'ut u dom-u ur-ror u-so' u ya-ut-gwup-u wa ne yur.

³¹ Dekun ho-de yu-wuya zu huno-u wa, <<Campa-ne zamun u gas-u uno da. In zaar u kwum-du campa wu do'e ga-du in uka na nomte da. Za m-tumb uso in do'e nom-du ur-wu' za yaag.

³² Haane, yage yu-u ya' wun ke wun swa, se yu-u roog u wun ne, ko in u cinu go dugu-du uso-u in.>>

³³ Da-u gyep-mu nome, un yu' wa ke e ho wa, se yu-wuya to wa roog u wun ne. Wun nak da-u gwup-u wun rute da ko da-u wa yune da.

³⁴ Da-u is gase yu-wuya zu huno-u wa, <<Gyup-ne, um roogte u uso ri ne, yage u in sur m-ya wun ke u da-o m-gyep. Se bo cwa u no wa ne roog u wun ne ko in u cinu yaag dugu-du uso-u in.>>

³⁵ Se un wu' uso-u un wa swa ke e ho wa u gyup-m mo. Se du-dim to wa roog u wa ne. Wun nak da-u gwup-u wun rute da ko da-u wa yune da.

³⁶ U remu iyane, ya-ut-gwup-u Rot beet un nom men-tu uub dugu-du uso-u un.

³⁷ Yu-wuya mut ya-du ur-campa, wa te'e de ur-dim Mowab, ya'ag-u Mowab e na fuge da-o Mowab-ne.

³⁸ Du-dim sur m-mat ya-du ur-campa, wa te'e wa ur-dim Amona. Wa na foge ya-du net-ut ri, ya'ag-u Amona e na fuge Amona-ne u haan da-u uno.

20

Ibrahi nongu Abimerek us-bi

¹ Ibrahi u net-ut wa ne e yune un aruk, se da-u e teye gas-u dog-du Negiv. E do'e e shu'ut u tek-u bo-tu Kades u Shur ne u-da cashi. Se wa shu'ut sha-mu ham-ut bo-u Gerar.

² Ukun Ibrahi ware ut-net uzu Saratu, <<Huno-u ri wa.>> Se Abimerek, faruk-u Gerar, tom na fagun Saratu wa kub wa.

³ M-gyup Ru-u haan udu Abimerek u bo' wa zu wa, <<Bo u wu mare ganse u remu neta wu bo kabne, neta wakun wa.>>

⁴ Sedi Abimerek haag u kit-u wun da, se wa zu, <<Uso-u u-bu ri, ¿bo horussete net-tu za ut-ba'as?

⁵ Ibrahi wa zu me huno-u wa o, tumsu Saratu u hi-ur wa zuug me iya, <Oru ri wa.> Um to u sa'u wa jab gan, kom-ut ri zatte ut-ba'as da.>>

⁶ Se Ru-u zu wun, <<E, um nak uzu bo saag wa jab gan. O wa'e um hooste bo nom-du ut-ba'as udu ri, tumsu o wa'e um hooste bo tamdu wun.

⁷ U da-o muute campa-u ya neta wa, wa nomu bo us-toog. Wa-warru rem-su u-Ru wa, u da-u o bo ut-nom ur-fat. Sedi a-bo gugme muutu neta-u ya udu campa wa, bo nap uzu bo u net-tu u-bu-u ro ne ut-beet no ut-mar.>>

⁸ Da-u is gase ur-wun te tep Abimerek fog morog-du tok-ne wa beet. Da-u o wa waru e nomu na nome, un hog u-gyer un beet.

⁹ Se Abimerek fog Ibrahi wa zu, <<¿Yan-o bo nomu it inya? ¿Yan ba'as-to um nomu bo? Bo haatun me tun-to nom-ut yo-to yatto tunto u dak-u ri u net-ut ri ne ut-beet. Bo nongu me nomtu kame da.>>

¹⁰ Abimerek shit Ibrahi, <<¿Remu yan-o bo nomte go-du uno nom-o?>>

¹¹ Ibrahi zu, <<Um nomug us-dorog uzu, <Gyer u-Ru zaar udu net-tu dinde be-de da, e keru ho-du me e kab neta ri.>

¹² Ut-nip huno ri wa. Uso-u it u wa ne o u-gan, sedi kowan o u ino-u wa, sedi um gu wa.

¹³ Da-u Ru-u fagu me um yage bu-u uso-u ri, um zu Saratu, <Ka bo dettte u kosu me ut-cwanu ya, be-du yu-u huute ur-beet, bo zu me huno-u ro wa um ooge.>>

¹⁴ Se Abimerek kub eken u tek-u ban-tu ca wa u gwaar ne u na ne, tumsu u tok-ne neta-ne u campa-ne, wa yasu Ibrahi e, tumsu wa mutun Saratu neta wa.

¹⁵ Abimerek zu Ibrahi, <<Dak-u ri ya ukun udu ro, shu'ute u be-du citu bo.>>

¹⁶ Se Abimerek zu Saratu, <<Um yaag campa ro kwam-ut pus-to tu shik ut-kok ut-op [1,000], remu zu u shu'ut us-nap u net-tu bo ooge u to ne ut-beet uzu bo nomug okon u za so-o da.>>

¹⁷ Ibrahi nom us-kon udu u-Ru, Ru-u yu Abimerek m-yar, u net-ut wa ne u tok-u wa ne, neta-ne, ko e kumu mat-du yaag tumsu,

¹⁸ remu zu Yawe wa'ag neta-ne beet i ooge u bu-u Abimerek, uzu e za ur-mat da remu zu Abimerek kab-ug neta Ibrahi Saratu.

21

Mat-ur Ishaku

¹ Yawe este us-rem tumsu wa nomu Saratu nomu wa zu wa ut-nom.

² Nong hon-hon u da-u Ru-u waru Ibrahi, Saratu kub men-tu ub, se wa matu Ibrahi ya-du ur-campa u da-u wu-ur wa.

³ Ibrahi te'e ya-du ur-campa wa ur-dim Ishaku.

⁴ Da-u Ishaku nome m-roog ut-eer, Ibrahi nomu wa ur-pes uka Ru-u zutte wa nom.

⁵ Ibrahi nong us-hak ut-shik ut-tan [100] da-u wa mate Ishaku.

⁶ Saratu zu, <<Ru-u wa'ag me ut-numus; kowana hoge wa segu me nom-du ut-numus.

⁷ ¿Wana tame ut-zu Ibrahi uzu Saratu u wurgu wa'? M-ha iyane um mak-tu Ibrahi ya-du ur-campa u da-u wu-ur wa.>>

*Ibrahi yanug Hajara e
wa'-u wa Ismaru*

⁸ Da-u Ishaku rogme na o u mottu kasdu wa ur-de, Ibrahi bun morog-ur yat-de du ur-so.

⁹ Dekun ho-de, Ismaru wa'-u Hajara wa dak-u Masar o hor e Ishaku, Saratu hyen Ismaru u nomu Ishaku numus-tu us-jurum.

¹⁰ Se Saratu zu Ibrahi, <<Buz tok-u neta unwa e wa'-u wa ne, wa za re-du nom-u ut-kom ri ur-kot u Ishaku wa'-u ri ne da!>>

¹¹ Rem-us se tum jab-u Ibrahi sok remu zu Ismaru wa'-u ro wa.

¹² Se Ru-u zu Ibrahi, <<A jab-u ro na u remu buz-du tok-u neta unwa Hajara e wa'-u wa ne da. Nom nom-u Saratu zu bo nom, remu zu dugu-du Ishaku de na dote fag-du ko-ur ro.

¹³ Sedi me ut-nom dak-u yat-o dugu-du wa'-u tok-u neta ro wa shu'ut u-dak, remu zu wa'-u ro wa ooge kowa.>>

¹⁴ Se Ibrahi yune ur-wun tep tep, wa kub nom ut-re u kub-du m-bu ne, wa yasu Hajara. Ibrahi subgu Hajara to ut-kap, wa yasu Hajara wa zu wa

aruk u wa'-u e ne. Se Hajara aruk, wa hu ut-riig ur-dog du o dapus bo-u Bersheba.

¹⁵ Da-u bu-mu ur-kub tuse, se Hajara rust ur-ya u kug-du m-yara u yakun te-ya ur-dog.

¹⁶ Se wa aruk, wa do'e m-ra wa shu'ut uka ra-mu ta-u u-ta, wa dorog u jab-u wa uzu, <<Um za ussa um hyan mar-mu wa'-u ri da.>> Se wa hu us-kan.

¹⁷ Sedi da-u Ru-u hoge kan-su ur-ya, wa-tom u-Ru fog Hajara. Wa zu, <<Hajara, zyan-o nome? A-bo hog u-gyer da, Ru-u hok kan-su ur-ya u be-du de otte m-rut.

¹⁸ De'e, bo yunus wa'-u wa, u bo par wa, remu zu dugu ko-ur wa de, um dote kadu dak-u yat-o.>>

¹⁹ Se Ru-u upus is-u Hajara, wa hyen du-du m-bu. Wa do'e wa shuus kub-du m-bu wa yu ya-ur wa, wa so.

²⁰ Ru-u o ur-kot u wa'-u wa ne, wa nen. Wa nom ur-yu u-me ur-dog wa shu'ut wa nap-mu ta-u u-ta.

²¹ Da-u wa ooge shu'ut dog-du Paran, ino-u ro kwumnu wun neta dugu dak-u Masar.

Ibrahi nong estedu us-rem e Abimerek

²² U tek-u da-u o, Abimerek e Pikor yu-Yat-ya karma-ne e do'e udu Ibrahi. E zu wa, <<Ru-u o ur-kot u bo ne u tek-u nom-u bo ooge ut-nom u-beet.

²³ Remu iyane, ton-de u-Ru ne uzu bo zaru re ra-u ri da, u ya'ag-u ri ne, ko a ko-ur ri ne. Nomu me nom-ut so-to, u dak-u ri ne u bo otte shu'ut mu ur-hamut uka um nomte bo.>>

²⁴ Ibrahi zu, <<Um tondte.>>

²⁵ Ibrahi haatun Abimerek us-kan u mottu du-du m-bu du tok-ne Abimerek rumse ur-beb dugu-du tok-ne Ibrahi.

²⁶ Abimerek zu, <<Um nak wu nome uno nom-o da. Bo wargu me da, takun-du m-hog-u ri ya u ya-o.>>

²⁷ Se Ibrahi yu Abimerek ban-du ca u gwaar ne u na ne, se e yur e nom estedu us-rem.

²⁸ Ibrahi dugur ya'ag-u ca ta'er ugu me ban-du ca wa.

²⁹ Abimerek zu Ibrahi, <<Rem-u yan-o bo dugurte ine yaag-u ca-ye u war-e?>>

³⁰ Wa zu, <<Kab ca e, e shu'ut us-nap uzu me wa kawe du-ur re.>>

³¹ Remu iya na fug dim-du be-ur re Bersheba, * remu zu kuna e nomte us-tond.

³² Da-u e taase nom-du us-tond u be-du na zuye <<Du-du us-tond,†>> se Abimerek e Pikor yu-Yat-ya karma-ne, e yune e aruk m-mu u dak-u Firistiya-ne.

³³ Ibrahi ser u-te go-du te-yu m-yara u Bersheba kuna wa fukte u tek-u dim-ur Yawe, u-Ru u za ur-ma.

³⁴ Se Ibrahi shu'ut wa dak-u Firistiya-ne.

22

Ru-u nong reg-mu ya-du jab-u Ibrahi

¹ Da-u na nome us-hak u-tat, se Ru-u reg ya-du jab-u Ibrahi, se Ru-u fug wun wa zu, <<Ibrahi!>>

Ibrahi zu, <<Me ya.>>

² Se Ru-u zu, <<Kab wa'-u ro, ya-du ur-gan u ro Ishaku, wu bo zege ut-cwan, bo aruk m-ha u dak-u

* **21:31** *Nomu na zuye Bersheba ko Du-du us-tond.*

† **21:32**

Bersheba.

na zuyē Moriya. Bō yasū wūn ukun sha-mū ya-du toog ū dom-u dekun ror-de du ūm do'e kosu bō.>>

³ Ibrahi yunē ur-wun tep tep. Wa zong janka-u wa, wa zu tok-ne yur ū dor wa, ū wa'-ū wa ne Ishaku. Da-ū wa bukre ut-te tu nom-du toog, se ē heese m-ha ū be-du Ru-ū waru wun.

⁴ Da-ū ē nome m-roog ut-tut, Ibrahi jakus is wa hyan be-ur re dugu m-ra.

⁵ Ibrahi zu tok-ne wa, <<Estun it ū ane u-janka ne, it ū Ishaku do'e m-ha ū ane jit, it nomon ut-huuk, it do'e ut-muun udu no.>>

⁶ Ibrahi toksu Ishaku ut-te tu nom-du toog, wa kub u-ra u-van ne, ē wane aruk m-nok ur-kot.

⁷ Ishaku bir wa got Ibrahi, wa zu, <<Uso-u ri.>>

Ibrahi zu, <<Wa'-ū ri, me ya.>>

Ishaku shit wa zu, <<Um hyanug u-ra, ut-te ne, sedi um hyanug ca-yu na dote nom-du toog da.>>

⁸ Ibrahi shus wa zu, <<Wa'-ū ri, Ru-ū de haatun ca-yu toog.>> Se un re shu m-ha ne un yur.

⁹ Da-ū un teye be-du Ru-ū waru wun, Ibrahi nom ur-sak wa suk ut-te u-dom. Wa gugrusse wa'-ū wa Ishaku, wa suk wa u-dom ur-sak, u-dom ut-te.

¹⁰ Se Ibrahi kabun u-van, ū remu wa punut wa'-ū wa.

¹¹ U da-u o wa-tom Yawe fog wun dugu dom uru, wa zu, <<Ibrahi! Ibrahi!>>

Wa shus, <<Me ya.>>

¹² Wa zu wun, <<A-bō hō wa'-ū ró da, ū da-o um nak uzu bō wa u-gyer u-Ru wa bō oye, remu zu bō hooste me wa'-ū ró da, ya-du ur-gan ū ró.>>

¹³ Se Ibrahi jakus ur-hi, wa hyun kag-yu u-ca kar-us wa surgusse us-hir, se Ibrahi do'e wa maas

ca-u ya, wa do'e wa nom toog u ya u swas-mu wa'-u wa.

¹⁴ Ibrahi te'e be-ur re ur-dim, <<Yawe de'e ut-ya.>> Iya o na fugte u haan u da-o, <<U dom-u ur-ror de Yawe dote ut-ya.>>

¹⁵ Se wa-tom Yawe sur m-fag Ibrahi dugu dom u-ru, u-yurumse.

¹⁶ Se wa Yawe zu, <<Remu zu bo hok rem-us ri bo hoostu me wa'-u ro da, ya-du ur-gan-u ro, um nong us-tond u hi-du war ri ne, me wa'-u bo nu-u so-o tumsu ko-ur ro do'e ut-nom u-tat.

¹⁷ Me wa'-u bo nu-u so-o, um wa ko-ur ro de shu'ut u-tat uka reger i dom u-ru, de shu'ut tumsu uka hereg-mu u-gi, ya'ag-u ro de re-du dak-tu huub-ut yo-to ro m-gag.

¹⁸ Dugu-du ya'ag-u ro de net-tu u-dak ut-beet to dote u kwum-du kom-u u-Ru remu zu bo dorog rem-us ri.>>

¹⁹ Se Ibrahi e Ishaku muun u be-du tok-ne wa otte estu un, unu e ne aruk m-mu u Bersheba. Kuna Ibrahi retu u-shu ur-yu ne u bo-u u Bersheba.

Yaag-u campa-ne Nahor

²⁰ Da-u sure m-waas, na waru Ibrahi uzu, <<Mirka mak-tu Nahor huno-u ro ya'ag-u campa-ne eer.>>

²¹ Wa ur-takun na zu wa Uz, huno-u wa na zu wa Buz, u Kemuwer (Kemuwer wa o uso-u Aram),

²² Kesed, Hazo, Pirdas, Jidrab u Betuwer ne.

²³ Betuwer wa matu Rebeka, Mirka wa matu huno-u Ibrahi Nahor ya'ag-u campa-ne eer.

²⁴ Nahor mut yaag nas dugu neta wu do, wu na zuye Rema, dim-tu ya'ag-u e na zu: Teba, u Gaham, u Tahas, u Maaka ne.

23

*Saratu marug Ibrahi o
be-du jwak-du wa*

¹ Saratu nomug us-hak u-kok u-gan ur-shik us-ta'er [127].

² Wa marug u bo-u Kiriya Arba (be-du na fuge u da-o Hebron) dak-u Kan'ana. Ibrahi nom us-kan sok, wa nom ut-bomos u remu mar-m Saratu.

³ Se Ibrahi yage u-du neta wa, wa de'e wa nom us-rem u net-tu Het-ne. Wa zu un,

⁴ <<Me ham-ut wa um ooge udu no, babun me ur-kengi, u de shu'ut be-du u-dok-u ri ko me jwak-u neta ri.>>

⁵ Net-tu Het e shasu Ibrahi, e zu,

⁶ <<Uso u-bu it, er rem-us it, bo net-u yat-o wa bo oye it. Dag be-ur so-de du bo ut-sa, bo jwak neta ro ukun. Wakun zaar u tek-u it wu do'e ut-zu wa gugum ya-du bo be-du jwak-du neta ro da.>>

⁷ Se Ibrahi he ut-jwun u-shu net-tu dak-u Het.

⁸ Wa zu un, <<Remu zu no o ussa no nomu me ur-sege, um o ussa no konu me Eparon wa'-u Zohar.

⁹ Wa babu me u-pukus u jwak-du ut-net u Mapera u ooge u-ta u madu tak-u wa, shutun me wun wa babu me be-ur re me ut-top nom-u wa zu um top. Um ut-sa kengi-ur re uka de dote shu'ut kengi-ur ri du mommo du jwak-du me u net-tu bu-u ri.>>

¹⁰ Eparon og u shu'ut ukun ur-kot u net-tu Het-ne. Wa zu Ibrahi u hog-mu net-tu Het ut-beet i haane ukun u is-yu u-bo.

¹¹ Se wa zu Ibrahi, <<Uso u-bu ri, iya-o da, er rem-us ri. Me ya bo ur-kengi u-pukus ne, u ane u shu net-ut ri ut-beet, bo jwak u-du neta ro.>>

¹² Ibrahi kwukut ut-jwun u shu net-tu dak-u o.

¹³ Se wa nom rem-su nom-ut to udu Eparon u hog-mu net-tu o ukun ut-beet, <<Um konog no, a no eese, me top-u shik-u be-ur re ur-beet remu um kum-ut be-du um dote u ha jwak-du net-ut ri a e mare ukun.>>

¹⁴ Eparon shasu Ibrahi wa zu,

¹⁵ <<Uso u-bu ri, er me, be-ur re teeg kwam-ut pus-to tu shik ut-kok ut-nas [400], uka shu'ut-ur yu-u shik-u e okon nom-o o da, do'e bu jwak neta ro.>>

¹⁶ Ibrahi hog rem-us Eparon, wa top wa nomu wa zuye wa top kwam-ut pus-to tu shik ut-kok ut-nas [400] iya na bubte u-turru. Wa nong nom-ut to ut-beet u-shu nengen-tu Het.

¹⁷ Iya-o tak-u Eparon u o u Mapera u-dapus Mamre, u ur-dame u-pukus ne, us-te ne us-beet su o bor-yu u-tak, shu'ut u Ibrahi u-beet.

¹⁸ Se be-ur re shu'ut be-ur Ibrahi du m-mommo u shu nengen-tu Het u is u-bo.

¹⁹ Se Ibrahi dok neta wa Saratu ukun u men-tu Kan'ana, pukus u Mapera u dapus Mamre (u na foge Hebron)

²⁰ Iya-o tak-u o u-pukus ne u o net-tu Het babu Ibrahi o shu'ut be-ur wa du u-dok.

24

Tok-u Ibrahi sagun Ishaku neta

¹ Ibrahi wu'umte tumsu hak-us wa nong u-tat, tumsu Yawe wa'-u wun nu-u so-o u-me nom-u wa o ut-nom u-beet.

² Dekun ho-de Ibrahi zu tok-u wa wu zege m-tumb, wu shu'ute wa-gwat-du bu-u wa, Ibrahi zu, <<Kab tond bo wa kom-ut ró u-ta kut-ut ri.

³ Um o ut-sa bo ton-de Yawe ne wu nome dom-u u-ru u-dak-ne uzu bo za yage wa'-u ri unwa ga neta-tu dak-u Kan'ana tun-to da.

⁴ Sedi bo ha u dak-u ri u tek-u ko-ur ri bo kwumnu wa'-u ri Ishaku neta ur-gu.>>

⁵ Se tok-u wa zu wun, <<A mune uzu gwup cwanug wa doron it u muun u dak-u uno da, Um shu'e wa'-u ró m-mu u dak-u bo rwutun?>>

⁶ Ibrahi zu wun, <<Gwat sok taas bo jarun bo kab wa'-u ri m-mu be-du um rwutun da!

⁷ Yawe, Ru-u dom u-ru, wu rwutun me dugu dak-u uso-u ri u ko-ur ri ne, wa nong estedu us-rem us-tond ne uzu wa ya' dak-u uno udu ya'ag-u ri. Wa de tomnu wa-tomu-u wa u-shu ró wa de ut-wa bo kwumnu wa'-u ri neta ukun.

⁸ Abite uzu wa zaar ussa wa doron bo u muun da, bo rwuug dugu tond-su um nome bo ne. Sedi ko re o nomte a-bo jarun bo muut wa'-u ri ukun da.>>

⁹ Se tok-u wa kub tond-us se wa wu komut wa kut-u uso u-bu wa Ibrahi. Wa nom estedu us-rem uzu wa dor nom-u wa zu wa ut-nom.

¹⁰ Se tok-u wa kub rakum Ibrahi op tumsu wa saku e cwu-tu shik tu u-nya ut-go ut-go dugu uso-u u-bu wa. Se wa dor u-fun m-ha dak-u Aram, m-te bo-u Nahor.

¹¹ Se wa wu rakum e he ut-jwun u dapus du-du net-tu soye u-do u-bo, rim-mu nomug u da-u o neta-ne o haan u yubdu bu-mu ut-swa u du-ur re.

¹² Se wa nom us-toog, <<Yawe, Ru-u uso u u-bu ri Ibrahi, ya me re u-shu bo kose cwan-ut ró udu uso u-bu ri Ibrahi.

¹³ Me ya ees u is-u ur-dù, ya-ut-gwup i bo-u uno de haan u du-ur rinde u yubdu m-bu.

¹⁴ Sin-se se o kon-us ri, me ut-shut wa-gan, <Ya me m-bu mu ut-swa dugu kub-du m-bu wa,> a wa zuye me, <Swa m-bu tumsu me ut-ya rakum-u ró e swa> — yage wa shu'ut neta wu bo duste Ishaku. Iya o um dote ut-nap uzu bo koske cwan-ut ró udu uso u-bu ri.>>

¹⁵ Kanda wun taaste us-toog, Rebeka rwun u shar-du m-bu wa ne m-sak ut-kap, wa o wa'-u gwup-u Betuwer wu o wa'-u zwaru Mirka wu ooge neta huno-u Ibrahi Nahor.

¹⁶ Rebeka gwup-u So-wa wa sok wa maag hamu ur-gu, sedi wa nak campa da. Wa aruk m-he u be-du yubdu m-bu, wa shusun shar-du m-bu wa rwun.

¹⁷ Tok-u wa nom m-hor wa bit wun, wa zu wa, <<Um o u kon-us ró, ya me m-bu mu shar-ur ró cashi um swa.>>

¹⁸ Gwup-u wa zu wun, <<Uso u-bu ri, onko bo swa.>> Se wa nom m-hor wa cust sharru m-bu wa dugu zagu ut-kap-u wa, wa yasw wun, wun swa.

¹⁹ Da-u wa ya'e wun bu-mu ut-swa, wa zu, <<Me ut-ya rakum-u ró ko e m-bu e swa u koru e.>>

²⁰ Wa nom m-hor wa daas bu-mu ur-sharu wa u-kora u ya-du ut-bisa m-bu wa barum udu ur-dù u yubundu m-bu wa yu'ut rakum-u wa beet.

²¹ Tok-u wa ho'us us-ram wa o gwat-du wun. Wa o us-dorog uzu ko Yawe yaag wun re-du u-shu udu sa-u Ishaku neta.

²² Da-u rakum tase swadu m-bu, se tok-u wa kub kwat-yu ur-swa u us-kwa ne su ut-kom su kwam-tu bu-mu ut-ro su shik sok wa yasu Rebeka.

²³ Se wa shit Rebeka uzu, <<¿Gwup-u wan wa bo oye? Gyer jab waru me, ¿ko uso-u ró otte kur-tu it dote m-roog u gyup-mu ya-o?>>

²⁴ Wa shus wa zu, <<Uso-u ri wa na zuye Betuwer, tumsu uso-u rò u ino-u rò ne e na zuye Nahor e Mirka.>>

²⁵ Wa sur m-zu wun, <<It otte ut-zan u nom-tu ut-re ne tu rakum, u kur-tu m-roog ne tu ut-hamut ne.>>

²⁶ Se tok-u wa kug wa nom Yawe ut-huuk.

²⁷ Wa zu, <<Ut-vam udu Yawe, Ru-u uso-u ri Ibrahi, Yawe koske cwan-ut wa nip-ut wa ne jab-u so-o wa ne udu uso-u u-bu ri, remu uzu wa dor-ut te me m-ha udu ko-du uso-u u-bu ri.>>

²⁸ Wa-gwupu aruk m-mu m-som wa waru a-u-bu ne nom-u nome u-beet.

²⁹ Rebeka otte yu-wuya wuna zuye Raban, wa kusum m-som u haan u be-du net-u wa otte u-kit ur-du.

³⁰ Da-u wa hyane kwat-yu ur-swa ya udu Rebeka, u kwasu ut-kom ne su o m-wa u kom-ut wa, tumsu wa hok nom-u Rebeka ware u-beet nom-u net-u wa zuye, wa ru m-ha u du-du m-bu de, be-du net-u wa otte ees u-kit u-rakum.

³¹ Raban zu wun, <<Bo yu Yawe wa'e nu-u so-o. Haane bo shu'ut u it ne. ¿Rem yan-o bo otte u shu'ut u ane u-dim u-bo? Me ya um mangte bo ut-kur u be-du cun-du rakum-u ró ne.>>

³² Se net-u wa aruk m-ha bu-u Raban. Raban cust-u rakum cwu-tu e otte u-do m-sak, wa yu' e ut-zan tu e do'e ut-roog ut-tu. Se wa hatun net-u wa

m-bu u remu i o nak-du rakum ne e jaaste na-us e beet.

³³ Wa haatun wa nom ut-re, se tok-u wa zu wun, <<Um za re-du nom ut-re uno da se um wargu bo nom-u hatun me.>>

Raban zu wun, <<Waru me nom-u hatun bo.>>

³⁴ Se wa zu wun, <<Me tok-u Ibrahi wa um oye.

³⁵ Yawe wa'agu uso u-bu ri kom-u u-Ru, wa shu'ute net wu otte nom-u ut-kom. Ru-u yaag wun ban-tu ca, u ban-tu gwaar ne, u ban-du na ne, u kwam-ut pus-to u tu bu-mu ut-ro ne tu shik, u tok-ne u-tat (campa-ne u neta-ne) u janka ne, u rakum ne.

³⁶ Da-u Saratu neta uso-u u-bu ri wume sok, se wa mut ya-du ur-campa, uso u-bu ri yase wun nom ut-kom-u wa u-beet.

³⁷ Uso u-bu ri tonduste me uzu, <A-bo yage u wa'-u ri wa ga neta-tu dak-u Kan'ana da i um ooge u shu'ut dak-u e.

³⁸ Sedi bo do'e bu-u uso-u ri, dugu me ko-du uso-u ri bo kwumnu wa'-u ri neta.>

³⁹ <<Um zu uso u-bu ri, <A mune uzu um kwumug wa'-u gwup wu zu wa dornu me da?>

⁴⁰ <<Wa zu me, <Yawe, wu um o ut-dor, wa tomnu Wa-tom-u wa ur-kot u bo ne. Wa do'e ut-wa bo kum re-u u-shu u nomu bo ut-nom ne. Ka ut-nom zarra se bo kwumgun wa'-u ri neta dugu ko-du uso-u ri, udu me net-tu bu-u uso-u ri.

⁴¹ Da-u bo do'e udu uso-ut ri, bo rwuug dugu us-tond ko da zu e gugumte yanu bo neta bo rwuug dugu sese tond se.>

⁴² <<Da-u um haane be-du du-du m-bu u ya-o, se um nom us-toog uzu, <Yawe, Ru-u uso u-bu ri

Ibrahi nome ut-huuk, ya me re-u u-shu u ha-m m-mo.

⁴³ Gwat, me ya ees u-kit-u du-du m-bu dinde, toog-us se uzu, da-u wa'-u gwup-u haane u nak-du m-bu, um do'e zu du wa, <<Ya me m-bu um swa dugu sharru m-bu ro.>>

⁴⁴ Sedi wa zu me, <<Swa, me ut-ya rakum-u ro m-bu koya,>> yage wa shu'ut neta wu Yawe dage wa'-u uso-u u-bu ri.>

⁴⁵ <<Kanda um taaste us-toog jab-u ri, Rebeka rwuun ur-shar ne m-sak u dos u wa, wa aruk m-sa ur-du wa yubun m-bu, se um zu wa, <Ya me m-bu m-swa.>

⁴⁶ <<Wa nom m-hor m-hor wa cust sharru m-bu dugu zagu zag-ut-kap wa zu, <Swa, me ut-ya rakum-u ro ko e,> se um so, wa yu rakum ko'e e so.

⁴⁷ <<Se um shit wa, <?Gwup-u wan wa bo oye?>

<<Wa zu me, <Gwup-u Betuwer yu wa'-u Nahor, wu Mirka matu wa.>

<<Da-u o um wa'-u wun u-kwaat ur-swa u kwa-yu ut-kom ne.

⁴⁸ Se um he ut-jwun um nome Yawe ut-huuk, tumsu um nomu Yawe ut-vam, Ru-u uso u-bu ri Ibrahi, remu zu wa dor-ut te me fun-yu ut-nip m-ha udu ko-du uso-u wa remu um kwumtun wa'-u wa neta.

⁴⁹ U da-o, abite uzu bo ut-re u-shu u kosu jab-u so-o udu uso-u u-bu ri, waru me, abite bo zaar ut-kose da waru me, ko me ut-nap fun-yu um do'e ut-dor.>>

⁵⁰ Kuna Raban ne e Betuwer zu, <<Yawe hattun bo u ane, okon nom-o zaar u it do'e ut-zu da.

51 Rebeka ya u-shu ró, kab wa bo aruk, yage wa shu'ut neta wa'-u uso-u u-bu ró uka Yawe zutte.>>

52 Da-u tok-u Ibrahi hoge shas-u un, wa he u-dak ut-jwun wa nome Yawe ut-huuk.

53 Se tok-u wa rwutun kwam-ut pus-to u kwam-tu bu-mu ut-ro ne us-regez ne su shik sok u cwu-tu m-wa ne tu so-to wa yase Rebeka, se tumsu wa yu u-nya u nom-tu shik udu yu-wuya wa u ino-u wa ne.

54 Se tok-u Ibrahi u campa-ne o ur-kot u wa ne, re e so tumsu e roog ukun.

Se e yune ur-wun, wa zu, <<Yagun it aruk m-mu udu uso-u u-bu ri.>>

55 Sedi yu-wuya Rebeka u ino-u rò ne shus e zu, <<It ut-sa u Rebeka shu'ut u it ne m-ha m-roog ut-op, kanda no aruk.>>

56 Se wa zu un, <<A no naas it u-da u ane da, Yawe yaag me re u-shu u ha-m ri, yagun it aruk, it mu udu uso-u u-bu ri.>>

57 Se un zu, <<Yage it fagun gwup it shit wa u mot-ut to ne it hog.>>

58 Se un fagun Rebeka un shit wa, <<Bo doru net-u wa m-mu?>>

Wa shus wa zu, <<Me ut-dor wun.>>

59 Se un yage u Rebeka u neta warug wa ne, u tok-u Ibrahi ne u huub-tu m-ha wa ne e aruk.

60 Se un wa'-u Rebeka nu-u so-o kanda wa aruk, un zu wa,

<<Huno-u it, u bo shu'ut
ino u yaag ut-zongu
u-dom ut-zongu

Yage ya'ag-u ró e re ur-korro

u e onk bo-tu huub-ut yo-to e ne.>>

⁶¹ Se Rebeka u tok-ut wa ne, e duus u-dom u-rakum e dor net-u wa. Se tok-u Ibrahi kub Rebeka e aruk m-mu.

⁶² U da-u o Ishaku mugun dugu Beer-Rahai Roi wa o shu'ut dog-du Negiv.

⁶³ Dekun ho-de Ishaku rwugun m-rim wa o m-da tumsu wa o us-dorog, se wa jakus ur-hi, wa hyen rakum u daan.

⁶⁴ Da-u Rebeka jakse is wa hyan Ishaku, wa nom m-hor wa cuzun dugu u-rakum yu wa otte m-sak.

⁶⁵ Rebeka zu tok-u Ibrahi, <<Wana unwa jit wu o haan udu ine?>>

Tok-u wa zu, <<Uso u-bu ri Ishaku wa.>> Rebeka kub u-gere wa takus shu-u wa.

⁶⁶ Se tok-u wa waru Ishaku nom-u wa nome u-beet.

⁶⁷ Ishaku kub Rebeka wa huut wa u be-du rimpa-du ino-u wa Saratu, se wa gu Rebeka. Wa shu'ut neta wa, wa cwanug wa sok; iya o hen Ishaku kumte rus-du jab ba ino-u wa mare.

25

Eken ya'ag-u Ibrahi

¹ Ibrahi gu yakun neta ya dim-ur wa Ketura.

² Ketura mut ya'ag-u campa-ne shishin e na foge Zimran, Jokshan, Medan, Midiya, Ishbak, u Suyane.

³ Jokshan wa mate Sheba u Dedan. Yaag-u Dedan e na zuye Assur-ne, u Retushi-ne, u Reminne.

⁴ Yaag-u campa-ne Midiya e oye:

Epa ne,
u Eper ne,

u Hanok ne,
u Abida ne,
u Erdak ne.

Ine beet e ooge kor Ibrahi dugu gasu Ketura.

⁵ Ibrahi yasū nom-u ut-komu wa u-beet udu Ishaku.

⁶ Kanda Ibrahi mur-ut, wa nomu ya'ag-u neta-tu us-kit-u wa u-nya wa tom e beet m-ha dak-u u-dom, m-ra u Ishaku ne.

Mar-m Ibrahi

⁷ Ibrahi nong us-hak ut-shik ut-eer u op us-tan [175]

⁸ Ibrahi marug u tek-u us-hak su so-se, nengen-yu us-hak u-tat, wa dor uso-tu uso-ut wa.

⁹ Yaag-u wun Ishaku ne e Ismaru, e dok wun u pukus u Mapera, u dapus Mamre u-me tak-u Eparon wa'-u Zohar net-u Het-ne.

¹⁰ Tak-u o Ibrahi oye dugu-du Het-ne kuna wa dokte Saratu neta wa.

¹¹ Da-u Ibrahi mare, Ru-u wa'-u Ishaku nu-u so-o, wu shu'ute dap-us bo-u na foge Beer-Rahai.

Ko-ur Ismaru

¹² Uno o ogur-tu ya'ag-u Ismaru wa'-u Ibrahi. Hajara net-u dak-u Masar tok-u Saratu, wa matu Ismaru.

¹³ Dim-tu ya'ag-u campa-ne Ismaru ya, na pang to uka mat-ur e: Nebayot wa ooge mat-du ur-takun Ismaru, u Kedar, u Adbeer, u Misam,

¹⁴ u Mishma, u Duma, u Masa,

¹⁵ u Hada, u Tema, u Jetur, u Napuhish, u Kedema ne.

¹⁶ Ine o ya'ag-u Ismaru, tumsu tun-to to o dim-tu faruk-tu ut-ko e kowan u be-du ur-shu'ut-u wa ne.

¹⁷ Ismaru nomug us-hak ut-shik ut-shishin u op-
u ta'er [137], se murus wa dor uso-tu uso-ut wa.

¹⁸ Yaag-u wa e shu'ut u gas-u bo-u Havira, m-ha
Shur ne. U dapus bor-yu Masar, a-bo ooge m-ha u
bo-u Asur. Tumsu e nom shu'ut-ur yo-de u huno-tu
ur-mat-u e ne ut-beet.

*Mat-ur Isuwa ne
e Yakubu*

¹⁹ Uno o ogor-tu ya'ag-u Ishaku wa'-u Ibrahi.

Ibrahi wa matu Ishaku.

²⁰ Da-u Ishaku ooge us-hak ut-shik ut-yur [40],
wa gu Rebeka gwup-u Betuwer, net-u bo-u Aram
dugu Padan-aram huno Raban net-u Aram-ne.

²¹ Ishaku nom us-toog udu Yawe u remu neta
wa, remu zu wa matuk yaag da. Ru-u onk toog-us
Ishaku, se Rebeka kub men-tu ya'ag-u yur.

²² Se ya'ag-u e hu ut-noos u men-tu ut-men. Se
Rebeka do'e wa shit Yawe, wa zu <<¿Yan-o wa e uno
nom o otte ut-nom ne?>>

²³ Se Yawe zu wun,

<<Net-ne yur e oye u men-ut ro
damra tu ut-dak to ut-yur.

Dugu ur-takun,

dak-tu ut-yur u to do'e

ut-mot dugu me ut-men.

Wa-gan do'e zeg-du

wa-gan ur-beb,

ya'ag-u e wu do'e rwuun ur-takun

wa do'e nomu wu m-vaste m-tok.>>

²⁴ Da-u ho-tu ur-mat nome, Rebeka nup uzu
ya'ag-u yur e wa otte mun-ut wa.

25 Wu rwune ur-takun wa o jaz-ya, war-u wa o us-can ne sha-mu can-tu u-gwaar, na wa'-u wa ur-dim Isuwa. Iya-o na fogte dim-ur re u rem-du Ibra-ne. <<Wa us-can.>>*

26 Se wu rwune u-yurumse na mak-ut wa m-shup-u dukunte-ur Isuwa ne, dim-ur wa de Yakubu. U rem-du Ibra-ne iya-o na fogte dim-ur re <<Ur-dukonte.>> Da-u na mate ya'ag-u yur, Ishaku o us-hak ut-shik ut-tut [60].

*Isuwa bupuste og-du
mat-du u-shu wa*

27 Da-u ya'ag-u campa-ne e nene, Isuwa shu'ut wa sa-u ur-dog, wa o uka net ur-dog. Sedi Yakubu wa zatte us-rem da, wa zek-u cwan-tu shu'ut-du ut-rimpa.

28 Ishaku zek-u cwan-ut Isuwa remu zu wa zek-u cwan-tu ap-mu ur-dog, sedi Rebeka zek-u cwan-ut Yakubu.

29 Dekun ho-de Yakubu o u nom-du cwa-su m-rerem, Isuwa muun dugu ur-dog wa pogun wa-o u hog-du us-mer.

30 Wa zu Yakubu, <<Gyer jab, um o hog-du us-mer, ya me cwa-us jasse su m-rerem-u ro se um re!>> (Iya o Isuwa kumte dim-ur re, du na zuye Edom tumsu na zu de <<jas-de.>>)

31 Yakubu shus wa zu, <<Me ya bo, sedi um o ussa bo babu me og-du mat-du u-shu ro.>>

32 Isuwa zu, <<Me ya um o m-mar us-mer, zyan-o shu'ut-ur ri mat-du u-shu nomu me u da-o?>>

33 Yakubu zu, <<U da-o um o ussa bo ton-de uzu bo yasu me og-du mat-du u-shu.>> Da-u o Isuwa

* 25:25 Isuwa ut-kere ut-shu'ut us-can; na fog wa Edom, u na zuye jaz-ya.

ton-de, wa bupsu Yakubu du-dim-u wa og-du mat-du u-shu wa.

³⁴ Da-u o Yakubu ya'e Isuwa ut-beredi u cwa-su yaar ne, Isuwa re nom ut-re, wa yune wa aruk.

Iya o Isuwa jurumte og-du mat-du u-shu wa.

26

Ishaku ne e Abimerek

¹ U da-u o na nong seken mer-us yasse u-dak, uka na nomte da-u Ibrahi. Ishaku aruk m-ha udu Abimerek faruk-u Firistiya-ne bo-u Gerar.

² Yawe haan udu Ishaku wa zu wa, <<A-bo o m-ha dak-u Masar da, sedi bo nom ka um zutte bo.

³ Shu'ute ane sha-mu ham-ut u-dak, me ut-nom ur-kot u bo ne. Tumsu me wa'-u bo nu-u so-o, me ya'u bo u ko-ur ro ne uno dak-o. Um shuus tond-us ri su um nome u us-o-u ro ne Ibrahi.

⁴ Me ut-wa ya'ag-u ro e shu'ut u-tat uka reger i dom u-ru, tumsu me yasu e uno dak-o. Tumsu dugu-du ya'ag-u ro de net-tu dak-u uno u-beet e dote kwum-du kom-u so-o u u-Ru.

⁵ Me nomu uno nom-o remu zu Ibrahi hok rem-us ri tumsu wa nomug nom-tu um zuye wa nom, wa dorog rem-us ri, u bor-ut ri ne ut-beet.>>

⁶ Ishaku shu'ut Gerar.

⁷ Da-u net-tu o shu'ut ukun e shite Ishaku mottu neta wa, wa zu un, <<Huno-u ri wa.>> Rem uzu wa o u hog-du u-gyer wa zu, <<Neta ri wa.>> Wa nong us-dorog uzu, <<Taas u net-ut tun-to ho me u remu Rebeka, remu zu wa so-ya sok.>>

⁸ Da-u Ishaku tumbe ukun, Abimerek faruk-u Firistiya-ne wa wukse dugu pyam-yu u-kur wa hyun Ishaku o tamgu war-u neta wa Rebeka.

⁹ Za naas u-da, Abimerek fog Ishaku. Wa zu, <<Za okon sakna o neta ro wa! ɛRemu yan-o bo zutte, <Huno-u ri wa?>>

Ishaku shus wa zu, <<Um o hog-du u-gyer uzu na ho me na kab neta ri.>>

¹⁰ Abimerek zu, <<ɛYan-o wa'e bo nomtu it go-du uno nom-o? Wakun u tek-u net-ut ri wa kere m-roog u wa ne, a-za shu'ute iya bo za wa'ag it nom-du baas-ut ut-yatto!>>

¹¹ Se Abimerek nom ur-donse, wa nuk net-ne ut-to. Wa zu e, <<Kowan wu tame net unwa ko neta wa na ho wa.>>

Du-tu m-bu Ishaku

¹² Da-u Ishaku kawē nom-tu u-gos u hak-u ya, wa kum nom-tu ur-tom u-so u-kok u-gan m-zeg nomu wa kawē, Yawe wa'agu wa kom-u so-o.

¹³ Wa shu'ut wa-ut-kwum sok, nom ut-kom-u wa re u-shu m-swur-ne.

¹⁴ Wa kum ban-tu ca u ban-tu gwaar ne, u ban-tu na ne, u tok-ne u-bu ne u-tat, Firistiya-ne hu shub-ur wa.

¹⁵ Firistiya-ne e shuus du-tu m-bu tu tok-ne uso-u wa Ibrahi kawē m-huug.

¹⁶ Abimerek zu Ishaku, <<Yune bo yage bo-u it, remu zu bo beb-ur it.>>

¹⁷ Se Ishaku yune wa muus u gas-u fug-yu Gerar, kuna wa kuute ur-rimpa, wa shu'ut ukun.

¹⁸ Ishaku sur m-kaw du-tu uso-u wa kawē, du-tu Firistiya-ne takse da-u Ibrahi mare, wa muut dim-tu na ooge na wa'agu du-ut to wa wa'-u go-du dim-du Ibrahi te'e to.

¹⁹ Tok-ne Ishaku e kuw dekun du-de u men-tu fug-u ya e kum bu-m so-mo.

20 Sedi net-tu Gerar haan e hu kadu gwuz-u a-gwat-du ut-bisa ne Ishaku e zu, <<Du-du m-bu e de!>> Se Ishaku te'e du-ur re ur-dim Esek nom-u na zuye kadu <<u-gwuz.>>

21 Se net-ut Ishaku sur m-kaw dekun du-de tumsu na sur m-ka gwuz-u de ne. Se Ishaku sur m-te'e du-ur re ur-dim, <<Ut-gugum.>>

22 Wa yune be-ur re wa sur m-kaw dekun du-de, sedi e swurug m-ka gwuz-u de ne da. Se wa fog du-ur re ur-dim Rehobot, du na foge, Be-du na upse remu zu wa zuug, <<Yawe upuste ur-kengi u-tat du it dote ut-shu'ut m-yang ne u-dak.>>

23 Dugu kun Ishaku aruk m-ha Bersheba.

24 U gyup-m mo Yawe haan udu ro wa zu, <<Me wa o u-Ru u uso-u ro Ibrahi. Wa zu wun a-bo hog u-gyer da um o ur-kot u bo ne tumsu me wa'-u bo nu-u so-o. Me ut-wa ya'ag-u ro nom u-tat, e do'e ut-shu'ut damra u-dak. Me ut-nom iya remu estedu us-rem su it u Ibrahi tok-u ri nome.>>

25 Ishaku mu ur-sak du nom-du toog ukun wa nomu Yawe ut-huuk. Wa nom rimpa-ur wa ukun, se tok-ne wa e sur m-kaw dekun du-de.

Estedu us-rem su Ishaku e Abimerek

26 Da-u arke Abimerek tamge haan dugu Gerar, u Ahuzza wa ya-du wa us-rem, u Pikor ne yu-Yat-ya karma wa ne.

27 Ishaku zu un <<Rem u-yan o no haatun u ane? No gugumte me sok, no yanug me dugu dak-u no!>>

28 E shus, e zu, <<It hyanug u is-u it uzu Yawe o ur-kot u bo ne. Remu iya it o ussa it nom us-tond

sū same-du ūt-hi ū bō ne, yage in nomon estedu ūs-rem ū bō ne.

²⁹ It o ūssa ūzū bō ton-de bō za nomu it nom-ut yō-to da, ūka it nom-tu bō da. U-da u-beet it o nomu bō nom-ut sō-to, it buz bō dugu dak-u it m-yar, ū da-o it gwak-ut ūka Yawe watu bō kom-u sō-o.>>

³⁰ Se Ishaku nomu un morog-du estedu ūs-rem, un re nom ūt-re ū nom-ut ūt-swa ne.

³¹ Tun ūr-wun, un nom ūs-tond sū m-yar ū or-ut un ne, se Ishaku tok un m-mu, un aruk un yage wa m-yar.

³² U hō-ur re tok-ne Ishaku haan e waru wa mottu du-ur po-de du e kawē, e zū, <<It kwung m-bu!>>

³³ Se Ishaku fog dim-du be-ur re Shiba, du na foge du-du ūs-tond ūr-ma ū haan ū uno da-o, iya-o na foge be-ur re Bersheba du na foge Bersheba.

Neta-ut Isuwa

³⁴ Da-ū Isuwa ooge ūt-shik ūt-yur (40), wa gu Judit gwup-ū Beerī net-ū Het-ne, tumsu ū Basemat ne gwup-ū Eron net-ū Het-ne.

³⁵ Sedi neta-ut tō naknu Ishaku namu jab-ū Rebeka.

27

Ishaku wa'agu Yakubu

nu-u sō-o

¹ Dekun hō-de da-ū Ishaku wuume tumsu wa heeste m-po, se wa fog Isuwa, mat-du u-shu wa, wa zū, <<Wa'-ū ri.>>

Wa shus wa zū, <<Me ya.>>

² Ishaku zū, <<U da-o um wuunte um nak hō-du m-mar ū ri da.

³ U da-o kab ta-u ró u-por ne us-er ne, bō cwa ur-dog bō hoonu me ap-mu ur-dog.

⁴ Bō nomu me nom ut-re m-rerem u um zege ut-cwan, bō hatun me um re, da-u o me wa'-u bō nu-u so-o u ooge u mat-du u-shu kanda um mar.>>

⁵ Sedi Rebeka o u hog-du nom-u Ishaku ooge waru wa'-u wa Isuwa. Da-u Isuwa arke m-cwa ur-dog u sa-u ap-mu ur-dog,

⁶ Rebeka zu Yakubu, <<Um hok nomu uso-u ró ooge waru or-u ró Isuwa.

⁷ Wa zu wa, <Hoonu me ap-mu ur-dog, bō ryusu me nom ut-re u m-rerem da-u o um wa'-u bō nu-u so-o Yawe m-hog kanda um mar.>

⁸ U da-o wa'-u ri hog nom um do'e waru bō u-beet:

⁹ De'e bō cwa men-tu ban-du gwaar bō haatun ya'ag-u gwaar yur. Um do'e ryusu uso-u ró nom ut-re m-rerem u wa ooge ut-cwan.

¹⁰ Da-u o bō do'e u kabdu nom ut-re o bō huutu uso-u ró wa re, wa wa'-u bō nu-u so-o kanda wa mar.>>

¹¹ Se Yakubu zu Rebeka, <<Yu-wuya ri Isuwa otte war ut-can, me um zatte da.

¹² ¿A mune uzu uso-u ri tamug war-u ri? Wa do'e ut-gwat uzu um o ussa um nomu wa us-ver, wa do'e wa'-u me nu-u yo-o m-zeg nu-u so-o.>>

¹³ Sedi ino-u rò zu wun, <<Yage nu-u yo-o muunu me wa'-u ri. Bō di nom nom-u um zu bō, do'e bō masun gwaar bō hatun me.>>

¹⁴ Se Yakubu do'e wa masun gwaar yur, wa hatun ino-u wa. Rebeka kub e wa do'e wa ryusun nom ut-re m-rerem, uka Ishaku otte ut-cwan ne.

15 Rebeka kabun cwu-ut so-to tu Isuwa wa'-u ur-takun wa, tu ooge ukun u-bu, wa kabun to wa wa'-u Yakubu du-fade Isuwa.

16 Se wa kub can-tu u-gwaar wa wa'-u Yakubu, ut-kom u geksu wa ne be-tu ooge za ut-can.

17 Se wa kub nom ut-re u wus u-hakun wa yasu Yakubu ur-beredi ne du wa nome.

18 Yakubu kub nom ut-re o wa yasus uo-u wa, wa zu <<Uso-u ri.>>

Wa shus wa zu, <<Wa'-u ri.>>

Ishaku shus wa zu, <<Bo na zu wane?>>

19 Yakubu shus wa zu, <<Me wa Isuwa wa'-u ur-takun u ro. Um nomug uka bo zutte um nom, ap-mu ur-dog-u mo ya. Yune ur-shu'ut bo re ko bo wa'-u me nu-u so-o.>>

20 Ishaku zu, <<Wa'-u ri Bo re o bo kwumtun iya m-hor m-hor?>>

Yakubu shus wa zu, <<Yawe Ru-u ro wa nomu me ur-sege um kwumtun.>>

21 Ishaku zu Yakubu, <<Hane u kit-u ri um tam bo, um nuput uzu ko bo wa Isuwa.>>

22 Se Yakubu do'e u kit-u uo-u wa. Ishaku tum wun, wa zu, <<Cwar-u Yakubu ya, sedi ut-kom tu Isuwa to.>>

23 Sedi wa kerge ut-nap uzu Yakubu wa da, remu kom-ut Yakubu o ut-can ne sha-m Isuwa. Se Ishaku zong wa wa'-u wun nu-u so-o.

24 Wa shit wun, <<Bo wa ut-nip wa'-u ri Isuwa?>> Yakubu zu, <<Me wa.>>

25 Ishaku zu, <<Hatun me ap-mu ur-dog um tu da-u o se um wa'-u bo nu-u so-o.>>

Se Yakubu kub nom ut-re o wa huutu uo-u wa, Ishaku re nom ut-re o, wa so ke i Yakubu hatun wa.

26 Se Ishaku zu Yakubu <<Wa'-u ri, gag jab haane kit-u ri bo ham-ut me.>>

27 Yakubu do'e wa ham-ut wun. Da-u Ishaku hoge wus-u kus-tu war-u wun, da-u o wa heese wa'-u wun nu-u so-o, wa zu, <<Wus-u kus-tu wa'-u ri to o sha-mu wus-u ur-dog ne, wu Yawe wa'e nu-u so-o.

28 Yage Ru-u ya bo ut-raput tu dom u-ru, u nom ut-kom ne u-dak, yage Ru-u ya bo nom-tu ur-tom u-tat, tumsu m-mudi ne.

29 Yage net-tu u-dak u nom-u bo m-tok tumsu e kwuktu bo ut-jwun. Bo shu'ut yu-Yat-ya or-ut ro ne, yage ya'ag-u ino ro e kwuktu bo ut-jwun. Kowana wa'-u bo nu-u yo-o yage u nu-u yo-o mu udu wa, tumsu kowana wa'-u bo nu-u so-o u nu-u so-o mu udu wa.>>

30 Da-u Ishaku tase wa'-u Yakubu nu-u so-o, ba Yakubu o yage u-kur dugu-du uso-u wa, se Isuwa mun dugu u-sa.

31 Isuwa ryusun nom ut-re m-rerem wa haatun uso-u wa. Se wa zu, <<Uso-u ri, yune, bo-tu ap-mu ur-dog remu bo watu me nu-u so-o ro.>>

32 Ishaku shit wun, <<Bo wa na zu wa ne?>> Isuwa shus wa zu, <<Wa'-u ro wa, mat-du u-shu ro, Isuwa.>>

33 Ishaku heese zap-mu namu jab sok, wa zu, <<Wana haatun me ap-mu ur-dog? Um taaste

ut-re, tumsu um wa'agu wa nu-u so-o kanda bo
muun, tumsu za okon sakna o wa shu'ute wa nu-u
so-o!>>

³⁴ Da-u Isuwa hoge nomu uso wa zuye, se wa
kaus u-jar yu us-kan m-yat. Wa nom us-kon wa zu
uso-u wa, <<Uso ri, ɛre-o me homo? Wa-u me nu-u
so-o kome!>>

³⁵ Ishaku shus wa zu, <<Huno-u ró haagun u
ane, wa nomu me us-ver, wa onkte nu-u so-o ró u-
beet.>>

³⁶ Isuwa zu, <<Rekkun hon-hon uka dim-ur rò
Yakubu, <Wa re-u u-ra.> Remu zu wa engusse ver-
us ri u-so u-yur. Ur-takun, wa kabug og-du mat-du
u-shu ri, tumsu wa kub nu-u so-o ri.>> Se wa shit,
<<ɛBo zatte nu-u so-o u bo kwusu me da?>>

³⁷ Ishaku shus wa zu Isuwa, <<Wa'-u ri, um
wa'ag Yakubu wa shu'ut yu-Yat-ya ró. Tumsu um
zuug or-ut wa ne beet e do'e ut-shu'ut tok-u wa ne,
u nom-tu ur-tom tu u-tak u wa ne, u ke ne. U da-o
ɛyan-o um do'e nom-u bo?>>

³⁸ Isuwa zu uso wa, <<ɛBo zamun u nu-u so-o ko
u-gan da? Uso ri, wa'-u me kome nu-u so-o!>>

Isuwa kust gut-du us-kan.

³⁹ M-vaste uso-u rò Ishaku zu wun,
<<Bu-u ró do'e ut-shu'ut
m-ra u kwum-tu u-dak-ne,
tumsu o do'e ut-shu'ut
m-ra u raput ne dugu dom-u u-ru ne.

⁴⁰ Van-yu m-wur ró
ya bo dote ur-yu,
tumsu bo do'e nomu
hunò ró m-tok.
Sedi a-bo ooge ussa u
bo ru dugu m-tok,

bō keru cust-u nom-mo
dugu geksu ró.>>

*Yakubu somog m-ha udu yu-wuya
ino-u wa Raban*

⁴¹ Dugu da-u o Isuwa gugum huno-u wa Yakubu, remu zu uso wa ya'aste Yakubu nu-u so-o. Isuwa heese us-dorog uzu, <<Da-u uso-u ri mare, it taas namu jab, da-u o um de ho-du Yakubu!>>

⁴² Sedi Rebeka hok nom-u Isuwa ut-sa ut-nom, se wa-tom na fagnu wa Yakubu wa waru wa, wa zu, <<Er me, Isuwa wa'agu jab-u wa, wa nong us-dorog wa de ho-du bo.

⁴³ Wa'-u ri, um o ussa bo er me sok. Som za naas u-da m-ha udu yu-wuya ri campa wu na zuye Raban u bo-u Haran.

⁴⁴ De'e bo shu'ut ukun u wun ne, se da-u jab-u huno ró rute.

⁴⁵ Da-u jab-u wa rute uzu kaag wa ut-to u nom-u bo nomu wa ne, me ut-tomon bo muun. ¿Remu yan-o um dote ut-taag u no ne beet ur-ho ur-gan?>>

⁴⁶ Rebeka zu Ishaku, <<Me ha um zatte m-yar da remu neta-tu Het tun-to ne. Ut-zeg m-kuu uzu mar-to um mare u Yakubu guut u tek-u neta-ut tun-to.>>

28

¹ Se Ishaku fog Yakubu, se wa wa'-u wa nu-u so-o, wa zu, <<A-bo jarun bo o m-ga u tek-u neta-tu dak-u Kan'ana tun-to da.

² De'e u dak-u Padan-aram u bu-u Betuwer, uso ino-u ró. Bo ga wakun u tek-u ya-ut-gwup Raban, yu-wuya ino-u ró.

³ Yage u-Ru wu otte beb-du ko-uyan beet, wa wa'-u bo kom-u so-o tumsu bo mat ya'agu e tumsu yage Ru-u wa bo shu'ut uso u ut-dak u-tat.

⁴ Yage Ru-u wa'-u bo u ya'ag-u ro ne nu-u so-o uka wa watu Ibrahi, remu bo reet dak-u uno u bo otte shu'ut uka ham-ut, dak-u Ru-u ya-e Ibrahi.>>

⁵ Ishaku tok Yakubu wa aruk, se wa aruk m-ha u Padan-Aram, udu Raban wa'-u Betuwer net-u Aram, yu-wuya Rebeka, wu ooge ino Yakubu e Isuwa.

⁶ Se Isuwa nup uzu uso-u wa Ishaku wa'agu Yakubu nu-u so-o, wa tom wa m-ha u Padan-Aram u wa gatun neta ukun, tumsu Ishaku nong-u Yakubu ut-him uzu, <<A-bo jarun bo o m-ga neta neta-tu Kan'ana da.>>

⁷ Wa nup tumsu uzu Yakubu kabug him-tu i matu wa, Yakubu aruk m-ha Padan-Aram.

⁸ Isuwa nup uzu uso-u wa Ishaku zaru cwan-tu neta-tu Kan'ana da.

⁹ Se Isuwa do'e udu Ismaru wa gaan Maharat, Maharat wa o huno-u Nebayot u gwup-u Ismaru ne wa'-u Ibrahi, ur-dame neta-tu wa ba-e m-gaan ur-takun ne.

Bo-u Yakubu u Beter

¹⁰ Yakubu yage bo-u Bersheba wa do'e Haran.

¹¹ Da-u wa teye dekun be-de, wa ees remu zu gyup-mu nomug ho-du heeg. Se wa kub ur-ta'ar, wa peg ur-hi wa rut u wa roogte.

¹² M-gyup wa o u tek m-roog, se wa hyun u-kan dugu u-dak m-da u dom u-ru, se wa hyen a-tom u-Ru e o ur-da u-cuzun u-dom u-kan.

¹³ Se wa hyen Yawe u ees u-dom u-kan, se wa zu, <<Me wa Yawe, Ru-u uso-u uso no Ibrahi, tumsu

Ru-u uso-u no Ishaku. Dak-u no otte m-rut o, um o ya-du o udu ro u ya'ag-u ro ne.

¹⁴ Yaag-u ro do'e ut-shu'ut u-tat ba huug-mu u-dak, no do'e ut-burug u-dom u-ta ne, tumsu no do'e ut-burug kom-u ut-cwa u kom ur-beer ne. Tumsu dugu-du ro u ya'ag-u ro de u-dak u-beet e dote kwum-du kom-u so-o.

¹⁵ Um o ur-kot u bo ne me ut-gwat bo kohene o bo otte m-ha. Tumsu me muutun bo u uno dak-o. Um da yaag-u bo da se um taaste ya-du bo ut-nom ut-beet tu um nomu bo estedu us-rem su um nomu bo.>>

¹⁶ Da-u Yakubu yune dugu m-roog, wa zu, <<Nip-to Yawe oro u be-ur rin-de, sedi um nak da.>>

¹⁷ Sedi wa o u hog-du u-gyer, wa zu, <<Be-ur rin-de o u-gyer ne, za u-sakna be-ur rin-de bu-u u-Ru o, is-yu cwa-du dom u-Ru.>>

¹⁸ Tun ur-wun Yakubu kub ta'ar-du wa pegte ur-hi, wa yunus de m-kim uka ta'ar-du ut-huktin wa da'as m-noog u dom-u de.

¹⁹ Wa fog dim-du be-ur re Beter (du na foge <<bu-u u-Ru>>) na oog m-fag be-ur re bo-u Ruz.

²⁰ Se Yakubu nom us-tond, wa zu, <<Abite uzu Ru-u o ur-kot ne, tumsu wa ut-gwat me u ha-mu um otte, tumsu wa ya' me nom ut-re u cwu-tu m-wa ne,

²¹ A um mune m-yar u bu-u uso-u ri, Yawe ut-shu'ut Ru-u ri.

²² Tumsu din-de ta'ar-de du um yunse m-kim be-ur re ut-shu'ut be-du ut-huuk, me ut-ya u-Ru ut-ho op nom-u wa ya' me u-beet.>>

29

Yakubu teeg bu-u Raban

¹ Yakubu re u-shu u ha-m wa ne wa te dak-u net-tu u-dom.

² Wa hyun ur-du du m-bu dugu m-ra, u ban-tu ca u gwaar ne ut-tut e o rukusse u dapus ur-du, e o ur-e' na ya' e m-bu e swa, sedi damra u-ta'ar o na zwapte nu-u du-ur re.

³ Da-u ca karge beet ukun, a-gwat-du ca ne karug beet da-u o e haste ur-ta'ar dugu nu-u ur-du e yu ban-tu ca e m-bu e so, da-u o tumsu e karge e muut ta'ar-ur re u nu-u ur-du e tage.

⁴ Yakubu do'e udu a-gwat-du ca ne wa shit, <<Huub-ut ri, idugu he no rwune?>>

E zu wun, <<It rwugun dugu Haran.>>

⁵ Wa zu e, <<No nak wakun wuna zuye Raban, wa'-u Betuwer, wa'-u Nahor?>>

Un zu wa, <<It nak wa.>>

⁶ Yakubu zu un, <<Wa o m-yar?>>

Se un zu wa, <<Wa o m-yar, gwup-u wa Rahira ya jit u daan u ban-du ca ne.>>

⁷ Yakubu zu, <<Ho-du omon teeg da-u kargusse ban-tu ca da. Ya ca m-bu bo muut e udu ut-reeg.>>

⁸ Se un zu wa, <<It zaar ut-kere da se ban-tu ca karugte ut-beet na hast ur-ta'ar dugu nu-u ur-du. Da-u o it do'e u ya-du ca m-bu.>>

⁹ Yakubu o tek-u nomu un us-rem se Rahira teen u ban-du ca du uso-u wa ne, wuna gote ca e.

¹⁰ Da-u Yakubu hyane Rahira gwup-u Raban, yu-wuya ino-u wa, u ban-du ca Raban ne wa do'e wa hast ur-ta'ar dugu nu-u ur-du wa yu' ca yu-wuya ino-u wa m-bu.

¹¹ Se Yakubu ham-ut Rahira, wa kust gut-du us-kan su ur-so.

¹² Yakubu tamug waru Rahira uzu, <<Me dugu ko-du uso-u ro de, Rebeka wa matu me.>> Se wa kusum m-som wa waru uso-u wa.

¹³ Da-u Raban hoge uzu Yakubu, wa'-u du-dim-u wa tegen, wa kusum m-som wa bit wa. Se wa shipis wa, wa ham-ut wun tumsu wa muutun wa u-bu. Se Yakubu waru wun nomu nome u-beet.

¹⁴ Raban zu wun, <<Nip-to, war-u ri bo ooge u hyu-m ri ne.>>

Yakubu gaag Riya ne e Rahira

Yakubu shu'ut ukun u-pyat u-gan.

¹⁵ Raban zu Yakubu, <<Remu zu bo wa ko-ur ri wa bo oye, bo za nomu me m-tok za u-top da. Waru me nomu um do'e top-du bo.>>

¹⁶ Raban otte ya-ut-gwup yur, yu wuya na zu wa Riya, yu dim tumsu na zu wa Rahira.

¹⁷ Riya zatte is-ut so-to sok da, sedi Rahira otte shu-u so-o u war-u so-o ne.

¹⁸ Yakubu o ut-cwan e Rahira, wa waru uso wa, uzu, <<Abite bo ya'u me Rahira, gwup-u rek-wa ro wa shu'ut neta ri, me nom-u bo m-tok us-hak us-ta'er.>>

¹⁹ Raban zu, <<Um eeste, um yasu bo Rahira du um ya'aste wakun Rahira. Bo shu'ut u ane u me ne.>>

²⁰ Yakubu nom gorom us-hak us-ta'er remu wa guut Rahira. Sedi hak-us se wa hyen se cashi remu cwan-tu wa otte Rahira.

21 Se Yakubu zu Raban, <<Ya me neta ri, remu zu hak-su gormu ri taag, um o ussa um ga Rahira u da-o.>>

22 Raban kargusse a-us-bor-u wa ne, wa bun morog-du gag-du ur-gu du re-du nom ut-re.

23 Sedi da-u gyup-mu nome Raban kub Riya wa huutu Yakubu, wa roog u wa ne.

24 (Raban yase gwup-u wa-m-tok-u wa Zirpa udu gwup-u wa Riya wa shu'ut wa-m-tok-u wa.)

25 Sedi da-u Yakubu yune ur-wun se wa hyen Riya! Wa zu Raban, <<¿Yan-o bo nomu me inya? ¿Um nong m-tok u remu Rahira, ko iya o da? ¿Rem-u yan-o bo nom-tu me us-bi?>>

26 Raban zu, <<Ur-ma it hon-hon o da, u du-dim-u gwup wa ba yu-wuya m-ha ur-gu da.

27 Yage ho-tu ut-ta'er tu po-mu ur-gu u aruk, it do'e ya'u bo Rahira tumsu, sedi se bo swurug m-nom us-hak us-ta'er su gorom.>>

28 Yakubu ees wa sur sekun hak-se us-ta'er. Da-u roog-mu ut-ta'er mu e nomte ur-gu e Riya arke, Raban yasu wun Rahira tumsu.

29 (Raban yase gwup-u wa-m-tok-u wa Biruha udu gwup-u wa Rahira wa shu'ut wa-m-tok-u wa.)

30 Yakubu roog tumsu u Rahira ne. Wa cwanug Rahira m-zeg Riya. Sedi wa sur m-nomu Raban m-tok us-hak us-ta'er.

Yaag-u Yakubu mate

31 Da-u Yawe hyane Yakubu cwanug Rahira m-zeg Riya, se wa yu' wa mat-du yaag, sedi Rahira kwung ur-mat da.

³² Se Riya nom ut-men wa mut ya-du ur-campa. Se wa te'e wa ur-dim Ruben, nomu na zuye dim-ur re u rem-du ut-Ibra-ne, gwat, ur-ya. Riya zuug, <<Remu uzu Yawe gwak-ut swadu ur-kob-u ri. Za u-sakna campa ri ut-cwan me u da-o.>>

³³ Wa sur m-nom ut-men tumsu wa kum dekun ya-du ur-campa de, wa te'e wa ur-dim Simiyon, uka na fogte dim-ur re na zu, <<Yawe hokos.>> Se wa zu, <<Yawe hok uzu na cwanug me sok da se wa sur m-ya me dekun ya-du ur-campa de.>>

³⁴ Se wa sur m-nom ut-men, da-u wa mate ya-du ur-campa, wa zu, <<U da-o um nak uzu campa ri u dapurse me, remu um maktu wa ya'ag-u campane tut.>> Se wa te'e wa ur-dim Rewi uka na fogte dim-ur re u rem-du ut-Ibra-ne na zu, <<ut-same ur-be ur-gan.>>

³⁵ Tumsu Riya sur m-nom men-tu ub wa mut dekun ya-du ur-campa de. Wa wa'-u wa ur-dim Yahuda, haka na fukte dim-ur re na zu de <<Ut-vam.>> Wun zu, <<U da-o me nome Yawe ut-vam.>> Se Riya te'e wun ur-dim Yahuda. Se Riya yage mat-du yaag.

30

¹ Da-u Rahira hyane wa maktu Yakubu ya'ag da, wa hu shub-du yu-wuya wa. Wa kon Yakubu wa zu, <<Ya me yaag ko um mar!>>

² Yakubu hog us-ryab, wa zu Rahira, <<Me wa u-Ru, wu hose bo ur-mat-du yaag?>>

³ Rahira zu, <<Kab Biruha tok-u ri, no wa ne roog ko wa matu me yaag kome ut-kwum yaag dugu-du wa.>>

⁴ Se wa yasū wa Biruḥa tok-u wa u wa shu'ut neta wa, Yakubu roog u wa ne.

⁵ Biruḥa nom men-tu ub wa matu Yakubu ya-du ur-campa.

⁶ Rahira zu, <<Ru-u nongu me kwup-du us-rem su so-se wa hok kan-us ri wa ye me ur-ya du ur-campa.>> Se wa te'e wa ur-dim Dan, nom-u na zuye dim-ur re u rem-du ut-Ibra-ne na zu <<kwup-du us-rem hon-hon.>>

⁷ Rahira tok-u Biruḥa nom ut-men u-yurumse wa matu Yakubu ya-du ur-campa.

⁸ Se Rahira zu, <<Um nong ut-noos sok u yu-wuya ri ne, um reeg m-gag.>> Se wa te'e ya-ur re ur-dim Napari uka na fogte dim-ur re u rem-du ut-Ibra-ne na zu <<ut-noos.>>

⁹ Da-u Riya hyane wa yakke ur-mat, wa kub tok-u wa Zirpa, wa yasū Yakubu wa shu'ut neta wa.

¹⁰ Riya tok-u Zirpa matu Yakubu ya-du ur-campa.

¹¹ Se Riya te'e wa ur-dim Gad, dim-ur re na zuye <<Re ur-korro,>> remu zu wa zuug, <<Um reeg ur-korro!>>

¹² Riya tok-u Zirpa matu Yakubu ya-du ur-campa du u-yurumse.

¹³ Se Riya zu, <<Me wa ur-so wa m-oge, neta-ne do'e fag-du me ur-so.>> Wa te'e wa ur-dim Ashur, nomu na zuye Ashur <<Ur-so.>>

¹⁴ Da-u gos-mu fat nome, se Ruben to ur-dog wa kwumun us-baat su kab-du ut-men su cwuune wa getun se wa mutun ino-u wa Riya. Se Rahira kon Riya wa zu, <<Gag jab, ya me baat-su kab-du ut-men su zwaru ro getnu bo.>>

15 Sedi Riya zu wun, <<¿Nòm-u bō nōmū mē u-beet ū bō onkte mē campa o korge bō da? ¿Ū da-o tumsu bō ūt-sa bō onk baat-su zwaru ri mutun mē tumsu?>>

Rahira zu, <<Ū gyup-mu ya-o mē zu campa ri ū roog ū bō nē abite ūzu bō ya mē baat-su kab-du ūt-men su zwaru ró saannu bō.>>

16 Ū ho-ur rē m-rim, da-ū Yakubu ooge muun dugu u-tak, se Riya do'e wa bit wa. Riya zu Yakubu, <<Se bō roogte mē nē ū ya-o m-gyup, um ooste bō ū baat-su kab-du ūt-men su zwaru ri sanu mē.>> Se ū gyup-m mō wa roog ū Riya nē.

17 Ru-ū onk toog-ūs Riya, wa nōm men-tu ub. Wa matu Yakubu ya-du ur-campa du ur-tanurse.

18 Se Riya zu, <<Ru-ū yaag mē og-ur so-de remu um ya'aste campa ri gwup m-tok-u ri.>> Se wa te'e wa ur-dim Issakar, nōm-u na fuge dim-ur rē ū rem-du ūt-Ibra-ne <<u-top.>>

19 Riya sur m-nōm men-tu ub wa matu Yakubu ya-du ur-campa du u-shishin.

20 Riya zu, <<Ru-ū nongu mē nya-u so-o, unō da-o campa ri ya'u mē m-zeg, remu zu um maktu wa ya'ag-ū campa-ne shishin.>> Wa te'e wa ur-dim Zeburun. Nōm-u na zu Zeberun o <<m-zeg.>>

21 Da-ū wa sure m-mat ya-du ur-gwup wa te'e de ur-dim Dinatu.

22 Se Ru-ū bakus ū Rahira nē, wa er kon-ūs wa se wa yu wa ur-mat.

23 Wa nōm ūt-men wa mut ya-du ur-campa. Wa zu, <<Ru-ū haste mē m-'e.>>

24 Se Rahira te'e wa ur-dim Yusuhu, nōm-u na zu dim-ur rē m-swur, remu zu wun zuug, <<Yawe swuru wun dekun ya-de bu-u ri.>>

*Nom ut-kom-u
Yakubu swurug*

²⁵ Da-u Rahira mate Yusuhu, Yakubu zu Raban, <<Um o ussa bo yagu iya um ut-sa um mu u dak-u ri iya.

²⁶ Ya me ya'ag-u ri u net-a-ut ri ne, i um nom-tu bo m-tok, um ut-sa um mu, bo nak tat-u m-ank mu um nom-u bo.>>

²⁷ Raban zu wun, <<A um kume hyu-m pusmo udu ro, gag jab er me, um shu'ute wa nom ut-kom sok, um nak dugu u-gwat uzu Yawe wa'agu me kom-u so-o u rem-u ro.

²⁸ Waru me nom-u bo doru me, me top-u bo.>>

²⁹ Yakubu zu wun, <<Bo nak uzu um nong-u bo m-tok, bo nak uka bisa-ut ro surte u kom-ut ri.

³⁰ Bisa-ut ro oog cashi kanda um haan, sedi nom ut-kom-u ro swurug u-tat sok. Yawe wa'agu bo kom-u so-o u ko-uyan um nome u-beet. ¿Sedi u da-o, rene o me? ¿Mune o um do'e heese cun-du okon remu ya'ag-u ri?>>

³¹ Raban shit Yakubu, <<¿Yan-o um do'e ya-du bo?>>

Yakubu shus wa zu, <<A-bo ya me okon nom-o da. Sedi abite uzu bo nom-u me u-nom u-gan, me ut-re u-shu u gwat-du ban-tu ca ro:

³² Yage um cwa ban-tu ut-bisa ro u ya-o, um hast ca u gwaar ne i otte dakur-ut rim-to, u same u ya-tu kag-u ca ne tu ooge rim-to ut-beet. Bo ya me to ut-beet e shu'ut og-du m-ank-u ri.

³³ U ane u-shu, a-bo gwate bisa-tu bo ya'u me to shu'ut og-ur ri, bo ut-kere ut-nap uzu me wa-ut-nip wa. Abite uzu bo hyanug gwaar i zatte ut-

dakur da ko kag-u ca i za rim-e da, bo nak uzu hiw-to um hiwe dugu-du ró.>>

³⁴ Raban zu, <<Yage u shu'ut uka bo zutte.>>

³⁵ U gandi ho-ur re Raban hast gob-u gwaar e otte us-ker ut-dakur ne, u so-u gwaar ne beet i otte ut-dakur ko dakur-ut pus-to ne, u kag-u ca rim-e ne beet, wa yas u ya'ag-u wa e ha ut-gwat.

³⁶ Se Raban kub ut-bisa wa nom ha-mu m-roog ut-tut, rem uzu wa o ussa wa nom m-ra u Yakubu ne, Yakubu re u-shu u gwat-du ban-du ut-bisa Raban tu kuse.

³⁷ Se Yakubu getun fe-su tesu popra u te-yu armom ne u te-yu peren ne, wa nyuuk kwuk-tu dom, wa yage mer-du u-te u pus-de.

³⁸ Wa kub fe-su us-te se wa guns be-du ban-du bisa-ut sote m-bu, remu zu kuna e nom-tu us-naar da-u e haane u swadu m-bu.

³⁹ Da-u e nome us-naar u-shu fe-su us-te su pusse se, e mut yaag i otte us-ker ut-dakur ne u war-ut e.

⁴⁰ Yakubu hast kag-u ca e dugu ban-du ca Raban, da-u e o us-naar se wa muut e m-gwat bisa-ut Raban tu ooge u dakur-ut rim-to ne. Iya-o wa nomte ut-bisa wa reet u-shu, wa kungusse bisa-ut wa dugu-du bisa-ut Raban.

⁴¹ Da-u bisa-tu zege m-yar o us-naar, se Yakubu rust fe-su te-us se su wa kuna u-shu ban-du bisa-ut to. Remu e nom-ut us-naar u-shu fe-su te-us se.

⁴² Sedi wa nom-ut iya u i ooge za m-yar da. Ban-du ut-bisa tu zatte ur-beb sok da e muus udu Raban, i ooge ur-beb e muus udu Yakubu.

⁴³ Iya-o hen, Yakubu kumte re-u u-shu sok, wa kum ban-du ut-bisa u gwaar ne u-tat, u tok-ne

campa-ne u tok-ne neta-ne, u rakum ne u janka ne.

31

Yakubu somog dugu-du Raban

¹ Yakubu hok ya'ag-u campā-ne Raban us-rem uzu, <<Yakubu kooste nomu uso-u in otte u-beet tumsu wa kwumug nom ut-kom uno u-beet dugu nom-tu ooge tu uso-u in.>>

² Yakubu hyen uzu jab-u Raban zamun u wa ne uka otte da.

³ Se Yawe zu Yakubu, <<Barme m-mu u dak-u uso-u ro u bu-u wa ne, me ut-nom ur-kot u bo ne.>>

⁴ Se Yakubu fog Riya e Rahira e haan ur-dog u be-du wa otte u gwat-du ban-du bisa-ut wa.

⁵ Wa zu e, <<Um hyanug jab-u uso-u no o zamun uka it u wa ne otte da, sedi Ru-u uso-u ri o ur-kot u-me ne.

⁶ No nak uka um nomte uso-u no m-tok u beb-du war-u ri ne ur-beet.

⁷ Sedi wa nongu me nom-u yo-o, wa swaske og-ur ri uso u-op. Sedi Ru-u yaag wun fun-yu wa dote u hon-su me da.

⁸ A wa zuye, <Gwaar i ut-kaap e ooge i ri,> se gwaar beet e ha mat-du yaag ut-kaap ne. Tumsu a wa swase jab-u wa uzu, <Gwaar i us-ker us-ker e ooge og-ur ro,> se ban-du gwaar beet e ha mat-du yaag us-ker us-ker.

⁹ Iya o Ru-u nomte, wa kub bisa-tu uso-u no, wa yasu me.

¹⁰ <<Da-u kab-du ut-men u ban-du ut-bisa nome, um nomug bo'. Um hyen gob-u gwaar e o us-naar

u so-yu u-gwaar ne e o us-ker us-ker, ko ut-dakur,
ko ut-kaap ne.

¹¹ Se bo' um nome, Wa-tom u-Ru zu me,
<Yakubu!> se um zu wa <Me ya.>

¹² Wa-tom-u-Ru zu me, <Gwat, bo hyan gob-u
gwaar i ooge us-naar ban-du ut-bisa i o us-ker
us-ker, ko ut-dakur, ko ut-kaap ne, remu zu um
hyanug nom-u Raban ooge nom-u bo u-beet.

¹³ Me ooge u-Ru u Beter, be-du na watu bo
yunuste ut-ta'ar m-kim uka ta'ar-du ut-huktin
tumsu be-du bo nomte us-tond u-me ne. U da-o
yage dak-u unō za naas u-da bo mu u dak-u ur-
mat-u ró.>>

¹⁴ Rahira e Riya e shus, e zu, <<Nong it ur-zwar
sok, it zamun u re-du nom-tu ut-kom tu uso-u it.

¹⁵ Wa muute it uka ham-ut ne. Wa babug it,
tumsu wa horusse shik-u bo tope remu it beet.

¹⁶ Nom-u ut-kom u Ru-u ya bo dugu-du uso-u it,
og-ur it de u ya'ag-u it ne, u remu iya nomon nom-
u Ru-u zu bo nom.>>

¹⁷ Se Yakubu suk neta-ut wa u ya'ag-u wa ne u-
dom rakum.

¹⁸ Se wa yun bisa-ut wa ut-beet u shu wa, wa
kargusse u nom-tu wa kume ne ut-beet u Padan-
aram se wa aruk m-mu u dak-u Kan'ana, u Gas-u
uso-u wa Ishaku otte u shu'ut.

¹⁹ Kanda Yakubu u neta-ut wa, u ya'ag-u wa
ne aruk, Raban o m-ra remu wa or-ut can-tu ca.
Rahira hiwis ru-tu u-bu tu na maye tu e'-du bu-u
tu ooge tu Raban. Tumsu wa aruk u to ne.

²⁰ Yakubu engusse ver-us Raban net-u Aram, u
wa gugumte waru wa uzu wa do'e u aruk.

21 Yakubu aruk u nom-tu wa otte ne ut-beet. Wa pus gi-yu Yufiretis, wa aruk m-da u-domu ror-tu dak-u Giriyaḏ.

Raban dorog Yakubu

22 Da-u rooge ut-tut, na waru Raban uzu Yakubu somog.

23 Se wa kargusse net-tu bu-u wa ut-beet ur-kot u wa ne e aruk m-som m-dor Yakubu m-roog ut-ta'er. Wa o dorru dim-u wa ut-mor u wa ne m-te ror-tu dak-u Giriyaḏ.

24 Se Ru-u haan udu Raban net-u Aram u bo' m-gyup da-u wa ooge m-roog, wa zu wa, <<A-bo o jarun bo zu Yakubu okon nom-o da, ko u so-o ko u yo-o da.>>

25 Raban bit wun da-u is gase u be-du wa nomte ur-rimpa u dom-u ror-du dak-u Giriyaḏ, Raban u net-ut wa ne e nom du e rimpa-de ut-mor u Yakubu ne.

26 Raban zu Yakubu, <<¿Yan-o bo nomu me iya? Bo engusse me us-ver, tumsu bo kub ya-ut-gwup-u ri m-nok sha-mu tok-ne i m-gag.

27 ¿Rem-u yan-o bo somte m-yasa bo engusse me us-ver? ¿Remu yan-o bo gugumte waru me, se um yage bo aruk m-yar u-tek ur-so, ut-sep ne, u gongu tu ur-so ne, us-moro ne?

28 ¿Yan-o hose bo yage um ham-ut ya-ut-gwup-u ri u ya'ag-u ya'ag-u ri ne um waru e uzu se ur-ho? Bo nomug nom-tu m-rag.

29 Um o ur-beb ne, du um dote u hon-su bo, sedi gyup-ne m-gyup Ru-u uso-u ro hyumug me uzu, a um o jarun um zu bo okon, ko u so-o ko u yo-o da.

30 U da-o bō arukte remu zu bō ekuste m-tumb ne uzu bō mu u bu-u ūso ró. ¿Sedi remu yan-o wa-e bō hiwiste me ut-ru?>>

31 Yakubu shus, wa zu Raban, <<Um o hog-du u-gyer, um kabug u jab-u ri uzu bō kab ya-ut-gwup-u ró dugu-du ri ur-beb.

32 Sedi a-bō hyane wakun u ru-u ró ne, wa za ut-shu'ut ur-fat da. U shu net-tu ko-ur ró beet, gwat u hi-du warró ko abite zu okon oro u it kabne dugu-du ró u ane udu ri. A-bō hyane, se bō kab.>> Yakubu nak hyen uzu Rahira hiwistun cun-du e'-du u-bu Raban da.

33 Raban to rimpa-ur Yakubu ukun, wa to me rimpa-ur Riya wa got, wa to tumsu be-du rimpa-du tok-ne neta-ut ró ut-yur sedi wa hyanug okon da. M-vaste wa to rimpa-ur Rahira.

34 Sedi, Rahira kabgun ru-tu u-bu tu na maye tu e'-du bu-u tu ooge tu Raban wa guns u nom-du ur-shu'ut u dom-u u-rakum wa shu'ut u dom-u de. Raban gotusse kohene wa hyanug okun da.

35 Rahira zu ūso-u wa, <<Uso u-bu ri, a jab-u ró na u-me ne da. Um da kerre ur-yune u-shu ró da, remu zu um o hyu-mu u-pyaat yu neta-ne.>> Se wa gotusse wa hyanug ru-u e'-du u-bu wa da.

36 Jab-u Yakubu nu sok wa shit Raban uzu, <<¿Yan-o um nome u yo-o? ¿Yan ba'as-to um nomu bō, tu bō otte u gotu me?

37 Bō cwagusse cwu-ut ri ut-beet tu um otte. U da-o kosu me okon oro u bō hyane u ooge u ró! Cin o u ane u-shu it, u-shu net-ut in, u kowan u hyan. Yage e nomu in kwup-du us-rem!

38 <<Um shu'ute u bō ne us-hak ur-shik (20). Mangu ca ró u so-u gwar-u ró ne e tamug naas-du

ut-men da. Um tamug tu-du ko u-ca u-gan ban-du ca ró da.

³⁹ Um tamug mutun bo u-du u-bisa u nom-yu ur-dog hoye da, bo wu me um top nom-u enke u-beet. Tumsu bo zu um top bo i na hiwe ko u-ho ko m-gyup.

⁴⁰ Um swaag ur-kob u nom-u bo m-ank u-ho, m-tor ne, um kum-ut m-roog m-gyup da.

⁴¹ Iya-o hak-us ri ur-shik um o nom-u bo m-tok u bu-u ró! Um nong us-hak op us-nas [14] u remu bo ye'et me ya-ut-gwup-u ró, tumsu us-hak us-shishin u remu ban-du bisa-ut ró. Bo swase me nom-u ooge og-ur ri u-so u-op.

⁴² Uzu u-Ru u uso-ut ri, Ru-u Ibrahi tumsu u Ru-u uso-u ri Ishaku wu wa nome m-zap u gyer-u wa ne, uzu wa o ur-kot u-me ne da, bo za yanug me ut-kom zan. Sedi Ru-u hyanug pama-u ri tumsu uka um nomte m-ank sok, o wa'e wa nomte bo ut-him gyup-ne m-gyep uzu a-bo jarun bo zu me okon da.>>

Yakubu ne e Raban e nomug estedu us-rem

⁴³ Raban zu Yakubu, <<Neta-ut ró ya'ag-u ri e, ya'ag-u e ya'ag-u ri e, ban-du bisa-ut ró tun-to tu ri to, nom-u bo hyane u-beet u ri o, bo o m-ha ne zyan-o um do'e ut-nom u da-o u mottu ya'ag-u ri ne, ko u ya'ag-u e, mate ne?

⁴⁴ Haane u da-o, u yo-u nom estedu us-rem, yage u shu'ut us-nap udu yo-u.>>

⁴⁵ Yakubu kabun ur-ta'ar wa ser de u-dak m-kim uka ta'ar-du ut-huktin, u shu'ut us-nap.

⁴⁶ Se Yakubu zu net-ut wa, <<Kargussun ut-ta'ar.>> Se e kabun ut-ta'ar e kargusse to ur-kir, e re nom ut-re u kit-u kir-ru ut-ta'aru de.

⁴⁷ Raban te'e be-ur re ur-dim Jegar-sahaduta, nom-u na zu iya (ur-kir du ut-bakus) tumsu Yakubu fog be-ur re Gareed, nom-u na zuye iya tumsu u rem-du Ibraniyawa <<ur-kir du ut-bakus.>>

⁴⁸ Raban zu Yakubu, <<Dinde kir-du ut-ta'ar de du us-nap de udu ro ne u ya-o.>> O wute na fog-ut de Gareed.

⁴⁹ Na fog be-ur re tumsu Mizupa, (nom-u na zuye iya be-du wadu ur-is), remu zu Raban zuug, <<Yage Yawe wa ur-is u dom-u yo, yo-u ship estedu us-remu din-de, da-u wakun zare u hyan-du oru wa da.

⁵⁰ A mune uzu bo nongu ya'ag-u ri nom-u yo-o ko bo sur m-ga tokon neta to, ko ba shu'ute uzu wakun zaaru kit-u yo-u da, bakse uzu Ru-u gwat-du yo.>>

⁵¹ Raban zu Yakubu, <<Kir-du ut-ta'ar u dinde, tumsu u ta'ar ur-dinde du um sere u tek-u me yo.

⁵² Dinde kir-de de o us-nap, tumsu damra du ur-ta'ar dinde de de'e bak-su yo-u, uzu um zaaru pas-du ta'ar-du rinde rem um nom-tu bo nom-u yo-o da, tumsu bo zaaru pas-du de rem bo nom-tu me nomu yo-o da.

⁵³ Yage Ru-u Ibrahi u Ru-u Nahor ne, u Ru-u uso-u e ne, u wa nom-u yo-u kwup-du us-rem.>>

Yakubu nom us-tond u dim-du u-Ru u ya-du u-gyer u uso-u wa Ishaku.

⁵⁴ Yakubu yaag ur-toog udu u-Ru ukun u-dom ur-ror wa bun ko-ur wun e haan u be-du re-du

nom ut-re. Da-u e tase re-du nom ut-re, kuna e roogte u gyup-m mo.

⁵⁵ Da-u is gase ur-wun tep tep, Raban ham-ut ya-ut ut-gwup u wa u ya'ag-u ya'ag-u wa ne wa wa'-u e nu-u so-o. Wa yune wa aruk m-mu.

32

Yakubu zongte wa gotun e Isuwa

¹ Yakubu tumsu wa re u-shu u ha-m wa ne, a-tom u-Ru haan e bit wun dom-u u-fun.

² Da-u Yakubu hyane un, wa zu, <<Din-de be-de, be-du u-Ru de.>> Wa wa'-u be-ur re ur-dim Mahanayim. Nomu na zuye Mahanayim <<ut-rimpa ut-yur.>>

³ Yakubu tom a-tomu wa ne u-shu wa m-ha udu yu-wuya wa Isuwa u gas-u Seyir, dak-u Edom.

⁴ Wa zu un, <<Nom-u no de zu Isuwa uso u-bu ri or-u ri ya, <Nom-u tok-u ro Yakubu zuye ya, um shu'ute udu Raban tumsu kuna um otte m-te uno da-o.

⁵ Um otte ban-du na, u ca ne, u janka ne, u gwaar ne, u tok-ne neta-ne u campa-ne. U da-o um o tomtun sin-se rem-se udu uso u-bu ri, uzu kome kwumu hyu-m pumo udu ro.>>

⁶ Da-u a-tom ne muune udu Yakubu, e zu, <<It Haag udu or-u ro Isuwa, wa oon u campa-ne ut-kok ut-nas [400], u no wa ne gotun.>>

⁷ Yakubu hog u-gyer sok u nom-u na waru wa ne, se wa mot net-tu ooge ur-kot u wa, u ban-tu ca ne u gwaar ne u rakum ne, ut-ban ut-yur.

⁸ Wa nong us-dorog uzu, <<Ko da Isuwa kwukup ban-du ur-gan, jiya ban-du ur-gan ut-kusum.>>

⁹ Se Yakubu nom us-toog, <<Ru-u uso-u ri Ibrahi, Ru-u uso-u ri Ishaku, Yawe, bo zu me, <Arke m-mu u dak-u ró u ko-ur ró ne, tumsu me ut-wa bo re u-shu.>

¹⁰ Me um korge na zu bo kosku me cwan-ut ró tumsu nip-ut ró ne tu bo kosu me da, me yu ooge tok-u ró. Da-u um yage u-bu tumsu um pus gi-yu Jodan, um zatte okon da se kom-yu m-ha, me ya u da-o bu-u ri shu'ute u yat-o ut-ban ut-yur.

¹¹ Yawe, me ya um o us-toog udu ró, bo gu me dugu kom-tu or-u ri Isuwa. Um o hog-du u-gyer uzu wa oon u zwarnu it m-dum, u ya'ag-u ri ne u neta-ut ri ne.

¹² Bakse uzu bo nongu me estedu us-rem, bo ut-wa um re u-shu tumsu bo ut-wa u ya'ag-u ri shu'ut u-tat ba m-herereg mu m-sa, mu zaare ut-ogre da.>>

¹³ Yakubu roog ukun be-du wa otte m-gyup m-gan, se wa dugur cwu-tu u-nya dugu nom-tu ut-kom-u wa, wa tom-ut to udu yu-wuya wa Isuwa:

¹⁴ Mangu gwaar ne ut-kok ut-yur [200], gob-u gwaar ur-shik [20], mangu ca ne ut-kok ut-yur [200], tumsu kag-u ca ur-shik [20],

¹⁵ u rakum ne ur-shik u op [30], u mangu na ne ut-shik ut-yur [40], gob-u na op, mangu janka ur-shik [20], tumsu gob-u janka op.

¹⁶ Wa wu tok-ne wa e gwat bisa-ut to, ut-ban ut-ban, wa zu tok-ne wa, <<Arkun u shu ri, u no ya' ur-ker u koduhe ban-du ut-bisa de.>>

¹⁷ Wa zu ban-du ooge u shu, <<Da-u or-u ri Isuwa haane udu no wa shit no, <¿No net wan to no ooge? ¿Tumsu hene o no otte m-ha? ¿Wana tumsu otte tun-to bisa to tu no otte ut-beet?>

18 Se nō zū wa, <Bisa-tū tok-u ró Yakubu to. Sedi tū u-nya to tū wa zū na yase ūso u-bu ri Isuwa. Wa oon ū dim-u it.> >>

19 Wa sur m-nomu ban-du u-yurumse ut-him, ūdu u-tuturse ne ū i ooge ū gwat-du ban-tū ut-bisa ne ut-beet: <<Nō beet nō do'e zū Isuwa nom-u u-gan ūka ūm zutte or-ut nō ne.

20 Sedi nō do'e zūdu wun, <Gwat tok-u ró Yakubu oon ū dim-u it.> >> Yakubu nong ūs-dorog ūzū <<Ūm o ūssa ūm swaan hi-ur rò ū remu nya-ū ūm tomte ū-shu ri, da-ū ūm hyane wun, jiya wunu kabu me ut-kom ut-yur.>>

21 Se cwu-tū u-nya tū Yakubu aruk ū-shu wa, sedi Yakubu roog ū-dim m-gyup ur-rimpa.

Yakubu nong ut-noos u-Ru ne

22 Da-ū gyup-mu nome Yakubu yune wa kub neta-ut wa ut-yur, ū tok-u neta-ut wa ne, ū ya'ag-ū campa-ne wa ne op u-gan wa pus gi-yu Jabok ū e ne.

23 Da-ū wa pase ū un ne ū din-de jit gwug-du u-koor de, wa pust nom-tū wa otte ut-beet.

24 Yakubu wa kuse ū war-wa ukun, yakun campa-ya haan wa nom ut-noos ū wun ne se ur-gas is.

25 Da-ū netu wa hyane wa kerge wun da, se wa tum sharru u-kut ū Yakubu de shate da-ū wa ooge ut-noos ū campa-u ya ne.

26 Se netu wa zū, <<Yage me ūm aruk, is haag m-gas.>>

Yakubu shus wa zū, <<Ūm da yagu bo da se bo wage me nu-ū so-o.>>

27 Netu wa shit wa zu, <<¿Dim-ur ró de na zu wane?>>

Wa shus wa zu, <<Dim-ur ri de na zuye Yakubu.>>

28 Se netu wa zu wun, <<Na zamun ut-swur m-fag bo Yakubu da, sedi Isra, rem uzu bo nong ut-noos u-Ru ne ut-net ne tumsu bo re ur-korro.>>

29 Yakubu shit wun, wa zu, <<Gag jab waru me dim-ur ró.>>

Wun zu wa, <<¿Remu u-yan o bo otte ussa bo nap dim-ur ri?>> Se wa wa'-u Yakubu nu-u so-o ukun.

30 Se Yakubu fog dim-du be-ur re Peniyer du na zuye, <<Shu-u u-Ru remu zu um hyanug u-Ru u-shu u-shu ne, m-ha iya ne um marug da.>>

31 Da-u ho-du o rwuun se Yakubu yage Peniyer, wa o m-da us-teger remu sharu u-kut-u wa shakte.

32 De wute Isra-ne tu-ut ap-mu u-kut da, u haan u da-o, remu zu kut-o na tumte Yakubu.

33

Yakubu gogon e Isuwa

1 Se Yakubu jakus is wa hyen Isuwa, u daan u campa-ne wa ne ut-kok ut-nas [400], se wa mot ya'ag-u wa u tek-u Riya, Rahira, u tok-ne neta-ut wa ne ut-yur.

2 Se wa wu tok-ne neta-ut wa u ya'ag-u e ne u-shu, Riya doron e u ya'ag-u wa ne, tumsu Rahira ne e Yusuhu m-vaste.

3 Yakubu aruk u nu-du. Da-u wa nome mottu te-du be-du Isuwa otte, wa do'e wa he ut-jwun u shu wa u-dak uso u-ta'er.

⁴ Sedi Isuwa nom m-som wa bit wun wa ham-ut wun, se wa haatun hi-ur wun u zag ut-kap-u wa, kowan su gut-du or-u wa. Un beet kowan hu us-kan.

⁵ Isuwa got ut-neta u yaag ne. Wa shit, <<¿Net-ut tun-to tu ooge ur-kot u bo ne wanne e?>>

Yakubu zu, <<Yaag-u u-Ru ya'u tok-u ró e.>>

⁶ Se tok-ne neta-ut rò, da-u e o mottu be-du wun otte e hikne e haan e he ut-jwun shu-u e u-dak u ya'ag-u e ne.

⁷ Riya haan u i wa yaag-e ne, e sokot u-dak u shu wun. M-vaste Rahira haan e Yusuha e he ut-jwun u shu wun.

⁸ Isuwa shit, <<¿Yan-o dorog-us ró, um hyanug ban-tu ut-bisa tun-to, ca, u gwaar ne, u na ne tu um goone u to ne u-fun?>>

Wa zu wun, <<Uso u-bu ri, um ut-sa um kum hyu-m pismo udu ró.>>

⁹ Sedi Isuwa zu, <<Um otte nom-tu koru me, shipse nom-ut ró hi-du war ró.>>

¹⁰ Yakubu zu, <<O'o, gag jab, abite um kwumug hyu-m pismo udu ró, kab nya-u ri, remu uzu hyan-du shu-u ró o sha-mu hyan-du shu-u u-Ru, bo ya u da-o bo kabug me u tek ur-so.

¹¹ Gag jab onke nya-u um haatun bo, remu zu u-Ru o ur-kot u-me ne um otte nom-u um o ussa u-beet.>> Yakubu ekse wun, wun kab nom-tu wa tomtun wun, Isuwa onk to ut-beet.

¹² Isuwa zu, <<To, zonge yo-u nok, me kosu bo u-fun.>>

¹³ Sedi Yakubu zu, <<Uso u-bu ri, bo hyanug ya'ag-u ri eken omon u rek-e, tumsu ban-tu ut-bisa

ēken otte ya-ut rekto ko'e, a it buze e m-som, e ut-murmusse beet.

¹⁴ Uso u-bu ri, gag jab, arke u-shu tok-u ró, it nokon cashi cashi, uka bisa-tu dote u kerru ur-nok u ya-ut e ne, me bitu bo u Seyir.>>

¹⁵ Isuwa zu, <<Yage um yage tokon net-ut ri to udu ró.>>

Sedi Yakubu zu wun, <<Uso u-bu ri, a se bo nong iya da! Nom-u um ooge ussa bo hog remer-m ri.>>

¹⁶ U gandi ho-ur re Isuwa aruk m-mu u dak-u Seyir.

¹⁷ Yakubu aruk m-mu u dak-u Sukot, kuna wa muute ur-be remu a-u-bu wa ne nom-ut ur-yu ukun. Tumsu wa nome bisa-ut wa u-shingi, o wa e wa fog-ut be-ur re Sukot, nom-u na zuye Sukot be-du ur-hure.

¹⁸ M-vaste, da-u Yakubu haane dugu Padan-Aram, wa teeg bo-u Shekem m-yar, dak-u Kan'ana, wa nom ur-rimpa ut-mor u-bo ne.

¹⁹ Yakubu oog ur-kengi du u-tak be-du wa nomte ur-shum u kwam-ut pus-to tu u-kok u-gan [100]. Dugu-du a-u-bu Hamor, uso-u Shekem, wa babe Yakubu kengi-ur re.

²⁰ Kuna wa mate ur-sak wa wa'-u de ur-dim Er Erohi Isra, dim-ur re na zuye, Ru-u Isra-ne.

34

Dinatu e net-tu Shekem

¹ Dekun ho-de Dinatu, gwup-u Yakubu ne e Riya, wa do'e u wa hatu eken ya-ut-gwup ut-riig i ooge u shu'ut u dak-u o.

² Sedi da-u zwar-u Hamor net-u Hiwi, faruk-u dak-u Shekem hyane Dina, wa kub wa, wa nom-u wa ur-ryapuk ur-beb.

³ Jab-u wa to udu Dinatu gwup-u Yakubu. Wa o cwan-tu gwup-u wa sok, wa nom us-rem uka wa dote u nak-du jab-u Dinatu u gom-ut wa.

⁴ Se Shekem zu uso wa Hamor, <<Um o ut-sa bo kwumnu me gwup unwa, u wa shu'ut neta ri.>>

⁵ Yakubu hog uzu Shekem naaste gwup-u wa Dinatu. Ba shu'ute uzu ya'ag-u campa-ne wa zaar u-bu da e o ur-dog u be-du gwat-du ut-bisa, wa zuug okon da se da-u e mune.

⁶ Hamor, uso Shekem, wa haan udu Yakubu wa nom us-rem u wa ne.

⁷ Da-u e o tek us-rem, ya'ag-u campa-ne Yakubu muun dugu ur-dog. Da-u e hoge nom-u nome, jab-u e nu sok, remu zu Shekem nomug nom-tu m'e u tek-u net-tu Isra du wa roogte u gwup-u Yakubu ne, nom-u kame da.

⁸ Hamor nom us-rem u Yakubu u ya'ag-u wa ne. Wa zu, <<Zwaru ri Shekem o u cwan-tu gwup-u no, um o us-kon, no ya' wa'-u-gwup-u no, Dina shu'ut neta wa.

⁹ Um o ussa u in nom ut-gu u tek-u in, u no ya' ya-ut-gwup-u no udu ya'ag-u campa-ne it, tumsu it ut-ya no ya-ut-gwup-u it udu ya'ag-u campa-ne no.

¹⁰ No ut-kere ur-shu'ut it, dak-u it u ya udu no. Shu'utun unō nom u-cerpa u it ne, a no kume u-tak u no ooge ussa, no ut-kere ut-o.>>

¹¹ Shekem nom us-rem u uso-u Dinatu ne u tu-wuto wa ne. Wa zu, <<Yagun um kum hyu-m pusmo udu no, me ya'u no nom-u no zuye u-beet.

¹² Kwupun me shik-u gorom u cwu-tu ur-gu ne u-tát uka nō otte ussa, me ut-top nomu nō ussa u-beet. Nom-u um ooge ussa u war-o ya me, wawup ko wa ut-shu'ut neta ri.>>

¹³ Remu zu Shekem naaste Dinatu, ya'ag-u campa-ne Yakubu poot Shekem e uso-u wa Hamor.

¹⁴ E zu un, <<It zaar u keru ut-nom iya da. It za ya-du gwup-u it udu i zatte ur-pes da, ut-shu'ut nom-tu m-'e udu it.

¹⁵ Fun-yu ut-doru ya, yu it dote ut-ees, abite zu nō ut-ees na nō nomu nō ur-pes uka it otte.

¹⁶ Da-u o it do'e ya'u nō ya-ut-gwup-u it, it ut-kab ya-ut-gwup-u nō, it-u ut-shu'ut u-me nō, in shu'utun us-gan.

¹⁷ Sedi a nō gugme ut-ees u na nom-u nō ur-pes, it-u kabu huno it Dinatu, it aruk u su it.>>

¹⁸ Hamor e wa'-u wa Shekem e ees u nomu un waru e ne.

¹⁹ Shekem naaste u-da u nom-du kon-us sin-se da, remu wa o u cwan-tu gwup-u Yakubu sok. Shekem wa na zege m-ya m-zeg a-u-bu wa ne.

²⁰ Hamor ne e Shekem e aruk, e huut rem-us se udu nengen-tu u-bo u is-yu u-bo.

²¹ E zu un, <<Net-ut tun-to huub-ut in to, in yagun un shu'ut in u ane jab gan. Dak-u uno o u-tát o korge cundu un. Se in gaan ya-ut-gwup-u un tumsu in yasun un ya-ut-gwup-u in e ga.

²² Sedi un ut-shu'ut u in ne u ane in shu'ut us-gan u un ne a shu'ute uzu inu campa-ne in ut-nom ur-pes, uka un otte.

²³ Sedi a in nome iya, bisa-ut un u nom-tu un otte ne to ut-shu'ut tu in, yagun in ees u rem-us un ne,

un shu'ut u in ne.>>

²⁴ Net-tu haane ut-beet u be-du ur-morog du u-bo e ees e kub Hamor ne e Shekem. Na nomu campa-ne beet i o u-bo ur-pes.

²⁵ Ba rooge ut-tut, ba shu'ute un omon u hog-du m-re mu ur-pes, ya'ag-u Yakubu yur, Simiyon e Rewi, tu-wuto Dinatu, e yune e kub us-van, e do'e e heese u-bo za nap-ur e, e horusse ya'ag-u campa-ne beet,

²⁶ m-ha Hamor ne e wa'u wa Shekem. Un horusse e u van-su m-wur u un, se un kabun Dinatu dugu bu-u Shekem m-mu rimpa-ur e.

²⁷ Se ya'ag-u campa-ne Yakubu, i kuse, e haan u be-du u-tu net-ne tut otte, u-bo e koos nom-tu e otte ut-beet, remu zu e naaste huno-u e.

²⁸ E haan e koos ban-du na un, u ca ne, u janka ne, u nom-tu un otte ut-beet u-bo tumsu u-do ne ut-kengi.

²⁹ E kub nom-tu ut-kom-u un ne u ya'ag-u un ne u neta-ut un ne, u nom-tu un otte bu-ut un ne ut-beet.

³⁰ Yakubu zu Simiyon e Rewi, <<No hattun me swa-u ur-kob. No wa'ag um shu'ute nom ut-gugum udu net-tu Kan'ana u net-tu Periziya-ne, net-tu o u shu'ut u dak-u uno. In za u-tat da, a un same net-ut un, un heese me m-dum, unu ho me u bu-u ri ne.>>

³¹ Se un shus un zu, <<It zaar u yage un nomu du-dim-u it iya da. Dina a gwup wa wu kowan do'e m-roog u wa ne da.>>

35

Yakubu arukte m-mu u Beter

¹ Ru-u zu Yakubu, <<Yune bo zong bo aruk m-mu Beter bo shu'ut ukun. Bo ma-u u-Ru be-du toog wu haane udu ro da-u bo some dugu-du huno-u ro Isuwa.>>

² Yakubu zu net-tu u-bu wa u net-tu o ur-kot u wa ne, <<U kowan u rust ham-ut tu ut-ru tu za ur-fat tu wa o u to ne, tumsu muutun hi-ur no u-hen ne tumsu no swase cwu-tu u-war u no.

³ Yunun in nokon m-ha u Beter, be-du um dote ma-u u-Ru ur-sak du toog, wu onke kon-us ri da-u um ooge u swadu ur-kob wu ooge ur-kot ne kohene o um huute.>>

⁴ Se un yas u Yakubu ham-ut tu ut-ru tu un otte u nom-tu ut-to un ne. Yakubu kub nom-ut to wa takus u-dak u kug-du yakun teyu u-kwuk ya u bo u Shekem.

⁵ Da-u un zonge un aruk, se gyer-u haan dugu-du u-Ru maas net-tu bo-tu kit-su bo-u o u-beet wakun kerge nom-du m-dum u Yakubu ne da.

⁶ Yakubu u net-tu ooge ur-kot u wa ne haan u bo-u Ruz (u na zuye Beter) u dak-u Kan'ana.

⁷ Yakubu mu be-du toog, ukun wa te'e de ur-dim Er-Beter, (nom-u na zuye, u-Ru u Beter) remu zu kuna Ru-u hatun udu wun ukun da-u wa ooge u som-mu or-u wa Isuwa.

⁸ Da-u Debora wu wurge Rebeka mare, se na dok wa u kug-du te-yu u-kwuk u-ta u Beter ne. Se na fog dim-du be-ur re Aron-bekot (na zu <<te-yu u-kwuk yu us-kan>>).

⁹ Da-u Yakubu mune dugu Padan-Aram, Ru-u sur m-haan udu wun, wa wa'-u wun nu-u so-o.

¹⁰ Ru-u zu wun, <<Dim-ur ro de na zuye Yakubu sedi na zamun ut-swur m-fag bo Yakubu da. Dugu

da-o dim-ur ró do'e ut-shu'ut Isra.>> Ru-u te'e wun ur-dim Isra.

¹¹ Ru-u zu, <<Me wa Ru-u otte ur-beb du koyan. Nom ur-mat u bo kum yaag u-tát, ut-dak u-tát to de rwuun, faruk-tu do'e u rwuun dugu ya'ag-u ró.

¹² Tumsu me ya'u bo dak-u um tame ya-du Ibrahi ne e Ishaku. Me ya'u bo dak-u o udu ya'ag-u ró I do'e haan u dim-u ró.>>

¹³ Ru-u aruk wa yagu wun ukun u be-du wa nomte us-rem u wun ne.

¹⁴ Yakubu ser taar-ur yadde uka ta'ar-du ut-huktin wa yunus de m-kim be-du Ru-u nomte us-rem u wa ne, se wa aguz ke u-dom sha-mu ya-du toog u nom-tu ut-swa ne u-dom, wa daas m-noog u-dom tumsu.

¹⁵ Yakubu fug be-du Ru-u nomte us-rem u wa ne Beter.

Mar-m Rahira ne e Ishaku

¹⁶ Se un aruk un yage Beter. Tun un o m-ra u bo- u Eparat ne, Rahira heese remu ut-men tu ur-mat wa so ur-kob sok.

¹⁷ Da-u wa swa ur-kob udu ur-mat, neta wu gwat-du wun udu ur-mat zu wun, <<A-bo hog u-gyer da, u da-o bo swurug m-kwum ya-du ur-campa de.>>

¹⁸ Da-u Rahira ooge u mottu m-mar, sedi u vu'e su m-vaste wa, wa fug dim-du ya-du ur-campa wa Benomi (nom-u na zuye iya, <<Wa'-u swadu ur-kob>>). Uso ur-ya fug ur-ya Banyamin (na zu <<Wa'-u kom ut-cwa u ri>>).

19 Rahira murus na dok wa u fun-yu ha-mu Eparat (na zu Betarami).

20 Yakubu ser ur-ta'ar du ut-bakus u saag-u Rahira, had da-o ta'ar-ur re omon ukun.

21 Isra sur m-hikne wa do'e wa ser ur-rimpa u Migdar Edar.

22 Da-u Isra ooge u shu'ut ukun, Ruben roog u Biruha ne, neta ur-kit u uso wa. Yakubu hog rem-us se za naas u-da.

Yakubu otte ya'ag-u campa-ne op u yur.

23 Yaag-u campa-ne Riya:

Ruben (mat-du u-shu Yakubu),

u Simiyon,

u Rewi,

u Yahuda,

u Issakar,

u Zeburun.

24 Yaag-u campa-ne Rahira o:

Yusuhu u Banyamin.

25 Yaag-u campa-ne Biruha,

tok-u Rahira o:

Dan u Napari.

26 Yaag-u campa-ne Zirpa,

tok-u Riya o:

Gad u Ashur.

Tun-to to ooge dim-tu ya'ag-u campa-ne Yakubu e na matu wa u Padan-Aram.

Mar-m Ishaku

27 Yakubu haan u-bu udu uso wa Ishaku u Mamre, u dapus Kiriyat Arba (u na zuye Hebron), be-du Ibrahi ne e Ishaku shu'ute.

28 Ishaku nong us-hak ut-shik ut-jwur [180].

²⁹ Ishaku nom vu'e su m-vaste wa, wa murus wa bit uso-tu uso-ut wa. Wa nong us-hak u-tat, ya'ag-u campa-ne wa Isuwa ne e Yakubu dok wa.

36

Yaag-u Isuwa

¹ Unto to ooge ogur-tu ko-ur Isuwa (Tumsu wa na fuge Edom).

² Isuwa gaan ya-ut-gwup yur dugu Kan'ana: Ada, gwup-u Eron ya-Het-ne, u Ohoribama, gwup-u A-na tumsu wa'-u wa'-u Zibeyon wa-Hiwi-ne.

³ Isuwa sur m-ga neta u-tuturse wu na foge Basemat. Basemat wa ooge gwup-u Ismaru tumsu du-dim-u Nebayot.

⁴ Ada matu Isuwa Eripa, Basemat mut Rewer.

⁵ Tumsu Ohoribama mut ya'ag-u campa-ne, Jewus, Jaram, u Kora ne. Yaag-u campa-ne e beet na mak-tu Isuwa e dak-u Kan'ana.

⁶ Isuwa kub neta-ut wa, u ya'ag-u wa ne u nom-tu u-bu wa ne ut-beet bisa-ut wa ne, u nom-tu ut-kom-u wa kume u dak-u Kan'ana ut-beet, wa hate m-ra dugu-du huno wa Yakubu.

⁷ Remu tat-u bisa-ut un, za ut-nome un shu'ut ur-be ur-gan da, be-du un otte u shu'ut de zaar u koru un beet da.

⁸ Isuwa (wu na zuye Edom) shu'ut u gas-u ror-tu dak-u Seyir.

⁹ Unto ooge ogur-tu ya'ag-u Isuwa, net-u Edom, wu ooge u shu'ut u gas-u ror-tu dak-u Seyir.

¹⁰ Dim-tu ya'ag-u campa-ne Isuwa ya:

Eripaz (wa'-u Ada neta Isuwa) u Rewer (wa'-u Basemat neta Isuwa).

- 11 Yaag-u campa-ne Eripaz:
 Teman, u Omar, u Zepaho, u Gatama, u Kenaz.
- 12 Eripaz otte neta ur-kit wu na foge Timuna.
 Wa mate Amarek wu ooge neta us-kit
 Eripaz. E ooge ya'ag-u ya'ag-u campa-ne i
 neta Isuwa Ada.
- 13 Yaag-u campa-ne Rewer:
 Nahat, u Zera, u Shamma, u Miza. Ine e o
 ya'ag-u ya'ag-u neta Isuwa Basemat.
- 14 Yaag-u campa-ne neta Isuwa
 Ohoribama gwup-u Ana tumsu wa'-
 u wa'-u Zibeyon, e wa mate Isuwa:
 Jewus, u Jaram, u Kora ne.
- 15 Ine e ooge ut-faruk u tek-u ya'ag-u Isuwa wu
 shu'ute yu-Yat-ya ut-ko u-tat.
 Yaag-u campa-ne Eripaz mat-du u-shu Isuwa,
 Wa shu'ute yu-Yat-ya ko-ur Teman, Omar,
 Zepaho, Kenaz,
- 16 u Kora, u Gatama, u Amarek ne. Ine e ooge
 i-yate ur-ko dak-u Edom wu rwune dugu Eripaz.
 Ine beet e ooge ya'ag-u ya'ag-u Ada.
- 17 Yaag-u campa-ne wa'-u Isuwa Rewer:
 Nahat, u Zera, u Shamma, u Miza ne. Ine i-
 yate kodu rwune dugu Rewer Edom; e ooge
 ko-du ya'ag-u neta Isuwa Basemat.
- 18 Yaag-u campa-ne neta Isuwa Ohoribama:
 Yu-Yat-ya Jewus, u Jaram, u Kora ne. E ooge
 i-yate i rwune dugu neta Isuwa Ohoribama
 gwup-u Ana.
- 19 Ine o ya'ag-u campa-ne Isuwa (wu na zu
 Edom), tumsu tunto o faruk-ut e.

Yaag-u Seyir

²⁰ Tunto o dim-tu ut-ko tu ya'ag-u campa-ne i
rwune dugu-du Seyir ya-Hori-ne, e o u shu'ut u
dak-u Edom:

Rotan, Shobar Zibeyon, Ana,

²¹ Dishon, Ezer, u Dishan. Ine o i-yate ko-du
ya'ag-u campa-ne Hori, ya'ag-u Seyir, e o shu'ut u
dak-u Edom.

²² Yaag-u campa-ne Rotan e o: Hori u Heman,
huno-u ya-i neta Rotan wa na zuye Timna.

²³ Yaag-u campa-ne Shobar:

Arban, Manahat, Ebar, Shepaho, u Onam ne.

²⁴ Yaag-u campa-ne Zibeyon e o:

Aya u Ana. A-na wu hyane fug-su m-per yu
bu-mu m-dung ur-dog da-u wa ooge u gwat-
du janka uso wa.

²⁵ Ana otte yaag yur:

Ya-du ur-campa na zu wa Dishon tumsu ya-du
ur-gwup na zu wa Ohoribama.

²⁶ Yaag-u campa-ne Dishon e o:

Hemadan, Eshaban, Itaran, u Keran.

²⁷ Yaag-u campa-ne Ezer e o:

Birhan, Zaaban, u Akan ne.

²⁸ Yaag-u campa-ne Dishan e o:

Uz u Aran ne.

²⁹ Ine e o i-yate ko-du Hori:

Rotan, Shobar, Zibeyon, Ana,

³⁰ Dishon, Ezer, u Dishan. Na panug dim-tu
ko-ur Hori u dim-tu i-yate ne, e o u shu'ut u dak-
u Seyir.

Faruk-tu Edom

³¹ Tunto o dim-tu ut-faruk tu ooge ur-faruk u
dak-u Edom kanda wakun faruk wa nom ur-faruk
dak-u Isra:

- ³² Bera (zwaru Beyor), wa shu'ut faruk-du Edom. Dim-du bo-u na zuye Dinahaba.
- ³³ Da-u Bera mare, Jobab zwaru Zera dugu Bozara, wa shu'ut ur-faruk.
- ³⁴ Da-u Jobab mare, Husan dugu dak-u Tema-ne wa duus ur-faruk.
- ³⁵ Da-u Husan mare, Hadad zwaru Bedad wu re bo-u Midiya dak-u Mowab, wa re ur-faruk. Dim-du bo-u wa o na zuye Afit.
- ³⁶ Da-u Hadad mare, Samara wu rwune dugu bo-u Masareka wa shu'ut faruk.
- ³⁷ Da-u Samara mare, Shawuru wu rwune dugu bo-u Rehobot u Gas-u gi-yu Yufiretis wa shu'ut faruk.
- ³⁸ Da-u Shawuru mare, Baar-hanan (zwaru Akubor) wa duus ur-faruk.
- ³⁹ Ba Baar-hanan zwaru Akubor mare, Hadar shu'ut faruk, dim-du bo-u wa na zuye Pawa. Dim-du neta wun de na zuye Mehetaber gwup-u Matad, gwup-u Mezahab.
- ⁴⁰ Tun-to to o dim-tu i-yate i rwune dugu-du Isuwa, i ooge u shu'ut ut-be e te'e uka ko-ut e:
Timna, Arba, Jetet,
- ⁴¹ Ohoribama, Era, Pinon,
- ⁴² Kenaz, Teman, Mibazar,
- ⁴³ Magadiyer u Iram ne.
- E ooge i-yate Edom, u e otte u shu'ut u dak-u e otte.
- Isuwa ooge uso u Edom-ne.

37

Yusuhu nong bo'

¹ Yakubu shu'ut u dak-u Kan'ana, be-du uso wa tamte shu'ut-du ur-hamut.

² Ogor-tu ya'ag-u Yakubu ya:

Da-u Yusuhu ooge us-hak op us-ta'er [17], wa o u gwat-du ban-du ut-bisa u tu-wuto wa ne, ya'ag-u campa-ne Biruha u ya'ag-u campa-ne Zirpa, neta-tu uso-u wa, se wa haatun uso e rem-su za so-se u mottu nomu tu-wuto wa ooge ut-nom.

³ Isra cwanug Yusuhu m-zeg ya'ag-u campa-ne wa beet, remu zu wa matuk wa' u da-u nengen-ur wa. Isra nomu Yusuhu toggo-u so-ya.

⁴ Da-u tu-wuto wa hyane uzu uso-u e zek-u cwan-ut wun, e gugum wun. E nomtu wun rem-us so-se da.

⁵ Yusuhu nom bo' da-u wa ware tu-wuto wa ne bo'u wa nome, e sur m-gugum wa.

⁶ Wa zu un <<Hogon bo'u um nome.

⁷ Da-u in ooge u gugur-du gug-tu fat u-tak se du ri gug-de yune ur-ees m-kim, da-u o tu no gug-to haane to gunus du ri gug-de to kwukut u-dak.>>

⁸ Tu-wuto wun zu wun, <<¿Bo ut-sa bo shu'ut faruk u-domu it? ¿Bo ut-gwat uzu bo ut-shu'ut faruk-u it?>> Se e sur m-gugum wun remu bo'u wa nome u nom-u wa waru e ne.

⁹ Da tase sur m-nom okon bo' o. Wa waru tu-wuto bo'-u o, wa zu, <<Hogon, um swurug m-nom okon bo' o, sedi u uno da-o, ur-ho, u pyaat ne, u reger ne op-u yur e he ut-jwun u shu ri.>>

¹⁰ Uno da-o wun wargu uso ro bo'-u o uka wa wartu or-ut wa ne, se uso wun hagusse wun. Wa zu wun, <<¿Bo m-hyan uzu ino ro u-me ne u tu-wuto ro ne it-u ut-haan it he ut-jwun u-dak u-shu ro?>>

¹¹ Sedi tu-wuto Yusuhu o ur-shub, uso wun hu us-dorog uzu, yan-o bo'u no ooge ut-zu.

*Tu-wuto Yusuhu
bupuste wa*

¹² Dekun ho-de or-ut wun o u gwat-du ban-du ut-bisa tu uso e u Shekem.

¹³ Isra zu Yusuhu, <<Uka bo nupte, tu-wuto ro o u gwat-du ut-bisa u dapus Shekem. Zonge um tom bo udu e.>>

Wa zu wun, <<Um zongte.>>

¹⁴ Se uso un zu wun, <<De'e, bo hyan tu-wuto ro ne u ban-du ut-bisa ne uka e otte, se bo mun bo waru me uka e otte.>> Yakubu tom Yusuhu dugu fug-yu Hebron m-ha Gas-u Shekem.

Da-u Yusuhu teye bo-u Shekem,

¹⁵ wakun net wa hyen wun ut-riig ur-dog wa shit wun, wa zu wun, <<Yan-o bo ooge ut-goot?>>

¹⁶ Yusuhu zu, <<Um o gotu tu-wuto ri ne. Gag jab, kbo bo waru me be-du e otte u gwat-du ut-bisa?>>

¹⁷ Se net-u wa zu wun, <<U, un yunge dugu ane, sedi um hok un o ut-zu, <Yage in de'e u gas-u Dotan.>>>

Se Yusuhu dor or-ut wa ne m-ha Dotan, wa bit un ukun u Dotan.

Na bupuste Yusuhu m-tok

¹⁸ Da-u or-ut Yusuhu hyanne wa u daan, e nup wa dugu m-ra. Da-u wa nomne ut-mor u un ne, un gug nu-ut un uzu un ho Yusuhu.

¹⁹ Un zu or-ut un ne, <<Wa-bo'-u wa ya jit u one.

²⁰ Haanun, yagun in hoon wun na guns wun u men-tu ur-gan u-me du-ut tun-to se na zu nom-yu

ur-dog hooste wun. Na hyan ma-du bo'-u wun uka
o dote ut-nom!>>

²¹ Da-u Ruben hoge nom-u un o ut-sa ut-nom,
wa su wa ruut wun dugu kom-ut un, Ruben zu un,
<<Ana ho wun da.

²² Ana aguz m-hyu da. Gunsun wun u men-tu
ut-ur ur-du u ane u-me ur-dog, sedi taas u wakun
o m-tam wun da.>> Ruben zuug iya remu uzu wa
ruut te wun m-yasa dugu-du e u wa muut wun udu
uso wun.

²³ Da-u Yusuhu teene be-du or-ut wa ne otte, se
e kemusse toggo-u so-ya yu wun otte m-wa e host
ya.

²⁴ Se un kub wa, un guns wa u men-tu ur-du du
zatte m-bu da, bu-mu zaar de da.

²⁵ Un o u shu'ut u re-du nom ut-re, se un jakus
is un hyan ban-du Isma'iru-ne a-u-cerpa-ne, e oon
dugu Giriyaad. E gakkun rakum-u e cwu-tu wus u-
hakun ne ut-go ut-go, u noog-mu mur ne, e o dom-
u u-fun u huutu to u Masar ut-bab.

²⁶ Yahuda zu huno-ut wa, <<Yan swurmō in do'e
ut-kwum a in hoon or-u in tumsu in takus hyu-m
wa?

²⁷ Haanun, in bupus wun udu net-u Isma'iru-ne.
A in o m-tam wun da, ba shu'ute or-u in wa u oye.
War-u in o u hyu-m in ne.>> Or-ut wun ees u nomu
wun waru e ne.

²⁸ Da-u netu u-cerpa tu Midiya-ne ne haane, tu-
wuto Yusuhu rwutun wa dugu ut-u ur-du. E bupus
wa udu net-ut to kwam-ut pus-to shik ur-shik [20],
na kub wa m-cwa u Masar.

²⁹ Da-u Ruben barme u be-du du-ur re wa
hyanug Yusuhu da, se wa kemusse cwu-tu u-war
u wa u remu namu jab.

³⁰ Wa aruk m-mu udu or-ut wa ne wa zu e, <<Wa'-u wa zamun ukun da, u da-o ɓre-o um dote ut-nom?>>

³¹ Se or-ut Yusuhu ho gobor-du u-gwaar, e guns toggo-u Yusuhu hyu-mu u-gwaru mo.

³² Un kub toggo-u so-ya ya un muutu uso un tumsu un zu, <<It kwumug toggo-u inya. Gwat bo hyan ko toggo-yu zwaru ro ya re.>>

³³ Wa nup ya. Wa zu, <<Toggo-yu zwaru ri ya, yakun nom-yu ur-dog tuuste wa, za u-sakna na tuuste Yusuhu.>>

³⁴ Yakubu kemusse toggo-yu u-waru wa. Wa wu cwu-tu kose-du namu jab wa nom m-roog u-tat wa o dorog-us Yusuhu.

³⁵ Yaag-u wa beet e haan e rustu wa jab, sedi e kerge rustu jab-u wa da. Wa zu, <<U tek-u namu jab se, um heeg u-sag u be-du zwaru ri otte.>> Se wa nom us-kan u remu Yusuhu.

³⁶ Da tase, net-tu Midiya-ne e bupse Yusuhu udu Potipa wu ooge u tek-u i-yate Faruk-u Masar, Potipa wa ooge yu-Yat-ya e'-du pyu.

38

Yahuda e Tamar

¹ U da-u o, Yahuda yage tu-wuto wa u tu-dimu wa ne. Wa do'e wa shu'ut udu wakun campa wa wu bo-u Aduram na zu wa Hira.

² Kuna Yahuda hyente gwup net-u Kan'ana wa'-u Shuwa. Yahuda gu wa wa roog u wa ne.

³ Wa nom ut-men wa mut ya-du ur-campa, na te'e wa ur-dim Er.

⁴ Wa sur m-nom ut-men wa mut ya-du ur-campa na te'e wa ur-dim Onan.

⁵ Wa mut tumsu ya-du ur-campa wa te'e de ur-dim Shera. U da-u Yahuda o Kezib da-u o wa matu Shera.

⁶ Yahuda nongu mat-du u-shu wa Er ur-gu, na zu neta wa Tamar.

⁷ Sedi Er, mat-du u-shu Yahuda, net-u yo-wa wa udu Yawe; se Yawe ho wa.

⁸ Se Yahuda zu Onan, <<Rooge u neta yu-wuya ro ne, yu-wuya ro marug za wa'. Remu iya ga bomsu wa bo roog u wa ne ko bo kwumu yu-wuya ro yaag i do'e re-du og-ur wa rem uzu iya-o kim-us in zutte bo nom.>>

⁹ Sedi Onan nup uzu ya'ag-u e za shu'utu ya'ag-u wa da; da-u wa ooge m-roog u neta yu-wuya wa ne, se wa daas ut-bas u-dak u taas wa matu yu-wuya wa yaag da.

¹⁰ Sedi nom-u wa nome shu'ute nom-u yo-o udu Yawe; se wa kub fat-ur ro.

¹¹ Yahuda zu Tamar kumu wa, <<Shu'ute uka bom-us u bu-u uso-u ro, se Shera zwaru ri rogomte.>> Wa nong iya remu zu wa nong us-dorog uzu, <<Wa kere ut-mar kowa, uka tu-wuto wa.>> Se Tamar aruk m-mu wa shu'ut u bu-u uso wa.

¹² Da-u hak-su nome u-tat neta Yahuda, gwup-u Shuwa, marug. Da-u Yahuda tase namu jab, wa do'e u Timna, udu net-tu ooge orru can-tu ca wa, u huub-u wun ne Hira netu Aduram wa do'e u wun ne.

¹³ Da-u na waru Tamar, <<Uzu uso-uampa ro u fun-yu ha-mu Timna u remu wa or-ut ca wa.>>

¹⁴ Tamar nak uzu Shera rogomte, sedi okon nomo zaar u na nome uzu u wa haan wa ga wa da. Remu iya wa host cwu-tu ut-bomos wa hobogse hi-ur wa u-gere remu wa engusse hi-ur wa. Se

Tamar shu'ut u kit u-fun yu na tote me bo-u rek-o u na zuye Enayim, yu ooge dom-u fun-yu ha-mu Timna.

¹⁵ Da-u Yahuda hyane wun, wa kub uzu wa-u-as wa, remu uzu wa hogopte shu-u wa u-gere.

¹⁶ Wa nak uzu kumu wa da, wa do'e udu wa u kit-u fun. Wa zu, <<Haane um roog-u bo ne.>>

Se Tamar zu, <<¿Yan o bo de ya'u me u bo roogte u-me ne?>>

¹⁷ Se wa zu, <<Me ya'u bo ya-u gwaar ban-du gwaar-u ri.>>

Tamar zu, <<¿Okon oro u bo do'e ya'u me u do'e ut-shu'ut us-nap kada bo tomtun me u-gwaar?>>

¹⁸ Wa zu, <<¿Yan go-du us-nap se bo ut-sa?>>

Tamar zu wun, <<Hatun me kom-yu m-ha ro, u-regez yu gekes ne u kwat-yu u-kom u ro ne yu otte dim-ur ro ne.>> Se wa yase to udu wun. Se Yahuda roog u wun ne, se Tamar nom ut-men dugu-du wun.

¹⁹ Da un tase, Tamar yune m-mu, wa hast gerreyu wa hopse, se wa wu cwu-tu ut-bomos wa.

²⁰ Da tase Yahuda tom huub-u wa Hira netu Aduram u ya-u gwaar ne, u remu wa kabtun nom-tu wa yase neta-u ya, sedi Hira hyanug Tamar da.

²¹ Se wa shit campa-ne i ooge ukun, wa zu, <<¿Hene o kaar-yu be-du m-gir yu ooge u ana otte, kaar-yu nome ut-huuk u Enayim u kit u-fun?>>

E zu wun, <<Yakun kaar ya yu be-du m-gir zaar u shu'ut u ane da.>>

²² Se wa mu udu Yahuda, wa zu, <<Um hyanug wun da. Net-tu o ukun e zuug, <E tamug nap-du u-kaar o ukun u be-du m-gir da.>>

23 Yahuda zu, <<Yage wa shipus nom-tu wa otte, taas in shu'ut nomtu ut-numus da. Me ya um tom-ut te wun ya-u gwaar yu o yunne, sedi bo hyanug wun da.>>

24 Da pyaat-su us-tut arke, na waru Yahuda, <<Kumu ro Tamar cwaag u fun-yu m-kaar, u remu iya wa o ut-men ne.>>

Yahuda zu, <<Rwutun wun u dim-u u-bo, no doos wun u-ra se wa marug.>>

25 Da-u na rwutun Tamar u remu na hoot wa, se wa nom tom udu kumuwa uzu, <<Se wa zu um o ut-men ne dugu-du net wu otte tun-to nom-to. Gwatun to no hyan ko wana otte to. Kom-yu m-ha wa ya u kwat-yu u-kom u wa ne u regez yu gekus wa ne.>>

26 Se Yahuda bakus nom-ut to. Wa zu iya o <<Wun zek me ur-mot, remu zu um yaag wun wa'-u ri Shera wa ga wun da. Um nom-ug nomu so-o da.>> Wa swurug m-roog u wun ne tumsu da.

27 Da da-u ur-mat nome, se Tamar mut ya-ut-zwar yur.

28 Da-u wa ooge ur-mat, wa-gan rwutun kom-u wa u-do; Se wu ooge u mastu wun wa kub u-randi wa gagu wa ur-kwaz-du u-kom. Wa zu, <<Unwa wa ba-e m-rwuun.>>

29 Sedi da-u wa haste komu wa, oru wa bu m-rwuun. Wa mastu wun zu, <<Gwat uka bo mortun m-yat iya!>> Se wa te'e wa ur-dim Perez.

30 Du-dim rwuun u randi-u jaz-ya ne m-gag u kom-u wa, na zu wa Zera.

39

Yusuhu u neta Potipa ne

¹ Da tase, ko-du Isma'iru-ne e kub Yusuhu m-ha u Masar. Kuna Potipa oot-un Yusuhu dugu-du un. Potipa net-u Masar wa wu ooge u tek-u i-yate Faruk tumsu yu-Yat-ya yu ur-e' wu nome e'-du faruk.

² Yawe o ur-kot u Yusuhu ne. Da-u wa ooge u shu'ut u bu-u yu-Yat-ya wa netu Masar, wa shu'ut wa re-du ur-korro u nom-u wa o ut-nom u-beet.

³ Potipa hyanug uzu Yawe u-Ru o ur-koto u Yusuhu ne, remu zu wa yaag Yusuhu re-du ur-korro u nom-u wa o ut-nom u-beet.

⁴ Yusuhu kum hyu-m pus-mo udu Potipa wa nom ur-so u wa ne. Wa wu Yusuhu shu'ut wawat-du bu-u wa u nomu wa otte ne u-beet.

⁵ Dugu da-u o Potipa wu Yusuhu wa shu'ut yu-Yat-ya bu-u wa u nomu wa otte ne u-beet, Yawe wa'agu bu-u net-u Masar Potipa nu-u so-o u rem-u Yusuhu. Nom-tu u-bu wun ut-beet to hu m-da hon-hon, u nom-tu ur-tomu wun ne, u bisa-tu u-bu ne to hu u re-u u-shu.

⁶ Potipa yasu gwat-du nom-tu wa otte ut-beet, ko-uyan shu'ut u kom-ut Yusuhu. Potipa ruus-u fun-u ko-uyan u-beet. Ga-du ut-re de Potipa dote u nom-du us-dorog u warre.

Yusuhu otte u-ma u-war u so-o u zwarru m-hyan u zwarru u-shu ne.

⁷ Remu iya, da okun da-o nome neta Potipa got war-u Yusuhu wa heese cwan-ut Yusuhu. Dekun ho-de wa zu wa, <<Haane bo roog u-me ne!>>

⁸ Yusuhu gugum, wa zu neta yu-Yat-ya wa, <<Gwat! Uso u-bu ri, za wadu jab-u okon u bu-u uno da. Nom-u wa otte u-beet wa ya'aste ko-uyan u kom-ut ri um ha gwat-du to.

⁹ U-bu ane wakun zaar wu zege me da. Yu-Yat-ya ri hooste me okon u ana da se bo, u remu zu bo neta wa bo oye. ¿Re-o um dote u nom-du nom-ut yo-to ut-ba'as ne u shu u-Ru?>>

¹⁰ Neta-u ya re u-shu nomu Yusuhu us-rem koyan ho-de, Yusuhu gugum wa roog u wun ne, ko wa dapurse wun.

¹¹ Dekun ho-de Yusuhu cwaag u-bu remu wa nom-ut ank-mu u-bu, u tek-u tok-ne wakun zaar u-bu da.

¹² Se neta-u ya shipis toggo-u Yusuhu. Wa zu, <<Rooge u-me ne!>> Yusuhu ru m-som u-do, sedi wa yage toggo-u wa u kom-ut wun.

¹³ Da-u wun hyane Yusuhu somog, wa yage kustu m-wa u wa udu wun wa aruk m-som m-rwu u-do,

¹⁴ se neta-u ya fog tok-ne u-bu wa. Wa zu un, <<Gwatun! Campa ri haatun tok netu Ibra-ne u ane wa muute na ragne! Wa cwagun u kur-u ri u remu wa nomtu me ur-ryapuk, um nom ut-jar myat.

¹⁵ Da-u wa hoge um nong ut-jar, se wa ru u-bu m-som, wa yage toggo-yu do u wa udu ri.>>

¹⁶ Wa cin toggo-yu u-war u Yusuhu se da-u yu-Yat-ya wa muune.

¹⁷ Se wun ware campa ro nomu nome, uzu, <<Tok-u wa wu bo kabne in dugu Ibra-ne, wa cwagun u-me kur-u ri wa o ussa wa nomu me ur-ryapuk.

¹⁸ Tumsu da um nome ut-jar, wa aruk m-som. Wa yage toggo-yu do wa u kom-ut ri, wa som m-rwu u-do.>>

¹⁹ Da-u yu-Yat-ya Yusuhu hoge nomu neta wa ware, uzu iya o tok-u wa nonte neta wa, se Potipa nom jab sok.

²⁰ Se yu-Yat-ya Yusuhu huut wa u bu m-tok be-du faruk cinte i nome wa ut-ba'as, wa shu'ut ur-kot u tok-ne.

²¹ Yawe o ur-kot u Yusuhu ne u bu-u m-tok, wa kose wa ut-cwan, wa kum hyu-m pusmo udu wa e'-du bou m-tok.

²² Yu-Yat-ya a e'-du bu-u m-tok yasu Yusuhu gwadu a-bu-u m-tok, ko-uyan o na o ut-nom Yusuhu wa o yu-Yat-ya.

²³ Yu-Yat-ya a-bu-u m-tok yage ko-uyan u kom-ut Yusuhu. Yawe o ur-kot u Yusuhu ne, wa yaag wa re-du ur-korro u bu-u m-tok.

40

Yusuhu wargu a-bu-u m-tok ne yur bo'-su e nome

¹ Da-u okon da-o arke, se tok-ne Faruk-u Masar yur nom nom-u nase faruk jab. Yu-Yat-ya ya-du faruk nomtu ut-swa u yu-Yat-ya zwa-u wa ur-beredi ne e beet e nomu yu-Yat-ya e nom-u na-su Faruk-u Masar jab.

² Se Faruk-u Masar naas jab sok u remu i-yate wa ne yur, yu-Yat-ya ya-du faruk nomtu ut-swa u yu-Yat-ya zwa-u wa ur-beredi ne.

³ Wa tage e u bu-u yu-Yat-ya a-gwat-du bu-u m-tok ne u be-du Yusuhu otte tage.

⁴ Yu-Yat-ya a-gwat-du bu-u m-tok wu' Yusuhu wa shu'ut wa-gwat-du un.

Da-u un ooge me bu-u m-tok u-da u-tat.

⁵ M-gyup m-gan, yu-Yat-ya ya-du faruk nomtu ut-swa u yu-Yat-ya zwa-u wa ur-beredi ne e nom bo' u-da u-gan bu-u m-tok, bo' un beet kowan o mu wa sha-mo.

⁶ Da-u Yusuhu haane udu un ur-wun, wa hyen uzu un o namu jab.

⁷ Yusuhu shit i-yate i o m-tok udu Faruk-u Masar, i oye ur-kot u wa ne u bu-u m-tok-u yu-Yat-ya wa. Wa zu e, <<¿Yan-o no otte u na-su shuut no inya?>>

⁸ E zu wun, <<It nong bo' it yur. Wakun zaar hen wu de waru it zun-mu bo'-us o da.>>

Se Yusuhu zu un, <<Ru-o yu'e zun-mu ko-uyan, warun me bo'-su no nome.>>

⁹ Yu-Yat-ya ya-du faruk nom-tu ut-swa waru Yusuhu bo'-u wa nome, wa zu, <<U-me bo' um hyang te-yu inabi u-shu ri.

¹⁰ Te-yu inabi ya o us-fe ne us-tut. A wa tak-ne nom-du ut-ran, se pyak-ut tu rwuun, za wa'as ya'ag-u inabi rwuun.

¹¹ Me hen um o m-shup u kok-u m-bu faruk ne u kom-u ri, se um kub yaag-u inabi um vins e kok-du m-bu tumsu um yas Faruk-u Masar de u kom-u wa.>>

¹² Yusuhu zu wun, <<Zun-mu bo'-u ro ya. Fe-us se us-tut roog-mo ut-tut.

¹³ Ba roog-mu ut-tut ar-ke, Faruk-u Masar do'e rwutun bo dugu bu-u m-tok, wa de mutu bo u og-ur ro. Tumsu bo shu'ut wa ya-du faruk nom-tu ut-swa uka bo otte m-nom ur-takun.

¹⁴ Bakse me a nomu um waru bo shiye. Nomu me ur-sege bo nomu Faruk-u Masar us-rem u remu ri, u remu na rwuutun me dugu bu-u m-tok uno.

¹⁵ Me na kabun me ur-beb dugu dak-u Ibra-ne, u haan u Masar. Um nong okon u kore uzu na hatun me u ana bu-u m-tok da.>>

¹⁶ Da-u wu zwa-u Faruk ut-beredi hoge zun-m somo mu na ya'e wa ya-du faruk nomtu ut-swa u bo'-u wa, se wa zu Yusuhu, <<Ko me um nomug bo' um o koor-tu ut-beredi ne ut-tut u-domu hi-ur ri.

¹⁷ U-dom koor-du shuug u nom ut-re so-to ne ut-go ut-go u na nome remu Faruk-u Masar, tumsu no o re-du o dugu koor-du o hi-ur ri.>>

¹⁸ Yusuhu zu, <<Zun-mu bo' ro ya, koor-ut to ut-tut roog-mo ut-tut.

¹⁹ Nom-u bo' o ya-du m-zunu ya. U tek-u roog-mu ut-tut, Faruk-u Masar de kupsu hi-ur ro, dugu war-u ro. No ur-dog do'e tu-du war-u ro.>>

²⁰ U ho-du ur-tuturse, de oye ho-du bakus-du mat-ur Faruk-u Masar ne, wa zongte i-yate wa ur-morog. Se wa rwuutun wa yu-Yat-ya ya-du faruk-u nom-tu ut-swa, u yu-Yat-ya zwa-u faruk ur-beredi ne, wa haatun e u shu nengen-ut wa.

²¹ Se wa muut yu-Yat-ya ya-du faruk nom-tu ut-swa u og-du wa otte, kowa ut-re u-shu u ya-du Faruk-u Masar m-bu u kom-u wa.

²² Tumsu Faruk-u Masar tur yu-Yat-ya a zwa-du ut-beredi u-ho u-dom u-te uka Yusuhu wartu un da-u wa ooge ya-du un m-zun.

²³ M-ha iya ne yu-Yat-ya ya-du faruk nom-tu ut-swa bakuste u Yusuhu ne da, wa kuus ut-to wa ne.

41

Bo'-us Faruk-u Masar

¹ Da-u shu-du hak-su us-yur arke, Faruk-u Masar nom bo', uzu wa o ees u kit-u gi-yu Niru.

² Da-u na' ta'er, i oye m-yar ne, ut-birig ne, rwuun dugu gi-yu Niru. E heese tudu gwa-tu oye u-kit u-gi.

³ Se eken na'-e ya ta'er za ut-birig, m-ga ne za so-ye, e rwuun tumsu dugu gi-yu Niru. E ees u dim-u na' ta'er i otte ut-birig ne dap-us u-gi.

⁴ Se na' i m-ga i za so-ye toromse na' ut-birig. Da-u o Faruk-u Masar zute.

⁵ Tumsu roog-mu kos wa. Wa sur m-nom bo' u-yurumse, rop-tu hyu ut-ta'er, tu so-to sok tu shuse yaag sok, to cwun u-domu kamb-yu u-hyu u-gan.

⁶ U dim-u un, seken kamb-su hyu se us-ta'er se apun, su za ut-birig. Da-u mya-mu udom furne, se rop-tu hyu to ryamusse, to guus.

⁷ Rop-tu hyu to tu za ut-birig to toromse rop-tu hyu ut-ta'er tu m-yar, tu shuse yaag. Se Faruk-u Masar zute; wa hyen uzu bo' o.

⁸ Se ur-wun, jab-u Faruk-u Masar nuus. Se wa tom na fagnu wa a-u-gwat-ne u a-m-nap-ne i dak-u Masar beet. Se wa waru e bo'-us wa. Na kwumug wu waru wa nu-du bo'-us se da.

⁹ Da-u o yu-Yat-ya ya-du Faruk-u Masar nom-tu ut-swa zuye, <U ya-o, um bakuste u baas-ut ri ne.

¹⁰ Faruk-u Masar hog us-ryap u tok-u wa ne, tumsu Faruk-u Masar huut me u wa zwa-u faruk ur-beredi ne u bu-u yu-Yat-ya a-gwat-du bu-u m-tok ne.

¹¹ It nomug us-bo' it beet m-gyup m-gan, kohene bo' o otte mu wa zun-mo.

¹² Wakun zwar-wa oro ukun ur-kot u it ne, net-u Ibra-ne, tok-u yu-Yat-ya a-gwat-du bu-u m-tok ne. It waru wa bo'-us it, se wa waru it zun-mu bo'-us it. Wa waru kowan zun-mu bo'-u wa nome.

13 Ko-uyan nom hōn-hōn ūka wa zūtte. Na mutun me u og-ur ri ūka wa zūtte wu ya-du faruk nom-tu ut-swa. Wa zwa-u faruk ur-beredi na ho wa.>>

14 Da-u faruk hoge iya, wa tom tok-ne, na fagun Yusuhu. E do'e e fagun Yusuhu, dugu bu-u m-tok. Da-u Yusuhu tase u-or se wa wu tokon kus-to, wa aruk m-cwa wa ees u-shu Faruk-u Masar.

15 Faruk-u Masar zu Yusuhu, <<Um nomug bo'. Um kwumug wakun wu waru me zun-mu bo'-u o da. Tumsu um hok uzu bo ye'e zun-mu bo'.>>

16 Yusuhu zu Faruk-u Masar, <<Me wa ye'e zun-mu bo' da, sedi Ru-o ya'u Faruk-u Masar zun-mu wa ooge ussa.>>

17 Se Faruk-u Masar zu Yusuhu, <<U bo'-u ri, um o ees u kit-u gi-yu Niru.

18 Se na' ta'er rwuun m-yar ne, ut-birig ne, dugu me u-gi yu Niru, se e heese tu-du gwa-tu o u kit-u u-gi.

19 Tumsu eken na'-e rwuun u dim-u e za ut-birig, za so-ye. Um tamug hyan-du go-du e u dak-u Masar da.

20 Se na' ta'er, i za ut-birig i za so-ye, toromse na' ta'er i ut-birig.

21 Tumsu da un toromse e, wakun zaar ut-nap uzu un cwarug okon da, remu zu e omon m-ga ne ūka ur-takun. Da-u o um yune.

22 <<Se roog-mu sur m-kab me, tumsu um nom okon bo' o, um hyanug rop-tu hyu ut-ta'er, to shuuse yaag sok tu so-to, to cwugun u-dom u-kamb u-gan.

²³ U dim-u e, tokon rop-tu hyu to ut-ta'er to cwuun to zatte yaag da. Da-u mya-mu udom furne, se rop-tu tu hyu to ryaamusse, to guus.

²⁴ Se rop-tu ryaamse toros rop-tu hyu ut-ta'er tu so-to to. Um wargu a-u-gwat-ne sedi wakun kerge waru me bo'-u ri da.>>

²⁵ Yusuhu zu Faruk-u Masar, <<Bo'-us ro o us-gan. Ru-u wargu Faruk-u Masar nom-u wa ooge ussa ut-nom.

²⁶ Na'-u so-ye ta'er hak-se us-ta'er, rop-tu hyu to ut-ta'er hak-se us-ta'er, nom-o u-gan tumsu bo'-se us-gan.

²⁷ Na' ta'er i otte m-ga za ut-birig, i rwuune u-dim tumsu hak-se us-ta'er. Tumsu rop-tu hyu to ut-ta'er za yaag i mya-mu u-dom furne e ryaamusse: to ooge hak-su us-ta'er su us-mer.

²⁸ <<Iya otte uka um zutte Faruk-u Masar, Ru-u koksu Fir'una nomu wa do'e ut-nom.

²⁹ Na do'e u nom-du us-hak us-ta'er su nom-ut-re sok dak-u Masar u-beet.

³⁰ Sedi hak-su us-mer us-ta'er do'e u dornu dim. U da-u o na do'e u ku'us ut-to u nom ut-re u na nome ne u-beet u dak-u Masar. Tumsu mer-su do'e u nom-du u-tat u-dak u-beet.

³¹ Mer-su do'e ut-shu'ut uka zu na tamug nom-du nom ut-re u Masar da, u remu tat-u us-mer su na do'e ut-nom.

³² Nomu wa-e bo' hatun us-fun us-yur udu Faruk-u Masar na o ussa wa nap nomu do'e ut-nom uzu Ru-o nome dorog-su nom-du o nom-o u hi-du war-wa, tumsu Ru-u do'e u nom-du o za m-tumb.

³³ <<Remu iya, yage Faruk-u Masar sa net wa-m-nap u net wu otte dorog-us so-se ne, wa shu'ut yu-

Yat-ya u gwat-du dak-u Masar.

³⁴ Yage Faruk-u Masar wa i-yate u-dak u Masar. E kargusse u-gan ut-tan u tek-u nom-tu ur-tom tu na do'e ut-kwum hak-su us-ta'er su na dote nom-du nom ut-re sok.

³⁵ E do'e u kargusse nom-tu ut-re tu hak-us so-se su nom ut-re su one u tek-u beb-ur Faruk-u Masar, na cin to ut-bo u na kum-ut nom ut-re.

³⁶ Nom ut-re o do'e ut-shu'ut ur-cun u remu u-dak, u na kum-ut nom ut-re u hak-su us-ta'er su us-mer su do'e u haan dak-u Masar, taas u net-tu u-dak u mar us-mer da.>>

*Faruk-u Masar wa'ag Yusuhu
yu-Yat-ya u dak-u Masar*

³⁷ Rem-us se nom Faruk-u Masar ur-zwar u tu-yat-to wa ne.

³⁸ Faruk-u Masar zu tu-yat-to, <<Inu kwumu net go-du wa wu otte Yar u-Ru?>>

³⁹ Faruk-u Masar zu Yusuhu, <<Remu zu Ru-u koks u bo tun-to nom-to, wakun zaar wa dorog-us so-se wa-m-nap uka bo da.

⁴⁰ Bo shu'ut yu-Yat-ya u pada-u ri. Tumsu net-ut ri ut-beet e do'e yas u hi-du war-e udu ro, e ya bo m-zeg. U-domu pora-du ur-faruk de um dote u zeg-du bo u warre.>>

⁴¹ Faruk-u Masar zu Yusuhu, <<Gwat, u da-o um wa'ag bo shu'ut ur-faruk dak-u Masar u-beet.>>

⁴² Se Faruk-u Masar host kwaan-yu ut-komu wa, wa wa'-u Yusuhu ya u-jo-u, tumsu wa wa'-u Yusuhu cwu-ut so-to. Tumsu faruk wa'-u wun regez shik yu u-kwam yu bu-mu ut-ro u geksu wa.

⁴³ Faruk-u Masar zonge Yusuhu wa sak u-domu keke-yu u-jwaak ka wa ur-sege wa, remu wa

shu'ut wa ur-sege faruk. Se net-tu yune ut-jar uzu,
<<Ya un ur-be!>> Na wa'ag Yusuhu wa shu'ut yu-
Yat-ya dak-u Masar u-beet.

⁴⁴ Se Faruk-u Masar zu Yusuhu, <<Me o Faruk-
u Masar, tumsu da ees-ut ro ne da, wakun zaar
Masar wu do'e u nom-du okon nomo da.>>

⁴⁵ Faruk-u Masar wa'-u Yusuhu dim-ur po-de
na zu Zapena-Paneya. Se wa yu Yusuhu Asenat
gwup-u Potipara ur-gu wa-toog bo-u On. Yusuhu
aruk m-cwa dak-u Masar u-beet, u wa shu'ut neta
wa.

⁴⁶ U da-u o Yusuhu o us-hak ur-shik-u op [30], da-
u wa cwaye u nomu Faruk-u Masar m-ank. Remu
wa nom-ut ank-m wa, wa yage u-pada u faruk m-
caw dak-u Masar.

⁴⁷ Da u hak-su us-ta'er nome su nom-ut-re nom
ut-re nom u-tat u-dak u-beet.

⁴⁸ Yusuhu kargusse nom ut-re u hak-su us-ta'er
su nom-ut-re u dak-u Masar. Tumsu wa cin nom
ut-re ut-bo. Ko-u-he bo-o wa wu na kargusse nom
ut-re u na gwaye u tak-tu us-kit ut-beet.

⁴⁹ Yusuhu kargusse nom ut-re u-tat, uka hereg-
mu u-gi. Se wa yage ut-ogor remu zu wakun zaar
u keru ut-ogor da.

⁵⁰ Kanda hak-su us-mer u teen, Asenat gwup-u
Potipara wa-toog-u bo-u On, neta Yusuhu wa matu
Yusuhu yaag-u campa-ne yur.

⁵¹ Yusuhu te'e mat-du ur-takun ur-dim Manase.
Wa zu, <<Ru-u wa'ag um kuuste ut-to u tok-m ri ne
u net-tu bu-u uso ri ne.>>

⁵² Ya-du ur-zwar du u-yurumse Yusuhu zu wa
Ifaramu. Wa zu, <<Remu zu Ru-u yaag me yaag u
dak-u um nomte m-tok.>>

⁵³ Hak-su ūs-ta'er su nōm ūt-re u-tát teeg ūr-ma ū dak-ū Masar.

⁵⁴ Se hak-su ūs-ta'er su ūs-mer takun, ūka Yusuhu zutte. Se mer-su haan ū dak-tu o m-gan ū Masar ūt-beet. Sedi Masar nōm ūt-re oró.

⁵⁵ Da-ū mer-su heese Masar, net-tu do'e ūdu Faruk-ū Masar e nōmu wa ūs-kan ūzu nōm ūt-re zarra. Se wa zu ūn <<Deen ūdu Yusuhu, nōm-ū wa zu nō u-beet, se nō nōm.>>

⁵⁶ Da-ū mer-su goone kohene u-dak u-beet, Yusuhu tukus be-tu nōm ūt-re otte. Wa babu ūn remu zu mer-su nōmug u-tát Masar.

⁵⁷ Tumsu net-tu haan dugu dak-tu ūs-kit ū Masar e oot nōm ūt-re ūdu Yusuhu, remu zu mer-su nōng u-tát u-dak u-beet.

42

Tu-wuto Yusuhu haag ū dak-ū Masar ū sa-ū nōm ūt-re

¹ Da-ū Yakubu nape ūzu nōm ūt-re oro ū dak-ū Masar, wa zu ya-ūt-zwaru wa, <<Remu-u yan o nō otte ū shu'ut ū gwat-du hi-du war-no?

² Um hok ūzu nōm ūt-re oro ū Masar, deen nō oonu in nōm ūt-re ko in ūt-nōm ūr-fat, ū taas in mar da.>>

³ Se tu-wuto Yusuhu net-ne op e aruk m-ha ū Masar, ū remu e ootun nōm ūt-re.

⁴ Sedi Yakubu tomog Banyamin huno-u Yusuhu da, wa o ūt-ger taas okon nōm-u yo-o kum wa da.

⁵ Ya-ūt-zwaru Isra yune dugu Kan'ana m-ha ū Masar e ootun nōm ūt-re, remu zu mer-su oró Kan'ana sok.

⁶ Yusuhu wa oye wa-u-dak u Masar. Wa o wa bab-du hyu udu net-tu haane u dak-u Masar u-beet. Se or-ut Yusuhu haan, e he u shu wa ut-jwun, e kakus ut-hi u-dak.

⁷ Da-u Yusuhu hyane or-ut wa ne, wa nup uzu huno-ut wa to. Se wa nom uka ham-ut wa wa oye wa nomu un us-rem u namu jab ne. Wa zu, <<¿Dugu hene no rwune?>>

E zu, <<It rwugun dugu dak-u Kan'ana, it haagun it o nom ut-re.>>

⁸ Yusuhu nak or-ut wa, sedi e bakuste uzu net wu ooge ees u-shu e Yusuhu wa da.

⁹ Yusuhu bakus bo'-u wa nome. Wa zu un, <<No haan m-haan, remu no gwat uka dak-u it otte. A-gwat-du u-dak-ne e no oye.>>

¹⁰ E zu wa, <<O'o uso u-bu ri, tok-ne ro hagun remu e o nom ut-re.

¹¹ It ya'ag-u wa-gan ne it oye beet. It net-tu ut-nip to tok-ne ro e. A-gwat-du u-dak-ne e da.>>

¹² Yusuhu zu un, <<O'o, no haan m-haan remu no hyen-ut uka beb-du dak-u it otte.>>

¹³ Se e zu wun, <<It rwugun u-bu u-gan, it ya'ag-u wa-gan ne, it o op u yur [12] campa-ne. It haagun dugu dak-u Kan'ana. Vaste-ur it o ur-kot u uso-u it ne, wa-gan it wa zamun ur-fat da.>>

¹⁴ Yusuhu zu un, <<Uka um zutte no, no a-gwat-du u-dak-ne e.

¹⁵ Ka um dote nom-du reg-mu rem-us no iya. Um nom-ug este du us-rem um zaar u mu-du u-dim u nomu um ware ne da inde uzu Faruk-u Masar o ur-beb ne: No zaar yage Masar da se no haagun u du-dim-u no ne u ane.

¹⁶ Tomon wa-gan no, wa do'e wa kabun du-fade no. Na do'e u tagu i kuse u bu-u m-tok, ko me nomu no reg-mu rem-us no uzu no nip-to ne re. Abite nip-to da, um tondte u fat-du faruk ne, no a-gwat-du u-dak-ne e.>>

¹⁷ Se Yusuhu wu un u bu-u m-tok m-roog ut-tut.

¹⁸ U ho-du u-tuturse, Yusuhu zu un, <<Me net-u u-gyer u-Ru wa. A no nome nom-u um zu no nom, no ut-nom ur-fat.

¹⁹ A mune uzu no a-ut-nip-ne e, yagun wakun wa shu'ut u bu-u m-tok, se i kuse e mutu a-u-bu us-mer no nom ut-re.

²⁰ Remu iya se no hatun du-dim-u no udu ri, ko na gwat-u rem-us no taas u no mar da.>> E ees e nom iya.

²¹ Se e zu hi-du war-e, <<Za u-sakna na o yadu in ur-kob u remu nomu in nome huno-u in. In hyanug ka jab-u wun nuute da-u wa ooge u kon-du in u remu fat-ur ro, sedi in gugum ut-er, o wa'e din-de swadu ur-kob de haatun in.>>

²² Ruben zu, <<Um wargu no uzu a no nomu wa'-u wa okon da? No gugum hog-du me. Tumsu top-u nom-u in nomu wa na o nomu in.>>

²³ Un nak uzu Yusuhu o hogu un da, u remu zu a wa o us-rem u un ne wakun o ut-bargusse ut-war.

²⁴ Se Yusuhu hast shu-u wa u-kit, wa hu us-kan. Tumsu se wa byurun udu un wa nomu un us-rem. Wa umus Simiyon dugu me un wa wu' na gukas wa u hyan-mu is-u un. Na huut wa u bu-u m-tok.

*Tu-wuto Yusuhu
mugun u Kan'ana*

²⁵ Yusuhu ye u-nu uzu na shuus ba-tu tu-wuto wa ne u hyu, tumsu na muutu kowan konko shik-u wa u ba-ur wa. Wa zu na ya un nom ut-re un de ut-re u-fun. Iya o na nom-tu un.

²⁶ Se un gagu janka un ba-tu hyu, se un aruk, un dor u-fun m-mu.

²⁷ Be-du un eeste remu un roogte m-gyup, wa-gan upus ba-ur wa u remu wa ye'et u-janka nom ut-re, Se wa bit konko shik-u wa dom-u ba-ur wa.

²⁸ Wa zu or-ut wa, <<Na muttun me shik-u ri. E ya ba-ur ri.>>

Se jab-u un mor un hog u-gyer kowan bir wa got or-u wa, wa zu, <<¿Yan o iya u Ru-u nome ine?>>

²⁹ Da-u un muye udu uso-u un Yakubu u dak-u Kan'ana, un waru wa nom-u nome u-beet.

³⁰ E zu wun, <<Net wu ooge wa-u-dak u Masar wa nongu it us-rem u namu jab ne. Wa kagub it a-gwat-du u-dak-ne.

³¹ Tumsu it zu wa, <It net-tu ut-nip to, za a-gwat-du u-dak-ne e da.

³² It net-ne op u yur [12], it ya'ag-u campa-ne uso u u-gan ne. Wa-gan marug, du-fade it o ur-kot u uso-u it ne u Kan'ana.>

³³ <<Net wu ooge, wa-u-dak zu it, <Ka um dote ut-nap uzu no net-tu ut-nip to, yagun wa-gan u ana no muut-u a-u-bu no ne i ooge us-mer nom ut-re.

³⁴ Se no hattun du-dim-u no udu ri. O do'e ut-wa um nap uzu no a-wuksu u-dak-ne e da, sedi a-ut-nip-ne e. Da-u o um do'e yasu no du-dim-u no, u da-u o no ut-nom u-cerpa dak-u uno.> >>

³⁵ Da-u un o dasu hyu dugu ba-ut un, se kowan hyen shik-u wa ba-ur wa. Da-u un u uso un ne hyane put-tu shik, un hog u-gyer.

³⁶ Uso un Yakubu zu un, <<No wa'ag um taag u yaag yur, Yusuhu zarra tumsu Simiyon zarra, u da-o tumsu no ut-sa no kab Banyamin. Me o wa swadu ur-kob u nomu o m-da ne u-beet.>>

³⁷ Ruben zu uso-u e, <<Me ya bo ya-ut-zwaru ri yur ri yur bo ho, a um mutun Banyamin udu ro da. Me gwat-u wa, tumsu me mutun bo wa.>>

³⁸ Tumsu Yakubu zu, <<Banyamin za m-ha u no ne da, remu zu Yusuhu marug tumsu wa kuse u war-wa. A okun nomu yo-o kume wa u dom-u u-fun, no ut-wa me nengen-yu hi-ur pus-de, m-mar u remu namu jab.>>

43

Ha-mu u-yurumse u dak-u Masar

¹ Mer-su reg u-shu u nom-du u-tat u dak-u Kan'ana.

² M-vaste, Yakubu u ya-u-bu wa ne tase re-du nom ut-re u un kabne dugu dak-u Masar, Yakubu zu un, <<Barmun u Masar no sur m-oon in nom ut-re.>>

³ Sedi Yahuda zu wun, <<Net wu babne it nom ut-re nongu it us-rem ur-beb ne uzu, <A no haane u du-dim-u no ne da, no za hyanu shu-u ri da.>

⁴ A mune uzu bo yaag it do'e udu du-fade it ne, it u ut-ha it oonu bo nom ut-re.

⁵ Tumsu a-bo zuye it do'e u du-dim-u it ne da, it zaar m-ha da. Um zuug iya remu zu net-u wa zuug it, <No za hyanu shu-u ri da, se no hagun u du-dim-u no ne.> >>

⁶ Isra shit wa zu un, <<¿Ya wa'e no nomtu me nomtu za so-to? ¿Yan-o wa'e no wartu net-u wa uzu no otte du-dim?>>

⁷ E shus e zu wun, <<Net-u wa nomgu it ur-shut du yu-du u-bu it. Wa shit it, <¿Uso-u no omon ur-fat? ¿No omon u du-dim-u no ne?> Da-u o it onke shut-du wa nome it, ¿it nak uzu wa do'e ut-zu, <Kabnun du-dim-u no u haan u ana?>>

⁸ Yahuda zu Isra uso-u wa, <<Yage it ha udu du-dim-u it ne, remu it do'e it kwumun nom ut-re, remu zu tass in mar u ya'ag-u in ne da.

⁹ Me hi-du war ri me muutun wun m-yar. Gwat wun u kom-ut ri, a mune uzu um muutun wun u-shu ro da, yage hyu-m ro u shu'ut u hi-ur ri m-mommo.

¹⁰ Abite uzu in naaste u-da da, in za haag u-yur u Masar kanda uno da-o.>>

¹¹ Se uso-u un Isra zu un, <<A mune uzu yakun fun-ya zaar da, se no kab nom-ut so-to tu u-dak no wa ut-ba. No hutu wun u-nya. Nom-tu wus u-hakun ne, u bu-mu so ne, u po'og-tu fistashiyo ne u po'og-tu arman ne.

¹² Kabun shik i zege i no kabe u-so u-yur, no kab shik i na wa'-u no ut-ba, remu jiya uzu swas-mo na nome.

¹³ Kabun du-dim-u no Banyamin tumsu, u no aruk m-mu udu net-u wa za rem.

¹⁴ Me ut-kon u-Ru wa-ur-beb du ko-uyan, u wa wa' netu wa hog on-ur no uka wa dote yagu no muun ur-kot u Simiyon ne u du-dim-u no Banyamin ne. Sedi me a mune uzu me ut-taag u ya'ag-u ri ne, yage u shu'ut iya.>>

¹⁵ Se net-ut to kub nya-u uso-u un zuye un kab, u shik ne i zege i ur-takun u-so u-yur, se e kub

Banyamin. E aruk m-hor m-hor m-ha u Masar, e ees shu Yusuhu.

¹⁶ Da-u Yusuhu hyane Banyamin u un ne, wa zu wa-gwat-du bu-u wa, <<Kab net-ut to m-ha u bu-u ri. Bo ho-u e u-bisa bo nomu un nom ut-re u-ho. Un de re-du nom ut-re ur-ho tek u me ne ur-koto.>>

¹⁷ Net-u wa nom uka Yusuhu zutte wa nom, wa toot e u bu-u Yusuhu.

¹⁸ E hog u-gyer sok remu zu na kagub e m-ha u bu-u Yusuhu. E nom us-dorog uzu, <<Remu zu na wa'ag-u in shik-u ba-ut in o wa'e na kubut in m-ha u-bu, wa ut-sa wa maas in ut-baas ne, u remu wa muut in tok-ne tumsu wa onk janka in.>>

¹⁹ Da-u un teene is-u bu-u Yusuhu, un nomu wa-gwat-du bu-u Yusuhu us-rem.

²⁰ Un zu wa, <<Gag jab, uso u-bu ri, it hagun u ana ur-takun remu it oot nom ut-re.

²¹ Da-u it teye be-du it dote u-cus m-gyep, it u-pus ba-ut it, it bit shik i kowan u ba-ur wa. It mutun e hon-hon uka na ya'aste it. Rem iya it muutun e.

²² It haagun u eken shike ne remu it oot okon nom ut-re o. It nak kowana wa'e it shik ut-ba da.>>

²³ Wa zu un, <<Nonge, a no hog u-gyer da. Ru-u no, oye Ru-u uso-u no, wa wa'-u no shik-u ba-ut no, um onkte shik no tope.>> Se wa rwutun Simiyon u be-du un otte.

²⁴ Wa-gwat-du bu-u Yusuhu kub un m-ha bu-u Yusuhu. Wa ye un m-bu un jaas us-na u-bu, se wa ye janka un nom ut-re.

²⁵ Un zong nomu Yusuhu u-nya a wa mune u-ho, remu zu un hok uzu un u e ne do'e nom-du u-re ur-kot.

26 Da-u Yusuhu mune u-bu, se un kabu wa nya-
u un haane u one u-bu, un he u-dak u-shu wa.

27 Wa shit uka un otte, se wa zu, <<¿Re-o u-
nengen uso no wu no waru me? ¿Wa omon ur-fat?
>>

28 Un shus un zu, <<U, tok-u ró uso-u it o m-yar.>>
Se un host ut-ka'at un kakus hi-ut un u-dak un yu
wa m-zeg.

29 Da-u Yusuhu gwate se wa hyen du-dim-u wa
Banyamin, (wu na mate e wane u-ino u-gan), wa
zu, <<¿Unwa o du-dim-u no, wu no ware me?>> Wa
zu Banyamin, <<Ru-u nom ur-kot u bo ne, wa wa'-
u bo u-kom, wa'-u zwar.>>

30 Se gut-du us-kan haan Yusuhu u shu or-ut wa
ne, se wa aruk m-cwa u-kur u-me, wa nom us-kan
ukun.

31 Da-u wa tase us-kan, wa sa'ap u-shu wa muun
udu un. Wa garug hi-ur wa, wa zu na mot nom ut-
re.

32 Na yu Yusuhu u-wa nom ut-re o, na ye tu-wuto
Yusuhu u e nom ut-re o, na yu net-u Masar u e nom
ut-re o. E nong iya remu zu net-tu Masar reet ur-
kot u Ibra-ne da remu zu nom-tu m-'e to udu net-tu
Masar e nom u-re net-tu Ibra-ne.

33 Na shugusse or-ut Yusuhu u-shu wa, kowan
uka hak-su ur-mat-u wa, dugu yu-wuya u-haan u
du-dim, un got or-ut un kowan hu murimmo.

34 Yusuhu wu na ya un nom ut-re u na haatun u
shu wa. Tumsu na yu Banyamin og-ur yadde m-
zeg du kowan uso u-tan, se un re un so jab gan.

44

Kopi du m-bak-ut
(azurpa) ur-ba

¹ Yusuhu yu wa-gwat-du bu-u wa tun-to bor-to, <<Shuuse ba-ut un u hyu uka un dote ut-kere ut-kab m-mu, tumsu bo wa'u shik-u kowan u ba-ur wa.>>

² Yusuhu zu wa-gwat-du bu wa, <<Wa kok-du swadu m-bu ri du m-bakut, ba-du du-dim-u un, ur-kot u shik-u hyu wun ne.>> Wa nom uka Yusuhu zutte wa nom.

³ Da-u is gase, na tom net-ut to e aruk m-mu u janka un ne.

⁴ Da-u un arke un teeg m-ra u-bo ne sok da, Yusuhu tom wa-gwat-du bu-u wa, <<Abo bite un bo zu un, <It nomgu no nom-ut so-to, ¿Remu u-yan o wa'e no top-ut nom-u so-o u yo-o?

⁵ ¿Dinde a kok-du m-bu du uso u-bu ri da du wa gotte nomu do'e ut-nom u-shu? Uno nomu yo-o o no nome.>>

⁶ Da-u wa bite un, se wa waru un nomu Yusuhu zu wa u-beet.

⁷ E shus e zu wa, <<¿Yan o wa'e uso u-bu ri bo ut-zu inya? It tok-ne ro e, it tamug nom-du okon go-du un da.

⁸ It muutun shik-u it bite u ba-ut it da-u it muye Kan'ana. ¿Remu yan-o it dote hiw-du kwam-tu shik tu bu-mu ut-ro u tu pus-to ne dugu-du uso-u bu-u ro?

⁹ A-bo hyane wakun u kok-du m-bu de ne it, ho wa. Tumsu it i kuse beet e shuut tok-ne ro.>>

¹⁰ Net-u wa zu, <<Nonge, me nomu nom-u no zuye. Sedi wu na hyane u kok-du m-bu ne wa do'e ut-shu'ut tok-u ri, no i kuse no aruk m-mu u-bu.>>

¹¹ Se un beet kowan custun ba-ur wa dugu janka un, tumsu e upus to.

12 Wa-gwat-du bu-u Yusuhu heese ut-goot, dugu-du yu-wuya u haan udu du-dim. Se na hyen kok-du m-bu de ba-ur Banyamin.

13 Remu iya, se e keemse kus-ut e. Tumsu e gagu janka ut-cwu, e bir m-mu u-bo.

14 Da-u Yahuda u or-ut wa ne mune u-dim, se e to bu-u Yusuhu. Yusuhu omon u shu'ut, wa-gwat-du Yusuhu wa waru wa nomu nome u-beet. Tu-wuto Yusuhu ne beet e he u-dak u-shu wa.

15 Yusuhu zu un, <<¿Yan-o no nome inya? ¿No nak uzu net ba me u napu nomu wakun nape da? >>

16 Yahuda shus, wa zu, <<Uso u-bu ri, ¿Yan rem-se it de ut-nome? ¿Re-o it dote kosu kob-du ut-ba'as u it? Ru-o nomu it top-u nomu it nome. Remu iya it beet it-u ut-shu'ut tok-ne u wu na bite u kok-du m-bu ba-ur wa.>>

17 Yusuhu zu, <<Um za kere nom-du okon uka no zutte da, u Ru-u mang. Wu hiwe kok-du m-bu wa do'e ut-shu'ut tok-u ri. No kuse se no aruk m-mu u bu-u uso-u no u jab-u pus-o.>>

Kon-us Yahuda remu Banyami

18 Yahuda haan udu Yusuhu wa zu, <<Uso u-bu ri, gag jab, yage tok-u ro nom us-rem u bo ne. A-bo nom us-ryab u tok-u ro da, ko ba shu'ute uzu bo o ur-beb ne uka Faruk-u Masar.

19 Uso u-bu ri shukut tok-u wa, <¿No omon u uso ne ko tu dim-u no ur-fat?>

20 It zu uso u-bu ri, <Wa omon ur-fat sedi wa wuume. Sedi wa otte ur-vaste du wa mate da-u wa wuume. Yu-wuya wa marug, huno-u wa kuse u-gan udu ino-u wa, uso-u e o cwan-ut wa sok.>

21 <<Bō zū tok-ne ró haatun wa ɔdu ró, bō hyan wa ɔ hi-du war ró.

22 It wargu ɔso u-bu ri ɔzu, <Wa'-u wa yakte ɔso-u wa da, ɔ-rem ɔzu awa yage wa, ɔso wa ɔt-mar.>

23 Bō zū it tok-u ne ró, <A du-dim-u nō haane ɔr-kot ɔ nō ne da, ɔm da yage nō sur m-hyan shu-u ri da.>

24 Da it muye ɔdu ɔso-u it, it waru wa nomu ɔso u-bu ri zuye.

25 <<Uso-u it zu, it muun it sur m-oon nom ɔt-re.

26 Tumsu it zu wa, <It zaaru muun da, se du-dim-u it nok ɔr-kot ɔ it ne ɔ da-u o it do'e ɔr-mun. A du-dim-u it do'e ɔr-kot ɔ it ne da, it zaar ɔt-sur m-hyan shu-u net-u wa da.>

27 <<Tok-u ró ɔso-u it zu, <Uka nō nupte, neta ri ɔtte ya'ag-u campa-ne yur, i wa mate ɔdu ri.

28 Wa-gan arukte dugu-du ri, sedi ɔm zu, <<Na kemusse wun ɔt-kik ɔt-kik.>> Dugu da-u o, ɔm hyanug wa da.

29 A nō kabe unwa, tumsu okon nom-o kume wa, nō wa'-u hi-ur pus-de ri de ha ɔdu i mare ne ɔ remu namu jab.>

30 <<U-da o, ɔm za kere ɔr-mu ɔdu ɔso-u it za wa'-u wa da. Remu zu jab-u ɔso-u it o m-sak ɔ fat-du wa'-u wa ne.

31 A mune ɔzu ɔso-u it hyanug me za wa'-u wa, wa ɔt-mar. It tok-ne ró it ɔt-wa ɔ hi-ur pus-de ɔso-u it he u-sag remu namu jab.

32 ɔm nomug es-du ɔs-rem ɔdu ɔso-u ri, ɔzu me mutun wun u-bu m-yar. ɔm zu wa, <A mune ɔzu ɔm muutun wun ɔdu ró da, me kabu nomu do'e kwum-du wun mommo a-muune ɔzu ɔm muutun wun ɔ du ró da.>

³³ <<U da-o, gag jab, yage u wa-m-ank-u ró shu'ut tok-u uso u-bu ri u swas-mu wa'-u wa. Yage wa'-u wa aruk m-mu e tu-wuto wa ne.

³⁴ ¿Re-o um dote ur-mu udu uso-u ri, a mune uzu wa zaar ur-kot u me ne da? A-bo yage um swa ur-kob du do'e u haan u uso ri da.>>

45

Yusuhu kokse hi-ur wa udu tu-wuto wa ne

¹ Yusuhu kerge ho-du us-ram uka wa otte ut-hog da. Wa zu u tok-ne wa beet e aruk m-rwu u-do u cwar-yu ur-beb. E yage wa u-kur u tu-wuto wa ne. Da-u o wa waru un uzu, <<Me wa oye Yusuhu!>>

² Wa jakus cwar-yu us-kan m-yat! Se net-tu Masar tu ooge u-do hog wun, tumsu u net-tu pyu-u Faruk-u Masar ne e hog wun.

³ Yusuhu zu or-ut wa ne, <<Me o Yusuhu. ¿Uso-u ri omon ur-fat?>> E kerge zudu wun okon da, remu zu gyer-yu shukup e sok.

⁴ Se Yusuhu zu or-ut wa, <<Hiknun ut-mor u-me ne.>> Da un hikne, wa zu un, <<Me wa du-dim-u no wu na zuye Yusuhu, wu no babe tok-u Masar.>>

⁵ A no naas jab da ko no hyan na-m wakun da. Um zuug iya remu zu Ru-o ba m-haatun me u ana remu um guut fat-ut no.

⁶ Na nong us-hak us-yur us-mer u da-o, kwukus us-hak us-tan, su na za ur-tom da, na za tumsu ket da.

⁷ Ru-o tomnu me um haan u-shu no, remu zu na kus ut-net u-me ko-ur no, iya o fun-yu Ru-u zongte gwudu no.

⁸ <<Remu iya a nō haatun me u ana da, Ru-o haatun me u ana! Wa wa'ag um shu'ut sha-mu uso udu Faruk-u Masar. Um o uso u-bu u ko-uyan u-me bu wa tumsu um o wa-ur-faruk u Masar u-beet.>>

⁹ U-da o nomon m-hor nō waru uso u-bu ri uzu nomu wa'-u wa Yusuhu zuye ya, <<Ru-u muutu me uso ubu u Masar u-beet. Haane udu ri za naas u-da.

¹⁰ Bo ut-ker shu'ut ut-mor ne u Gas-u Gosen, bo, u ya'ag-u ró ne, u ya'ag-u ya'ag-u ró ne, u-ban-tu ca u ban-tu gwaar ne, u ban-tu na-u ró ne, u ko-uyan u oye u ró.

¹¹ Me gwat-u bo u hak-su us-tan su us-mer su oone. Me nomu ka um dote ut-nom u-beet um ya bo nom ut-re. A-bo haane u ana da nō u a-u-bu ró ne u tok-ne ró beet bo ut-hog us-mer.>>

¹² Yusuhu zu un, <<U da-o nō hyanug hi-du war-nō, or-u ri Banyamin hyanug uzu me wa oye Yusuhu, me oye us-remu u nō ne.

¹³ Deen, nō waru uso-u ri uzu na ya me og-ur yat-de u dak-u Masar. Deen, nō waru wun nom-u nō hyane nō hatun wun u ana za naas u-da.>>

¹⁴ Wa ham-ut Banyamin, wa hu us-kan su ur-so. Banyamin ham-ut wa tumsu wa hu us-kan.

¹⁵ Yusuhu ham-ut tu-wuto wa ne beet wa hu us-kan. Da wa tase se, e heese us-rem u wa ne.

¹⁶ Da wakun huute us-rem udu pyu-u Faruk-u Masar uzu or-ut Yusuhu hagun, faruk-u net-ut wa ne nom ur-so sok.

¹⁷ Faruk-u Masar zu Yusuhu, <<Waru tu-wuto ró nomu um ut-sa nō nom-u ya: Sakun bisa-ut nō hyu nō aruk m-mu u dak-u Kan'ana.

18 De'e bō waru ūso-u ró ū net-tu u-bu ró ne e muun ūdu ri. Me ya bō dak-u zege ūr-zwar, dak-u Masar, bō re kwum-tu u-dak.>>

19 <<Tumsu waru un uzu, <Nomu um ut-sa no nom-u ya,> Kabun keke-yu u-jwaak dugu Masar, remu no kabtun ya'ag-u rek-e u neta-ut no ne, no haan u ūso-u no ne u ana u dak-u Masar.

20 A no naas jab-u kwum-ut no ne da, remu zu nom-ut so-to tu Masar to do'e ut-shu'ut tu no. Rem iya, a se no kabgun ut-nom dugu Kan'ana da.>>

21 Yaag-u campa-ne Isra nom iya ūka faruk zutte e. Yusuhu yu' un keke-su jwaak ūka Faruk-u Masar zutte. Tumsu wa yu' un nom ut-re un do'e ut-re u-domu fun.

22 Yusuhu yaag un beet kus-ut po-to, tumsu ūdu Banyamin wa yase konko shik ut-kok ut-tut [300], u kus-ut po-to ne ūso u-tan.

23 Tumsu nom-tu wa tomtun ūso-u wa ya, nom-ut so-to tu Masar wa wu' to dom-u gob-u janka op. Wa yu' wun hyu u ūr-beredi ne u remu ha-m wun u Masar tumsu wa wu' to dom-u mangu janka op.

24 Tumsu da un ooge u mottu ūr-aruk wa zu un, <<A no nom u-har u dom u-fun da!>> Se wa tok or-ut wa ne un aruk.

25 E yage Masar, e aruk m-mu ūdu ūso-u e Yakubu u dak-u Kan'ana.

26 Un zu ūso-u un, <<Yusuhu omon ūr-fat! Faruk-u Masar wa'ag wun damra net Masar.>> Se jab-u Yakubu yune wa kerge ūs-rem da.

27 Da-u un waru wa nom-u Yusuhu zuye u-beet, da-u wa hyane keke-su u-jwaak su wa tomtun na kabun wun u haan u Masar, se jab-u ūso un Yakubu tor.

28 Tumsu Isra zu, <<Um eeste u da-o uzu wa-u ri Yusuhu omon ur-fat. Me ut-do'e um hyan wa kanda um mar.>>

46

Yakubu haag u dak-u Masar

¹ Se Isra kub ko-uyan u wa otte wa aruk m-ha u dak-u Masar. Da-u wa teene bo-u Bersheba, wa nom ya-du toog udu Ru-u uso-u wa Ishaku.

² M-gyup Isra nom u-hyan Ru-u nom us-rem u wa ne. Wa zu, <<Yakubu! Yakubu!>>

Wa shus wa zu, <<Me ya ana!>>

³ Se wa zu, <<Me ooge u-Ru u uso-u ro. A-bo hog u-gyer da do'e u Masar. Remu zu u kuna, um dote ut-wa u ko-ur ro nom u-tat ukun.

⁴ Me ut-ha u no ne u dak-u Masar, me muutun no tumsu u dak-u Kan'ana. Bo ut-mar u dak-u Masar, wa'-u ro Yusuhu wa do'e jwak-du bo.>>

⁵ Da-u Yakubu yage bo-u Bersheba, ya'ag-u campa-ne wun kub wun m-ha u Masar. E kub Isra, u yaag ne, u neta-ut e ne, u keke-su u-jwaak yu Faruk-u Masar yase na kabun un.

⁶ E kub na e u bisa-tu u-bu ne tu e kume u dak-u Kan'ana, tumsu Yakubu u ko-ur wa ne ur-beet e aruk m-ha u dak-u Masar.

⁷ Yakubu aruk m-ha u Masar u ya'ag-u wa ne beet, u ya'ag-u ya'ag-u wa ne, ya'ag-u campa-ne, u ya'ag-u neta-ne, u ko-ur wa ne ur-beet.

⁸ Unto to oye dim-tu ya'ag-u campa-ne Isra (Yakubu u ko-ur wa ne) e do'e u dak-u Masar:

Ruben wa oye mat-du u-shu Yakubu.

⁹ Yaag-u campa-ne, i na mate Ruben dim-ut e na zuye:

Hanok, Paru, Hezon, Hazron u Karami ne.

¹⁰ Yaag-u campa-ne Simiyon e oye:

Jemiyer, Jamin, Ohad, Jakin, Zohar, u Shawuru
(wa'-u neta yu Kan'ana).

¹¹ Yaag-u campa-ne Rewi e na zuye:

Gason, Kohat, u Mirari.

¹² Yaag-u campa-ne Yahuda e na zuye:

Er, u Onan, u Shera, Perez, u Zera. (Tumsu Er u
Onan marug u dak-u Kan'ana).

Yaag-u Perez e oye: Hezon u Hamur.

¹³ Yaag-u campa-ne Issakar e oye:

Tora, u Fowa, u Yashub, u Shimaron.

¹⁴ Yaag-u campa-ne Zeburun e oye:

Sere, Eron, u Yareyer.

¹⁵ Ine e oye ya'ag-u campa-ne Riya i wa mate
Yakubu u dak-u Padan-aram, ur-kot u gwup-u e
ne Dinatu. Tat-u ya'ag-u Yakubu (ya'ag-u neta-ne
ya'ag-u campa-ne) i wa kume dugu-du Riya ur-
shik ur-gan u op-u tut [33].

¹⁶ Yaag-u campa-ne Gad e oye:

Zifyon, Hagai, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi, u Areri.

¹⁷ Yaag-u Ashur campa-ne e oye:

Imna, Isba, Isbi, u Beriya u huno e ne Sera. Yaag-
u campa-ne Beriya e oye: Heba u Markiyer ne.

¹⁸ Ine e oye ya'ag-u Zirpa matu Yakubu, i Raban
yasu gwup-u wa Riya e o op u shishin [16].

¹⁹ Yaag-u campa-ne Rahira neta Yakubu, yaag-e
yur:

Yusuhu ne e Banyamin.

²⁰ U dak-u Masar, o na mat-tu Yusuhu Manase ne
e Ifaramu. Dim-du ino un na zuye Asenat, gwup-u
Potipera wa-toog-u bo-u On.

²¹ Yaag-u campa-ne Banyamin e oye:

Bera, Bekar, Asaber, Gera, Na'aman, Ehi, Rosh, Muppim, Huppim, u Arada.

²² Ine oye ya'ag-u campa-ne Rahira i wa matu Yakubu, yaage op-u nas [14].

²³ Ya-du ur-campa Dan wa na zuye:

Husim.

²⁴ Yaag-u campa-ne Napari e na zuye:

Jahazir, Guni, Jazar, u Shirem.

²⁵ Ine e oye ya'ag-u campa-ne Biruha i wa matu Yakubu, wu Raban ya'e gwup-u wa Rahira da-u wa ooge ha-mu ur-gu, ya'ag-u wa o ta'er [7].

²⁶ Net-tu haye u Masar u Yakubu ne, i oye dugu ko-ur wa, za ur-kot u neta-tu ya'ag-u wa da, net-to ut-shik ut-tut u net-tu ut-shin [66].

²⁷ Yusuhu otte ya'ag-u campa-ne yur i na wa matu wa u Masar. Net-tu bu-u Yakubu i haane Masar, net-to ut-shik ut-tut u op [70] i ooge shu'ut Masar.

Yakubu teeg me Masar

²⁸ Yakubu tomog Yahuda, wa do'e udu Yusuhu u remu zu, wa kosnu wa fun-yu do'e wa ut-dor m-ha u Gas-u Gosen. Da-u e teene Gas-u Gosen dak-u Masar.

²⁹ Yusuhu zong keke-yu jwaak-u wa, wa yune wa aruk m-ha u Gosen wa bit uso wa Isra. Za naas u-da da wa te shu wun, wa ham-ut uso wa, wa tumb us-kan.

³⁰ Isra zu Yusuhu, <<Yage um m-mar u da-o, remu zu um hyanug u hi-du war ri uzu bo omon ur-fat.>>

³¹ Se Yusuhu zu or-ut wa ne u net-tu u bu-u uso-u wa ne, <<Me ut-do'e um nom us-rem u Faruk-u Masar ne. Um de zu wa, <Tu-wuto ri ne u net-tu

bu-u uso-u ri ne, i ooge u shu'ut u dak-u Kan'ana, e haagun udu ri.

³² Net-ut to net-tu gwat-du ut-bisa to u gwaar ne, tumsu e haagun u ban-tu ca e ne u ban-tu na ne, u nomu e otte ne u-beet.>

³³ Da-u Faruk-u Masar fagu no, wa shit, <¿Yan-o o ank-m no?>

³⁴ No de zu wa, <It a-gwat-du ban-tu ut-bisa ne e, dugu da-u it ooge ya'ag-u rek-e. It a-gwat-du ut-bisa ne e, uka uso-u it nomte.> Da-u o wa yagu no u no ne shu'ut u gas-u Gosen, remu zu net-tu Masar e gugumte a-gwat-du ut-bisa ne nom-tu m-e to udu e.>>

47

Yakubu wa'agu Faruk-u Masar nu-u so-o

¹⁻² Yusuhu kagub or-ut wa ne net-ne tan, wa do'e u-shu Faruk-u Masar. Wa waru wa, <<Uso ri u or-ut ri ne e haagun dugu Kan'ana u ban-tu ca ne u ban-tu gwar-u e ne, u ban-tu na-u e ne, u nom-tu e otte ne ut-beet. E o da-o u Gas-u Gosen.>> Se wa kose or-ut wa u-shu Faruk.

³ Faruk-u Masar shit un uzu, <<¿Yan o oye ank-m no?>>

E shus e zu, <<It a-gwat-du ut-bisa ne e, uka uso-tu uso-ut it.>>

⁴ Tumsu e zu Faruk-u Masar, <<It haagun it shu'ut u-da cashi, remu zu mer-su nong u-tat u Kan'ana. Tumsu be-du u-reeg du ut-bisa zaar da. It o us-kon bo yage tok-ne ro it shu'ut u Gas-u Gosen.>>

⁵ Faruk-u Masar zu Yusuhu, <<Uso ró u tu-wuto ró ne e haagun udu ró.

⁶ E ut-kere ur-shu'ut kohene dak-u Masar u-beet. Ya uso-u ró u or-ut ró ne dak-u zege ur-zwar. E kere ur-shu'ut Gosen. Tumsu abite uzu wakun oro un wu nape gwat-du ut-bisa sok, bo kere wadu wa u gwat-du bisa-ut ri.>>

⁷ Se Yusuhu haatun uso-u wa Yakubu, wa huut wa u-shu Faruk-u Masar. Tumsu Yakubu wa'-u Faruk-u Masar nu-u so-o.

⁸ Faruk-u Masar shit Yakubu, <<¿Hak-us ró se us-nu?>>

⁹ Yakubu shus wa zu Faruk-u Masar, <<Um nomug us-hak ut-shik ut-shishin u op [130]. Sedi hak-us ri o cashi ana gwatē hak-su uso-ut ri tu mare.>>

¹⁰ Yakubu wa'-u Faruk-u Masar nu-u so-o, se wa aruk m-rwu dugu-du wa.

¹¹ Yusuhu shugusse uso-u wa u or-ut wa ne u dak-u Masar. Wa yasū e dak-u zege ur-zwar u Masar, u na zuyē Ramase, uka Faruk-u Masar zutte.

¹² Yusuhu hatun uso-u wa u tu-wuto wa u net-tu bu-u wa ne ut-beet nom ut-re, uka tat-u e, u ya'ag-u e ne.

Us-mer

¹³ U-dak u-beet nom ut-re zaar da rem uzu mer-su nong u-tat; net-tu o swadu us-mer sok u dak-ut to Masar u Kan'ana-ne.

¹⁴ Yusuhu onk shik beet i na kume Masar u Kan'ana-ne i net-tu ote hyu, wa huut shik-u e u pyu-u Faruk-u Masar.

¹⁵ Da-u net-tu Masar u net-tu Kan'ana tase hosu shik-u e otte beet u remu o-du hyu, net-tu Masar ne

beet e haan udu Yusuhu. E zu, <<Ya it nom ut-re. ¿Re-o it dote ut-mar bo gwat-du it? Shik-u it tuuste beet.>>

¹⁶ Yusuhu shus wa zu, <<Hatun me bisa-ut no, me ya' no nom ut-re remu zu shik-u no tuuste.>>

¹⁷ Dugu da-u o, un hatun ut-bisa udu Yusuhu, wa yu un nom-ut re u swas-mu bisa-ut un: jwaak ne, ban-tu ca, u gwaar ne, u na ne, u janka ne. Tumsu u hak-u ya wa yu un nom ut-re u swasmu bisa-tu u-bu un.

¹⁸ Da-u hak-yu arke, yakun hak-ya byurun un haan udu wa, un zu, <<Uso u-bu it, it zaar u yas u bo ut-nip da. It zamuttun shik da e tuuste beet, tumsu bisa-ut it ut-beet to muug tu ro. Okon zamun u it do'e u haatun bo da war-ut it to kuse u tak-ut it ne.

¹⁹ ¿Rene o it dote m-mar bo gwat-du it u is-u ro? Ya it nom-ut re u swas-mu tak-ut it, it ya'aste Faruk-u Masar tak-ut it u hi-du war it ne udu Faruk-u Masar it shu'ut tok-ne. Bo di ya' it nom ut-re taas it mar da, tumsu taas u dak-u shu'ut za net sha-mu ur-dog da.>>

²⁰ Yusuhu ugu Faruk-u Masar dak-u Masar ut-beet. Net-tu Masar ut-beet e bupus tak-ut e remu zu mer-su nong u-tat sok, tak-tu shu'ut tu Faruk-u Masar ut-beet.

²¹ Remu iya Yusuhu muut net-tu Masar ut-beet, net-tu shu'ut tok-ne faruk beet.

²² Ko ba shu'ute iya, Yusuhu oog tak-tu a-toog-ne da. Remu uzu a-toog-ne onk nom ut-re e dugu-du Faruk-u Masar. Remu iya e zatte mottu bab-du tak-ut e da.

²³ Yusuhu zu un, <<Remu uzu u da-o um oog no u tak-ut no ne udu Faruk-u Masar. Go hyu ya onkon no do'e no kaw ut-tak.

²⁴ Da-u no tase ket, no de yase ur-ho ur-gan u tek ut-ho ut-tan, udu Faruk-u Masar. Ho-tu ut-nas tu kuse to shu'ut go i no do'e ut-kaw u tak-ut no, tumsu nom ut-re udu tak-ut no, u net-tu u-bu no ne beet.>>

²⁵ E shus, e zu, <<Bo gwuug fat-ut it, yage it kum hyu-m pismo udu uso u-bu ri; it shu'ut tok-ne Faruk-u Masar.>>

²⁶ Yusuhu nom ut-bor u dak-u Masar tu omne m-ank u haan u da-o, uzu ur-ho ur-gan u-me ut-tan du nom-tu ur-tom u dak-u Masar du Faruk de. Sedi tak-tu a-toog-ne to zare tu Faruk-u Masar da.

Kon-su m-vaste su Yakubu

²⁷ Se Isra-ne e shu'ut u Masar u gas-u Gosen, e nom ut-kwum u-tat. E mut yaag u-tat, tumsu e nom ur-ban sok.

²⁸ Yakubu shu'ute u Masar us-hak op us-ta'er [17], hak-us Yakubu su wa nome, hak-se u-kok u-gan u hak-su ut-shik ut-yur u hak-su us-ta'er [147].

²⁹ Da-u Isra nape uzu da-u mar-m wa nong ut-mor, se wa fog wa'-u wa Yusuhu. Wa zu wa, <<A um kume hyu-m pismo udu ro, wa kom-u ro u-ta kut-u ri, bo kose me ut-nip u yadu jab ne uzu a um mare bo za jwak-u me u ana u dak-u Masar.

³⁰ Tumsu da-u um mare, kabun war-u ri dugu Masar m-ha u be-du na dokte uso-tu tu uso-ut ri.>> Yusuhu zu, <<Me nomu bo uka bo zutte.>>

³¹ Yakubu zu, <<Tonde uzu bo ut-nom iya.>> Yusuhu ton-de wun. Da-u o Isra kakse hi-ur wa u-domu yun-u wa, wa nome u-Ru ut-huuk.

48

*Yakubu wagu Ifaramu e
Manase nu-u so-o*

¹ Da-u wase ca, na waru Yusuhu uzu, uso-u wa o za m-yar. Yusuhu kub ya'ag-u campa-ne wa yur, Manase u Ifaramu u wane, e do'e, e hyan uso-u wa.

² Da-u na ware Yakubu uzu, <<Wa'-u ró Yusuhu haagun, wa hyan bo.>> Se Isra sur ur-beb tumsu wa shu'ut u-dom u-yun.

³ Yakubu zu Yusuhu, <<Ru-u u-beet haagun udu ri u Ruz u dak-u Kan'ana, tumsu wa wa'-u me nu-u so-o u kun.

⁴ Wa zu me, <Me ya'-u bo yaag, tumsu me ut-wa bo nom u-tát. Me ut-wa u bo shu'ut wa ut-ko u-tát, me ya'-u bo uno dak-o Kan'ana, tumsu me ya'-u bo uno dak-o u shu'ut u ko-ut ró u de haan dim-u ró m-mommo.> >>

⁵ Yakubu zu wun, <<Yaag-u campa-ne yur i na mate bo u dak-u Masar, Ifaramu u Manase kanda um haan u ana, e do'e ut-shu'ut ya'ag-u ri uka Ruben u Simiyon.

⁶ Tumsu da-u ko-ur no ur-beet e muune u Kan'ana, ya'ag-u ri kowan do'e kwum-du ur-og dak-u o. Sedi eken yaage i bo de ut-kwum u dim-u un e do'e kwum-du og-du u-dak dugu oru e Ifaramu ko Manase.

⁷ Us-hak u-tát su arke, da um ooge muun dugu Padan-Aram, Rahira murus dak-u Kan'ana. It o u tek m-ha u dom u-fun, m-ra ne dugu bo-u Eparat (U na fuge Betarami). U tek-u namu jab se um dok wa u kit-u fun-yu ha-mu Eparat.>>

⁸ Da-u Isra hyanne ya'ag-u campa-ne Yusuhu yur, se wa shit, <<¿Wa zu wanne e ine?>>

⁹ Yusuhu shuṣ wa zu, <<E oye yaag campa-ne i Ru-u ya'u me u ana, da-u um ooge u Masar.>>

Yakubu zu, <<Haatun un udu ri um wa'-u un nu-u so-o.>>

¹⁰ Is-u Isra nong u-cum u remu ur-wu, wa hyen-ut sok da. Yusuhu haatun ya'ag-u campa-ne wa yur udu Yakubu. Yakubu ham-ut e tumsu wa su gut-ut e.

¹¹ Isra zu Yusuhu, <<Um nong us-dorog uzu me hyanu bo da. Sedi u da-o Ru-u yakku me um hyan ya'ag-u ro tumsu.>>

¹² Se Yusuhu hast ya'ag-u wa dugu-du jwun-ut Yakubu, se Yusuhu he u-dak ut-jwun wa kakus hi-ur wa u-dak.

¹³ Yusuhu kagub un yur beet, Ifaramu u kom-ut ut-cwa u Yusuhu m-gwat kom ur-beer u Isra, tumsu Manase u kom ur-beer Yusuhu m-gwat kom ut-cwa u Isra. Wa haatun e ut-mor u Yakubu ne.

¹⁴ Tumsu Isra nomug nomu Yusuhu ut-sa wa nom da. Sedi wa dor kom us-cwa u hi-ur Ifaramu, ko ba shu'ute uzu wa oye du-fade, kom ur-beer u dom-u hi-ur Manase wu o mat-du u-shu.

¹⁵ Se wa wa'-u Yusuhu nu-u so-o, wa zu, <<Yage u-Ru wu uso-u uso-ut ri

Ibrahi u uso ri Ishaku ne e nonge u-Ru m-ank. Ru-u duute me tumsu wa got me

uka wa-gwat-du ut-bisa gotte ca wa.

Ru-u nong iya u fat-ur ri ur-beet u teen din-de ho-de.

¹⁶ Wa-tom u-Ru wu guu me dugu nom-ut yo-to, um nong us-toog uzu,

wa wa'-u yaag ine nu-u so-o.

Um̄ nonḡ us-tooḡ uzū na do'e ha fag-dū un̄ ū dim-ur̄ ri,

tumsū ū dim-ur̄ Ibrahi ū Ishaku nē remū nomū Ru-ū nomū un̄.

Um̄ nonḡ us-tooḡ uzū un̄ kum̄ ut-kō u-tát i do'e ur-yū u-dak u-beet.>>

¹⁷ Da-ū Yusuhu hyanē uso-u wa ū wadū kom̄ ut-cwa ū wa ū hi-ur̄ Ifaramu, sē jab-ū wa nū. Sē wa kub̄ kom̄ ut-cwa ū uso-u wa, dugū hi-ur̄ Ifaramu, wa muut̄ ō ū hi-ur̄ Manase.

¹⁸ Yusuhu zū uso-u wa, <<Iya-ō da, uso-u ri, unwa wa oogē mat-dū u-shū, wa kom̄ us-cwa ró ū hi-ur̄ wa.>>

¹⁹ Tumsū uso-u wa gugum̄. Wa zū, <<Um̄ nak wa'-ū ri, um-nak, Manase do'e ut-shu'ut̄ kō-ur̄ yat-de, tumsū Ifaramu dū-dim-ū Manasse ut-shu'ut̄ kō-ur̄ yaddē m-zeḡ dū yū-wuya wa, kō-ur̄ wa ut-shu'ut̄ dak-ū yat-ō.>>

²⁰ Remū iya Yakubu wa'-ū un̄ yur̄ nu-u so-ō ur-hō ur-gan wa zū,

<<Dugū-dū dim-ur̄ ro dē net-tū Isra-nē dotē wa'-ū ut-net̄ nu-u so-ō, ē do'e ut-zū,

<Yagē Ru-ū wa'-ū nō nu-u so-ō ūka Ifaramu nē ē Manase.> >>

Remū iya Yakubu wū Ifaramu u-shū Manase.

²¹ Da-ū ō Isra zū Yusuhu, <<Bō hyanuḡ um̄ ut-sa m-mar, tumsū Ru-ō ut-nom̄ ur-kot ū bō nē, tumsū wa do'e ū muutū bō dak-ū uso-tū uso-ut̄ in̄.

²² Tumsū bō, mē ya bō m-zeḡ nom-ū um̄ ya tu-wutō ró. Mē ya'ū bō tak-ū zegē ur-beb̄ ū gas-ū Shechem. Um̄ onktē dak-ū ō dugū net-tū Amoriya-nē, da-ū um̄ nomē m-dum̄ ū ē nē van-yū m-wur̄ ri ū ta-ū ri nē.>>

49

*Yakubu wa'agu ya'ag-u
campa-ne wa nu-u so-o*

¹ Se Yakubu fog ya'ag-u campā-ne wa tumsu wa zu: <<Kargun ūdu ri, ūm waru nō nōm-ū dō'e kwum-du nō ū da-ū de'e ū haan.>>

² <<Kargun nō er,
Yaag-ū ri Yakubu;
Eren Isra ūso-u nō.>>

³ Ruben, bō oye mat-du u-shu ri.
Bō wa ūm matē da-ū
ūm ooge ū fa-ur ri,
ū da-ū ūm ooge ū hog-mu ur-beb.
Bō wa o yu-shu
tumsu wu zege ur-beb.

⁴ Kō ba shu'ute zu
bō wa-kōb-du shup-du ur-hi wa
uka bu-mu ur-beb.
U da-o bō za kwum-du
re-ū u-shu da,
remu zu bō daag
ū yun-u ri bō naas o.
Bō roogte ū tok-ne,
wu shu'ute wa-gan
ū tek-ū neta-ut ri.
Bō wa'ag mē ūso-u ró
ū hog-du m-'e.

⁵ Simiyon e Rewi jab-us e o ūs-gan,
vān-sū m-wur ūn
nōm-tu yunus-du jab-su ut-net se.

⁶ Ūm zaar ū cwadu morog-ur ūn da,
Ūm za tumsu same ut-hi

u n̄om-du n̄om-ut yo-to un ne da.
 Un hoorte ut-net remu ryab-us un.
 Tumsu e kwuprusse turug-su na,
 remu hog-du ur-zwaru un.
 7 Nu-u yo-o udu ryab-us un,
 remu zu ryab-us un nong u-tat.
 Me burugse un dugu ko-ur Yakubu,
 um burugse un dugu me Isra-ne.

8 <<Yahuda, or-ut ro ne
 do'e nomu bo ut-vam.
 Bo do'e u shup-du gekustu
 huub-ut yo-to ro.
 Yaag-u uso-u ro do'e ut-he
 ut-jwun u shu ro.
 9 Yahuda wa'-u ri,
 ya-du u-zur de wa ooge,
 wu tase tudu ap-mu ur-dog mu wa mase,
 Wa rut wa nukus m-kim
 da-u wa tase re-du nom ut-re.
 Bo o sha-mu ya-du uzur,
 wakun zaar wu de yunsu bo da.
 10 Bo Yahuda, kom-yu ur-faruk
 za ut-rwu dugu-du ro da.
 Kom-yu ur-faruk zaar ut-mot
 u net-ut ro ne da.
 Se teeg udu wu kame wa re.
 Ut-dak ut-beet to ya'u bo m-zeg.
 11 Bo gagu janka-u ro
 u te-yu inabi,
 jwaak-u wun ut-nom
 ut-reeg us-nag-nag su cite e,
 Wa jasu kus-ut wa

u bu-mu inabi,
 no ut-nom m-jaas
 u bu-mu inabi mu o
 u jaz-mo uka m-hyu.
¹² Is-u ró ut-nom us-rim
 m-zeg bu-mu ke,
 tumsu ni-nu wun ut-nom
 ur-myak m-zeg m-me.

¹³ <<Zeburun ut-shu'ut u kit-yu m-sa.
 U shu'ut be-du ees-du hat-su m-bu,
 Ma-du u-bor wa ut-te bo-u Sidon.

¹⁴ <<Issakar, janka-yu ur-beb ya.
 Wa o m-rut u tek-u kapu-tu
 gag-du ut-cwu ut-yur.
¹⁵ Wa ut-hyan uzu
 be-du ur-hure wa o so-de,
 tumsu wa ut-hog
 uka remer-mu u-dak otte.
 Wa yasú shin-u wa remu
 kab-du cwu-tu m-no,
 wa yase hi-ur wa
 u nom-du m-tox mu ur-beb.

¹⁶ Dan, do'e ut-shu'ut wa kwup-du us-rem
 u-me net-ut wa,
 uka tokun ko-to u-me Isra-ne.

¹⁷ Dan wa do'e ut-shu'ut
 u-fa u kit-u u-fun,
 fa-yu m-rab u kit u-fun,
 Yu epe dukunte du jwaak,
 remu i o m-sak e he'e u-dim.

¹⁸ Yawe, um o wadu is u ukur-u ró.

19 <<Gad, hyuw-ne kwup-du us-fun ne
 do'e u haan u bo,
 sedi bo doru dim-u un
 wa top ur-mag.

20 <<Ashur, bo nomu nom ut-re
 tu m-rerem u-tat tu farkina-ne.
 Tumsu i nome nom-tu ut-re
 tu m-remer tu faruk.

21 <<Napari, bo do'e ut-shu'ut uka u-num,
 wa do'e mat-du yaag-u soye.

22 <<Yusuhu, bo matu yaag u-tat,
 bo o sha-mu te-yu inabi
 yu ooge kit-u u-gi yu mute ut-ya,
 yu fek-us wa rogme
 m-pas ja-mu ur-bongo.

23 Huub-ut yo-to un do'e heese un
 m-dum za ur-on,
 huub-ut yo-to un do'e
 tadu wun us-ta ut-er ne.

24 Sedi ta-u wun ut-shu'ut
 u gori-gori,
 tumsu kom-ut wun
 ut-shu'ut ur-beb ne,
 U-remu kom-u wa-ur-beb
 wu Yakubu, tumsu u
 remu wa-gwat-du na,
 ta'ar-du Isra-ne.

25 U-Ru, wu um nome ut-huuk,
 wa nome ko-ur ro ur-sege.
 Ru-u ko-uyan wa wa'-u
 un kom-u so-o,

u tomtōn un m-bu dugu dom u-ru,
tumsu wa ya'u un bu-mu ta u-dak,
m-ra u ta u-dak-ne.

Wa ya'u un na u-tat u yaag ne.

26 Yage nu-u so-o tu uso-u ró,
to zek nu-u so-o tu ror-tu da-u
tu arke m-tumb ne,
m-te jamu ror-tu mommo.

Yusuhu, um nong us-kon
uzu na ya'u bo to haan udu ró,
bo yu shu'ute yu-shu or-ut ró ne.

27 <<Banyamin bo oye u-go yu ur-dog
yu ooge hog-du us-mer,
ur-wun bo ho huub-u ut-yo-to ró,
tumsu m-rim bo de mot-du kwum-tu
bo onke dugu-du huub-ut yo-to ró.>>

28 Tun-to to oye ko-tu Isra-ne op-ut yur, tumsu
nomu uso-u un zuye un u ya da-u wa ooge wa'-u
un nu-u so-o. Wa wa'-u kowan nu-u so-o u kame
wa.

Mar-m Yakubu

29 Yakubu yu un tunto bor-to: <<Um o ut-mor m-
mar ne um byutun uso-ut ri. Jwakun me u uso-ut
ri ne u-pukus u-tak u Eparon net-u Het-ne.

30 Pukus u ooge tak-u Mapera, u dapus Mamre
Kan'ana, u Ibrahi oye uka be-du u-dok udu Eparon
net-u Het-ne, ur-same u-tak ne.

31 Kuna na dokte Ibrahi e neta wa Saratu. Kuna
na dokte Ishaku e neta wa Rebeka. Kuna tumsu na
dokte Riya.

32 Ibrahi oog u-tak u pukus ne dugu-du net-tu
Het.>>

³³ Da-u Yakubu tase waru ya'ag-u wa us-rem, se wa rut u-dom u-yun. Wa nom vu'e su m-vaste, wa dor uso-ut wa, wa murus.

50

Dok-u Yakubu

¹ Yusuhu he u war-u uso-u wa, wa nom us-kan, wa ham-ut wa.

² Se Yusuhu zu a-gwat-du yar-mu uso-u wa ne, e wa'-u war-u uso-u wa Isra us-baat su de hoosu wa ut-zum. Se a-gwat-du war-u wa wa'-u wa baat-su hoos-du ut-zum.

³ E nom m-roog ut-shik ut-yur [40], to oye roog-mu kame na nom u tamu us-baat su hoos-du ur-u ut-zum. Net-tu Masar nom m-roog ut-shik ut-tut u op e o namu jab-u rem-u wun [70].

⁴ Da-u ruttu namu jab arke, se Yusuhu nom us-rem u nengen-tu bu-u Faruk-u Masar ne. Wa zu, <<A mune me kwumu hyu-m pusmo udu no, konon me Faruk-u Masar u no nomu wa us-rem.

⁵ <Da-u uso-u ri ooge ut-sa m-mar, wa wa'ag um nom us-tond uzu, <<Um o mottu m-mar, jwakun me u sag-u um kawu u hi-ur ri u dak-u Kan'ana.>> Yage um do'e um jwakun uso-u ri, a um tase jwak-du wa me ut-muun za naas u-da.>>

⁶ Se Faruk-u Masar shus wa zu, <<De'e bo jwakun uso-u ro uka bo tondte uzu bo ut-nom.>>

⁷ Se Yusuhu aruk m-ha u jwak-du uso-u wa. Tu-yat-to Faruk-u Masar shu-u wun beet u i-yate kur-tu kwup-du us-rem u i-yate dak-u Masar ne beet.

⁸ Yusuhu kub net-tu bu-u wa ut-beet, u or-ut wa ne u net-tu ooge ya bu-u uso wun ne beet. Sedi e

yagē ya'ag-u ē u ban-tu bisa-ut ē u gwaar ne u ca ne u na ne u gas-u Gosen.

⁹ Keke-su jwaak u ya-sak-mu jwaak ne tumsu e dor Yusuhu m-nok. Net-to u-tat tu doru Yusuhu m-ha.

¹⁰ Da-u un teene be-du ut-sogor du Atad, u-dom u gi-yu Jodan, e nom namu jab us-kan ne m-yat sok. Tumsu kuna Yusuhu nomte m-roog ut-ta'er u namu jab-u remu uso-u wa.

¹¹ Da-u Kan'ana-ne i oye u shu'ut ukun e hyane un iya u be-du na nomte ur-vu du Atad, e zu, <<Din-de be-de be-du namu jab de sok du net-tu Masar!>> Se un te'e be-ur re ur-dim u dapus gi-yu Jodan <<Aber-mizrayim,>> Aber-mizrayim o na zuye, <<Be-du namu jab mu net-tu Masar.>>

¹² Inya-o ya'ag-u campa-ne Yakubu nomte wa uka wa zutte e nom.

¹³ E kub wa m-ha u dak-u Kan'ana. E dok wa u pukus tak-u Mapera, u dapus Mamre, u tak-u Ibrahi oye be-du u-dok dugu Eparon net-u Het-ne, u dame u-tak ne.

¹⁴ Da-u na tase jwak-du Yakubu, Yusuhu arkun u muun u Masar u or-ut wa ne u i shu'e wa ne u ha-mu jwak-du uso-u wa.

*Yusuhu wargu or-ut wa ne uzu
wa zaar u top-du nomu e nomu wa da*

¹⁵ Da-u tu-wuto Yusuhu ne hyane uzu uso-u e marug, se e zu, <<A mune uzu Yusuhu o m-shup u in ne u-jab wa top nom-ut yo-to tu in nomu wa?>>

¹⁶ U remu iya un nom tom udu Yusuhu uzu, <<Kandi uso-u in u mar wa yakke tun-to bor-to:

17 Warun Yusuhu, <Bo nomu tu-wuto ró ne ho-du ba'as-ut e, nom-ut yo-to tu e nomu bo, uka e yute bo ur-kob.> Remu iya it o us-kon bo nomu un ur-ho, it tok-ne i Ru-u uso-u ró.>> Da-u se rem-se tene du wun, Yusuhu nom us-kan.

18 Tu-wuto wa ne haan e he u-shu wa ut-jwun, e zu, <<It tu ya toku ne ró e.>>

19 Tumsu Yusuhu zu un, <<A no hog u-gyer da! Me wa u-Ru um dote ya-du no ur-kob?

20 No zongte no nomu me nom-ut yo-to, sedi Ru-u zongte to nom-ut so-to rem wa shuuste nom-u na nome da-o, u rem wa guut fat-tu ut-net u-tát.

21 Remu iya a no hog u-gyer da! Me ya'u no nom ut-re u de koru no u ya'ag-u no ne. Iya-o wa nomte wa ruste jab-us un ur-be ur-gan.>>

Mar-m Yusuhu

22 Yusuhu shu'ute u Masar, u yu-du u-bu uso-u wa ne. Wa shu'ute us-hak ut-shik ut-tan u op [110].

23 Yusuhu nong ur-yu us-hak u-tát wa hyen ya'ag-u ya'ag-u Makir, wu ooge zwaru Manase, i wa mate kandi Yusuhu mar, tumsu Yusuhu kub ya'ag-u e, e shu'ut ya'ag-u wa.

24 Se Yusuhu zu tu-wuto wa ne, <<Da-u um do'e m-mar nongon ut-mor. Za okun sakna o Ru-u ut-haan udu no u wa ruut no dugu dak-u Masar m-ha dak-u estedu us-rem su wa nomu Ibrahi, Ishaku, u Yakubu ne.>>

25 Se Yusuhu wu ya'ag-u Isra e nom us-tond, wa zu, <<Ru-o ut-haan udu no o du-ut no. No tabbe uzu no kab-ug shar-ut ri dugu din-de be-de.>>

26 Yusuhu marug wa otte us-hak ut-shik ut-tan u op [110]. Da-u un wa'-u u-ur wa ba'at-su hoos-du

ut-zum, na wu u-ur wa u adaka u cundu ur-u u-me
Masar.

ut-Mai'n Scripture portions **ut-Ma'in: ut-Mai'n Scripture portions (Bible)**

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (ut-Ma'in)

Contributor: SIL Nigeria

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 2 May 2025

068e2e02-b155-577a-92af-01c24a39c8cc